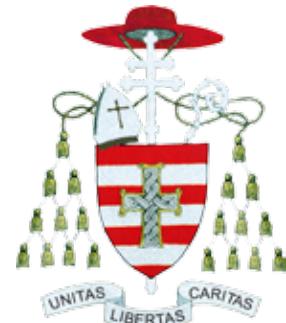

VJESNIK ZADARSKE NADBISKUPIJE

Broj: 11-12/2013. STUDENI - PROSINAC

VJESNIK ZADARSKE NADBISKUPIJE

Izdaje: Nadbiskupski ordinarijat, Jurja Biankinija 2, 23000 Zadar
tel: 023/208-650; faks: 208-640;

e-mail: izdavstvo@zadarskanadbiskupija.hr

Odgovara: Mons. Želimir Puljić, nadbiskup zadarski

Uredništvo: Don Josip Lenkić, don Šimun Šindija, mr. don Dario Tičić, Ines Grbić, prof

Fotografije: Ines Grbić; Računalni slogan: don Šimun Šindija

Tisk: IT CENTAR - BIOGRAD

Isus je rođenjem u obitelji posvetio obitelj

“Neka nam bude dano uvijek slijediti Onoga koji je Put, Istina i Život (Iv 14,6). Snagom njegove istine govorim čovjeku našega doba da shvati kolika su dobra brak, obitelj i život; te koliku opasnost predstavlja nepoštivanje tih stvarnosti i podcenjivanje vrhunskih vrijednota koje utečeli melju obitelj i ljudsko dostojanstvo”. (Ivan Pavao II., Pismo obiteljima, Zagreb 1994., str. 113)

Kad god se nađemo pred jaslicama razmišljamo o čudesnom otajstvu Božjeg rođenja. Očima vjere, naime, promatramo u malom djetetu Bogo-čovjeka kako leži na slami. Doista, nedokučivo otajstvo i tajna Božjeg promisla. Zbog toga svečano božićno predslovlje i veli da je po tajni utjelovljene Riječi očima naše duše sinulo novo svjetlo. I dok u božićnom Djetetu spoznajemo Boga, budi se u nama čežnja za nebeskim dobrima. Otajstvo Božića najbolje povezuje nebo i zemlju, Boga i čovjeka. Jer, Dijete nam se rodilo, Bog nam je darovan. Ponesen radošću zbog tog događaja sveti je Karlo Boromejski uskliknuo: “Evo nam toli slavljenog vremena, dana spasenja, mira i pomirenja; vremena za kojim nekoć s toliko želja i uzdaha žuđahu žarko i gorljivo drevni patrijarsi i proroci. Evo dana što ga Crkva oduvijek svečano slavi u pobožnom raspoloženju i zahvaljivanju vječnome Ocu jer nam je poslao Onoga koji će nas pozvati u nebo i u rajske nas odaje uvesti, samu nam istinu otkriti, poštenu nas življenu poučiti, priopćiti plodove kreposti, obogatiti blagom svoje milosti i konačno primiti nas među sinove svoje i baštinike vječnog života”.

Zbog toga uz božićne blagdane dijelimo i primamo čestitke i izričemo dobre želje. Božić, naime, nije običan dan. To je Božji rođendan čijom zaslugom i mi postadosmo djeca Božja. U čarobnoj riječi “Božić” sabrana je i pohranjena stoljetna vjera i nada brojnih generacija koje su znale i vjerovale da ih ta čežnja vodi k izvoru sreće i života. Krist se zato rodio i došao na svijet “da ljudi život imaju, u izobilju da ga imaju”. Istina, našim umom mi ne možemo dokučiti razloge zašto je Bog došao s “nebeskih visina” u ovu našu dolinu suza? Zašto je odlučio postati čovjekom? Nema adekvatnog odgovora na ta pitanja, osim slutnje kako je to učinio jer je čovjeka volio. “Bog se utjelovio u ljudskoj povijesti jer se raduje čovjeku”, govorio je blaženi Ivan Pavao II.

Lijepo je i utješno čuti da se Bog raduje čovjeku. Posebice je lijepo da se u djetetu Isusu ostvarilo ono što su proroci davno navijestili, a pokoljenja s nestrupljenjem iščekivala. I dočekali radosni dan kad se u Betlehemu rodio, u okrilju Svetе Obitelji Josipa i Marije čiji blagdan slavimo pet dana nakon Božića. Svojim rođenjem u obitelji Isus je posvetio svaku ljudsku obitelj. Zbog toga uz ovogodišnji Božić i blagdan Svetе Obitelji obraćam se posebice vama, dragi roditelji, jer ovo je vaš dan. U ovoj drugoj godini našeg hoda u vjeri, koju smo posebice posvetili obitelji, potičem vas da razmišljate o Kristovom ulasku u po obitelji. Uloga i zamisao obitelji kao božanske institucije opisana je na stranicama Biblije gdje стоји да je Bog stvorio čovjeka, muško i žensko, te im u srce usadio zakone života i ljubavi. A Sin Božji se svojim utjelovljenjem “sjedinio sa svakim čovjekom” i sa svakom obitelji. Rođenjem od Djevice Marije “postao je uistinu jedan od nas” (GS 22). Radio je ljudskim rukama i ljubio ljudskim srcem. A veliki dio života proveo je u u nazaretskoj skrovitoj obitelji, gdje je poslušan roditeljima “rastao, jačao se i napunjao mudrošću i milošću Božjom koja je bila u njemu” (Lk 2, 40). Crkva stoga drži kako je među glavnim zadacima i ciljevima njezinog pastoralnog služiti i pomagati obiteljima.

U tom vidu potičem vas i pozivam, dragi roditelji, budite svjesni svoga obiteljskog zvanja i milosnog stanja kojeg ste baštinili sakramentom svete ženidbe. Svojim bračnim životom pozvani ste svjedočiti obiteljske vrjednote i unositi novu svježinu i polet u župne zajednice gdje živate i gdje se okupljate na svetim misama. Svojom pak aktivnom nazočnošću u društvu pozvani ste stvarati ozračje u kojem će se poštivati život i promicati društvene vrline koje se rađaju u obiteljskom odgoju. Vi na taj način najbolje pridonosite općoj obnovi Crkve i društva o čemu posebice govori papa Franjo. A ta nam je obnova sada toliko potrebna. Ona zapravo započinje s obnovom obitelji i osobnim posvećenjem svakog njezinog člana. Jer, povijest čovjeka kao i povijest ljudskog spasenja ide preko obitelji. Stoga je obitelj u središtu Božje pozornosti. A treba biti i u središtu društvene i crkvene brige i skrbi. Neka vam sveta Obitelj iz Nazareta pomogne ostvariti poslanje koje ste prihvatali činom sklapanja ženidbenog saveza, i neka vas prati svojom zaštitom i svojim nebeskim zagovorom.

Budući da je Božansko utjelovljenje usko povezano s obitelji, Isus i ove godine želi susresti sve naše obitelji. Jer, Božić je obiteljski blagdan. Zbog toga je potrebno da obitelj kao "intimna zajednica života i ljubavi" (GS 48) obnovi i učvrsti svoje zajedništvo. Neka tijekom godine koja je posvećena obitelji, svi bračni parovi u našoj Nadbiskupiji obilježe godišnjicu svoga vjenčanja i danih obećanja. Neka budu svjesne da su one osnovna stаница župne zajednice. Svetim ženidbenim vezom postale su "prvom životnom stanicom društva" i prvom školom "društvenih vrlina". Zato im valja riječju i primjerom svjedočiti svoju vjeru, te zauzeto i aktivno sudjelovati u društvenom životu i poslanju Crkve (FC 18-64). Naime, supružnici su sakramentalnim brakom preuzeli pred Bogom i pred Crkvom doživotna obećanja "vjernosti, ljubavi i poštovanja". I kao što je "Bog savezom ljubavi i vjernosti prišao svome narodu, tako u činu vjenčanja Spasitelj i Zaručnik Crkve dolazi u susret kršćanskim supruzima" (GS 48) i obnavlja prvotni naum koji je Stvoritelj upisao u srce muža i žene.

Božiću kao obiteljskom blagdanu ne treba posebne reklame i komentara. Sve je rečeno u samom događaju. Na zemlju je sišla svjetlost velika, a u rođenom djetetu Isusu dogodio se Božji poklon – dar zemlji, svim ljudima, svim vremenima i svim narodima. U malom djetetu na slami Bog je osobno radi nas ljudi i radi našeg spasenja sišao s nebesa, te ušao u naše obitelji, i u našu osobnu povijest. Njegovo je ime Emanuel, Bog s nama. On je jedini Spasitelj jučer, danas i uvek. On se zato rodio i došao na svijet. Stoga i ove godine smijemo se nadati njegovom pohodu. U isčekivanju tog milosnog dolaska pod naš krov, u naše obitelji i naša naselja, od srca mu kličemo i molimo: Dodji, Gospodine Isuse! Jer znamo i vjerujemo: Tvoja su vremena i vjekovi!

Svim vjernicima Zadarske nadbiskupije želim sretan Božić i mirom blagoslovljenu Novu 2014. godinu, uz srdačan pozdrav u Gospodinu,

†Želimir Puljić, nadbiskup

SVETA STOLICA

Crkva nije utočište za žalosne, već je kuća puna radosti!

Papin nagovor uz molitvu Andeo Gospodnji, 15. prosinca 2013.

Draga braće i sestre, danas je Treća nedjelja došašća, koja se zove i Gaudete, nedjelja radosti. U liturgiji iznova odzvanja poziv na radovanje, na veselje, jer je Gospodin blizu. Crkva nas, poput neke majke, potiče da nastavimo s povjerenjem duhovni put koji vodi do toga da s novim oduševljenjem slavimo svetkovinu Božića. Kršćanska se poruka zove "evanđelje", to jest "radosna vijest", navještaj radosti za čitav narod. Crkva nije utočište za žalosne, već je kuća puna radosti!

Ali, radost evanđelja nije bilo kakva radost. Nalazi svoj razlog u svijesti da nas Bog prihvata i ljubi. Kao što nas danas podsjeća prorok Izajija (usp. 35, 1-6a.8a.10), Bog nas dolazi spasiti i hita u pomoć posebno izgubljenima. Njegov dolazak među nas jača, pridiže, daje hrabrosti, daje da procvjetaju pustinja i stepa, to jest naš život kada postaje suh, bez vode Božje riječi i njegova Duha ljubavi. Ma koliko bili veliki naša ograničenja i naše izgubljenosti, nije nam dopušteno da budemo slabici i nepostojani u nevoljama i vlastitim slabostima. Naprotiv, pozvani smo očvrsnuti, imati hrabrosti i ne bojati se, jer naš Bog uvijek pokazuje veličinu svoga milosrđa.

Zahvaljujući njegovoj pomoći možemo uvijek početi iznova: a kako početi ispočetka? Netko mi može reći: "Ne, oče, na duši nosim tolike grijeha... Veliki sam grešnik velika grešnica... Ja naprosto ne mogu krenuti iznova!" Grijesiš! Ti možeš krenuti ispočetka! Zašto? Zato jer te on čeka, on ti je blizu, ljubi te, on je milosrdan. On ti opraviš, on ti daje snage da ponovno kreneš ispočetka! Svima! Možemo ponovno otvoriti oči, pobijediti žalost i tugu i zapjevati novu pjesmu. A ta radost ne može minuti ni u kušnji, ni u trpljenju jer nije površna, već zahvaća duboko osobu koja se uzda u Boga i vjeruje u Njega.

Kršćanska radost, kao nada, ima svoj temelj u vjernosti Bogu, u sigurnosti da on ispunjava uvijek svoja obećanja. Prorok Izajija poziva one koji su skrenuli sa pravog puta i obuzela ih je obeshrabrenost da se uzdaju u Gospodinovu vjernost, jer njegova vjernost neće kasniti da zahvati njihov život. Svi koji su susreli Isusa na svom putu, osjećaju u srcu vedrinu i radost koju im nitko ne može oduzeti. Naša je radost Krist, njegova vjerna i neiscrpna ljubav! Zato kada neki kršćanin postane žalostan, to znači da se udaljio od Isusa. Ali ga ne treba ostaviti sama! Moramo moliti za njega i dati mu da osjeti toplinu zajednice.

Neka nam Djevica Marija pomogne da žurno pohitimo prema Betlehemu kako bismo susreli Djetešće koje se rodilo za nas, kao spasenje i radost svih ljudi. Njoj je andeo rekao: "Zdravo, milosti puna! Gospodin s tobom!" (Lk 1,28). Neka nam ona izmoli da živimo radost evanđelja u obitelji, na radnome mjestu, u župi i na svima mjestima. To je duboka nježnost, puna divote i nježnosti. To je ona nježnost koju čuti majka kada gleda svoje tek rođeno dijete i osjeća da je to Božji dar, čudo za koje treba zahvaljivati.

Nakon Angelusa

Draga braće i sestre, danas je prvi pozdrav pridržan za djecu iz Rima, koji su došli na tradicionalni blagoslov "kipića Malog Isusa" kojeg organizira Centar Oratori Romani. Draga djeco, kada budete molili pred svojim jaslicama, sjetite se također mene, kao što se ja u molitvi sjetim vas. Hvala vam i sretan vam Božić!

Isus je Bog-s-nama

Papina kateheza na općoj audijenciji, 18. prosinca 2013.

Draga braćo i sestre, dobar dan!

Ovaj se naš susret odvija u duhovnom ozračju došašća, kojem još veći intenzitet daje božićna devetnica, u kojoj se nalazimo ovih dana i koja nas vodi do božićnih blagdana. Zato želim danas s vama razmišljati o svetkovini Rođenja Isusova, tom blagdanu povjerenja i nade, koji nadilazi nesigurnosti i pesimizam. A razlog naše nade je ovaj: Bog je s nama i Bog se još uvijek pouzdaje u nas! Upamtite dobro: Bog je s nama i Bog se još uvijek pouzdaje u nas. Kako je velikodušan Bog Otac! On dolazi boraviti s ljudima, izabire zemlju kao svoje boravište da bude zajedno s čovjekom i da ga ovaj može susresti ondje gdje provodi svoje dane u radosti i žalosti. Zato zemlja nije samo "dolina suza", već je mjesto gdje je sâm Bog postavio svoj šator, mjesto susreta Boga sa čovjekom, solidarnosti Boga s ljudima.

Bog je htio podijeliti s nama naše ljudsko stanje dotle da je postao jedno s nama u Isusovoј osobi, koji je pravi čovjek i pravi Bog. Ali tu ima nešto što još više iznenađuje. Božja prisutnost među ljudima nije se ostvarila na idealan, idiličan način, nego u ovom stvarnom svijetu, označenom tolikim dobrim i lošim stvarima, označenom podjelama, zlom, siromaštvom, nadutostima i ratovima. On je izabrao prebivati u našoj povijesti takvoj kakva jest, sa svom težinom njezinih granica i njezinih dramâ. Tako je pokazao na nenadmašan način svoju milosrdnu naklonost punu ljubavi prema ljudskim stvorenjima. On je Bog-s-nama, Isus je Bog-s-nama. Vjerujete li vi to? Ispovjedimo sada zajedno to: Isus je Bog-s-nama! Isus je Bog-s-nama oduvijek i zauvijek s nama u trpljenjima i u bolima povijesti. Isusovo rođenje je očitovanje da je Bog "stao" jednom zauvijek na čovjekovu stranu, da nas spasi, da nas iznova digne iz pepela naših bijedâ, naših nevoljâ, naših grijehâ.

Odatle dolazi veliki "dar" betlehemskega djetešca: ono nam nosi duhovnu snagu, snagu koja nam pomaže da nas naši napor, naši očaji, naše žalosti ne shrvaju, donosi nam lijepu vijest da smo beskrajno ljubljeni i da nas sve ponaosob ljubi Bog, a ta nam ljubav ne samo pomaže njega upoznati, nego nam ga ona i daruje, ona nas povezuje s njim!

Iz radosnog razmatranja otajstva Sina Božjega rođenog za nas, možemo izvući dva zaključka.

Prvi je da ako se o Isusovu rođenju Bog objavljuje ne kao onaj koji je visoko iznad nas i kao vladar svemira, već kao onaj koji se spušta, silazi na zemlju malen i siromašan, znači da se mi, ako želimo biti slični njemu, ne smijemo postavljati iznad drugih, već štoviše moramo biti ponizni, staviti se u službu drugu, biti maleni s malenima i siromašni sa siromašnima. Ali je jako ružno kada neki vjernik ne želi biti ponizan, kada ne želi služiti. Kršćanin koji se posvuda šepiri je ružan: to nije kršćanin, to je pogani. Kršćanin služi, ponižava se. Ne dopustimo da ta naša braća i sestre ne osjećaju nikada samima!

Druga posljedica: ako se Bog, po Isusu, povezao sa čovjekom do te mjere da je postao poput jednog od nas, to znači da što god da smo učinili nekom bratu ili sestri učinili smo njemu. To nam doziva u svijest sâm Isus: tko bude nahranio, prihvatio, pohodio, ljubio jednog od najmanjih i najsilomašnjih među ljudima, učinit će to Božjem Sinu.

Povjerimo se majčinskom zagovoru Marije, Isusove i naše majke, da nam pomogne na ovaj sveti Božić, koji je sada već blizu, prepoznati u licu našega bližnjega, osobito u najslabijim i najviše marginaliziranim osobama, sliku utjelovljenog Sina Božjega.

Slava na visinama Bogu, a na zemlji mir ljudima

Poruka pape Franje Urbi et orbi za Božić 2013.

"Slava na visinama Bogu,
a na zemlji mir ljudima,
miljenicima njegovim" (Lk 2, 14).

Draga braćo i sestre iz Rima i cijelog svijeta, dobar vam dan i sretan vam Božić!
Prihvatom pjesmu anđela koji su se ukazali betlehemskim pastirima u noći u kojoj se rodio Isus.
Pjesma je to koja ujedinjuje nebo i zemlju, dajući nebu hvalu i slavu, a želju za mirom na svijetu
i među ljudima.

Pozivam sve da se pridruže toj pjesmi: ta je pjesma za svakog muškarca i ženu koji bdiju noću,
koji se nadaju boljem svijetu, koji se brinu za druge nastojeći ponizno izvrsiti vlastitu dužnost.

Slava Bogu!

To je ono na što nas nadasve poziva Božić: dati slavu Bogu, jer on je dobar, vjeran i milosrdan.
Danas svima upućujem želju da upoznaju pravo lice Boga, Oca koji nam je dao Isusa. Želim svima
da osjete da je Bog blizu, da žive u njegovoј blizini, da ga ljube i da mu se klanjaju.
A svaki od nas može dati slavu Bog pogotovo životom, i to životom utrošenim iz ljubavi prema
njemu i prema braći.

Mir ljudima.

Pravi mir nije ravnoteža između suprotstavljenih sila to nije lijepa "fasada" iza koje se kriju su-
protstavljanja i podjele. Mir poziva na svakodnevno zauzimanje, polazeći od Božjeg dara, od
njegove milosti koju nam je dao u Isusu Kristu.

Dok gledamo Djetešce u jaslama, Dijete mira, mislimo na djecu koja su najranjivije žrtve ratova,
ali mislimo isto tako na starije, zlostavljane žene, bolesne... Ratovi uništavaju i ranjavaju tolike
živote!

Mnoge je od njih u posljednje vrijeme uništilo sirijski sukob, raspirujući mržnju i osvetu. Na-
stavimo moliti Gospodina da poštedi ljubljeni sirijski narod novih trpljenja a sukobljene strane
da prekinu sva nasilja i osiguraju pristup humanitarnoj pomoći. Vidjeli smo koliko je moćna
molitva! Drago mi je što nam se toj našoj molitvi za mir u Siriji danas pridružuju vjernici razli-
čitih vjeroispovijesti. Nikada ne gubimo hrabrost molitve! Moramo u sebi imati hrabrosti reći:
Gospodine, daj svoj mir Siriji i čitavom svijetu! I one koji ne vjeruju pozivam da žele mir, neka ga
žele svim srcem, ali svi složno tražimo mir.

Neka Novorođeno dijete podari mir Srednjoafričkoj Republici, koja je često zaboravljena. Ali ti,
Gospodine, nikoga nikada ne zaboravljaš! Želiš donijeti mir i u tu zemlju, koju razdire spirala
nasilja i bijede, gdje su toliki bez krova nad glavom, vode i hrane, bez onog najosnovnijeg za ži-
vot. Učvrsti sklad u društvu u Južnom Sudanu, gdje su sadašnje napetosti već prouzročile brojne
žrtve i prijete i ugrožavaju mirni suživot te mlade države.

Ti, Kneže mironosni, odvrati posvuda srca ljudi od nasilja, da polože oružje i opredijele se za
put dijaloga. Pogledaj na Nigeriju, koju razdiru stalni napadi u kojima nisu poštđeni ni nevini i
bespomoćni. Blagoslovi Zemlju u kojoj si odlučio doći na svijet i daj da mirovni pregovori izme-
đu Izraelaca i Palestinaca urode plodom. Ozdravi rane voljenog Iraka, koji je ponovno pogoden
čestim atentatima.

Ti, Gospodaru života, štiti sve one koji su progonjeni zbog tvoga imena. Daj nadu i utjehu izbje-

glicama i prognanima, osobito onima na Rogu Afrike i na istoku Demokratske Republike Konga. Daj da selioci koji su krenuli u potragu za dostojanstvenijim životom nađu gostoprимstvo i pomoć. Neka se nikada više ne ponove tragedije poput one kojoj smo svjedočili ove godine, s tolikim mrtvima na Lampedusi!

Betlehemska Djetešća, dotakni srca svih onih koji su uključeni u trgovinu ljudima, da uzmo gnu shvatiti težinu toga zločina protiv čovječnosti. Svrni svoj pogled na toliku otetu, ranjenu i ubijenu djecu u oružanim sukobima, i na svu onu kojoj je silom oduzeto djetinjstvo i koja su pretvorena u vojnike.

Gospodaru neba i zemlje, pogledaj na ovaj naš planet, kojeg ljudska lakomost i pohlepa često bezobzirno iskorištava i to na strašan način. Pomogni i zaštiti sve žrtve prirodnih katastrofa, prije svega dragi filipinski narod, koji je teško pogoden nedavnim tajfunom.

Draga braćo i sestre, danas, na ovome svijetu, u ovome čovječanstvu, rodio se Spasitelj, koji je Krist Gospodin. Zaustavimo se pred Betlehemskim Djetešcem. Dopustimo da nam se srce gane, ne bojmo se toga, ne bojmo se da nam se srce gane, mi nosimo u sebi tu potrebu. Dopustimo da nam Božja nježnost srce ispuni toplinom; trebamo njegovu milinu. Bog je pun ljubavi, njemu hvala i slava u vijekel! Bog je mir: molimo ga da nam pomogne graditi taj mir svakog dana u našem životu, u našim obiteljima, u našim gradovima i narodima, u čitavom svijetu. Dopustimo da nas dirne Božja dobrota.

Božićna čestitka nakon poruke Urbi et orbi

Vama, draga braćo i sestre iz cijelog svijeta koji ste se okupili na ovome Trgu i svima onima iz raznih zemalja koji su povezani komunikacijskim sredstvima, upućujem svoju čestitku: sretan Božić!

Na ovaj dan osvijetljen evanđeoskom nadom koja izvire iz siromašne betlehemske spilje zazivam božićni dar radosti i mira za sve: za djecu i starije osobe, za mlade i obitelji, za siromašne i marginalizirane. Neka Isus, koji se radi nas rodio, utješi one koji su kušani bolešću i patnjom; neka podupre one koji se posvećuju služenju braći koja su u najvećoj potrebi. Sretan Božić svima!

Vjera i ljubav: "I mi smo dužni živote položiti za braću" (1 Iv 3, 16)

Papina poruka za 22. svjetski dan bolesnika 2014.

Draga braćo i sestre!

1. U prigodi 22. svetskog dana bolesnika koji ove godine ima za temu Vjera i ljubav: "I mi smo dužni živote položiti za braću" (1 Iv 3, 16), obraćam se na poseban način bolesnicima i svima onima koji im pružaju pomoć i njegu. Crkva u vama, dragi bolesnici, prepoznaje posebnu Kristovu prisutnost. To je istina. Kada trpimo on je uz nas, štoviše, on je u našem trpljenju. On zajedno s nama nosi njegov teret i otkriva mu smisao. Kada je Božji Sin uzašao na križ uništio je samoću patnje i rasvijetlio njezinu tamu. Nalazimo se tako pred misterijem Božje ljubavi prema nama, koja nam ulijeva nadu i hrabrost: nadu, jer se u Božjem naumu ljubavi i sáma noć boli otvara uskrsnom svjetlu; te hrabrost, da se možemo sa svim protivštinama i teškoćama nositi u njegovu društvu, zajedno s njim.

2. Utjelovljeni Sin Božji nije uklonio iz ljudskog iskustva bolest i trpljenje, već je, preuzevši ih na sebe, preobrazio ih i dao im pravi smisao. Dao im je pravi smisao zato jer posljednju riječ nemaju bolest i trpljenje nego novi život u punini; preobrazio ih, jer u jedinstvu s Kristom ne moraju više biti negativni već mogu postati pozitivni. Isus je put i s njegovim Duhom možemo ga slijediti.

Kao što nam je Otac darovao Sina iz ljubavi i Sin darovao sebe iz iste ljubavi, i mi možemo ljubiti jedni druge kao što je Bog nas ljubio, dajući život za braću. Vjera u Boga postaje dobrota, vjera u Krista raspetoga daj nam snage da ljubimo do kraja, čak i svoje neprijatelje. Dokaz istinske vjere u Krista je sebedarje i širenje ljubavi prema bližnjemu, osobito prema onima koji to ne zaslužuju, prema onima koji trpe i prema onima koji su marginalizirani.

3. Po krštenju i potvrdi pozvani smo suočiti se Kristu, Dobrom Samarijancu svih onih koji pate: "Po ovom smo upoznali Ljubav: on je za nas položio život svoj. I mi smo dužni živote položiti za braću" (1 Iv 3, 16). Kada s nježnošću pristupamo onima koji su potrebiti skrbi, mi unosimo nadu i Božji osmijeh u proturječja svijeta. Kada velikodušno posvećivanje drugima postaje prepoznatljivo obilježje našeg djelovanja, tada otvaramo prostor Kristovu srcu i uživamo u njegovoj toplini, te time pružamo naš doprinos dolasku Božjeg kraljevstva.

4. Da bismo rasli u nježnosti, u osjetljivoj ljubavi ispunjenoj poštivanjem prema drugome, imamo jedan pouzdan kršćanski uzor na koji možemo sa sigurnošću upraviti pogled: to je Majka Isusova i Majka naša, koja je uvijek pozorna na Božji glas i na potrebe i teškoće svoje djece. Nošena božanskim milosrđem koje se u njoj utjelovilo, Marija zaboravlja samu sebe i nesebično hita iz Galileje u Judeju da se susretne i pomogne rođakinji Elizabeti. Ona se zauzima kod svog Sina na svadbi u Kani, kada vidi da na gozbi ponestaje vina. Ona nosi u svom srcu, na svom životnom putovanju, riječi starca Šimuna koji je prorekao da će joj mač probosti dušu i nepokolebljivom snagom stoji podno Isusova križa. Ona zna kako se prelazi taj put i zbog toga je Majka svih bolesnika i patnika. Možemo joj se s pouzdanjem i sinovskom odanošću utjecati, sigurni da će nam pomoći, da će nas podupirati i da nas neće napustiti. Ona je Majka raspetog i uskrslog Krista: stoji uz naše križeve i prati nas na putu prema uskrsnuću i punom životu.

5. Sveti Ivan, učenik koji je s Marijom stajao pod križem, pomaže nam vratiti se izvorima vjere i ljubavi, srcu Boga koji "je ljubav" (1 Iv 4, 8.16). On nas podsjeća da ne možemo ljubiti Boga ako ne ljubimo braću. Onaj koji s Marijom stoji pod križem uči ljubiti kao što ljubi Isus. Križ je "sigurnost vjerne Božje ljubavi prema nama. Ta je ljubav tako silna da ulazi u naš grijeh i oprašta ga, ulazi u naše trpljenje i daje nam snagu da ga podnosimo. Ta ljubav ulazi i samu u smrt da je pobijedi i da nas spasi... Kristov križ poziva nas također da dopustimo da nas ta ljubav obuzme, uči nas uvijek promatrati drugoga s milosrđem i ljubavlju, napose one koji pate, koji trebaju pomoć" (Križni put s mladima, Rio de Janeiro, 26. srpnja 2013.).

Povjeravam ovaj 22. svjetski dan bolesnika Marijinu zagovoru, da ona pomogne svim bolesnicima da podnose svoje trpljenje u zajedništvu s Isusom Kristom i bude na pomoć svima onima koji se za njih brinu. Svim bolesnicima, zdravstvenim djelatnicima i dragovoljcima koji im pomažu od srca udjelujem apostolski blagoslov.

Iz Vatikana, 6. prosinca 2013.

Bratstvo – temelj i put za mir

Poruka pape Franje za Svjetski dan mira 2014.

1. U ovoj svojoj prvoj poruci za Svjetski dan mira želim uputiti svima, pojedincima i narodima želju za životom ispunjenim radošću i nadom. U srcu svakog muškarca i svake žene prebiva želja za puninom života, koji uključuje onu nezatomljivu čežnju za bratstvom, koja nas potiče prema zajedništvu s drugima i ospozobljava nas da ih ne promatramo kao neprijatelje ili suparnike, već kao braću koju treba primiti i prihvati.

Bratstvo je bitna dimenzija čovjeka, koji je biće odnosâ. Živa svijest o toj relacionalnosti (povezanosti) potiče nas promatrati i postupati sa svakom osobom kao s pravom sestrom i pravim bratom; bez bratstva je nemoguće graditi pravedno društvo i postojan i trajni mir. Treba odmah podsjetiti da se bratstvo najprije uči u krilu obitelji, prije svega zahvaljujući nadasve odgovornim i komplementarnim ulogama svih njezinih članova, osobito oca i majke. Obitelj je izvor svakoga bratstva te samim tim i temelj i prvi put mira, jer bi, po svojem pozivu, trebala na svijet prenositи svoju ljubav.

Zbog sve većeg broja međupovezanosti i komunikacijâ kojim je ovaj svijet prožet sve smo snažnije svjesni jedinstva i zajedničkog određenja narodâ na zemlji. U povijesnoj dinamici, u različitosti narodâ, društava i kulturâ, vidimo sjeme poziva na oblikovanje jedne zajednice koju čine braća koja se uzajamno prihvaćaju i jedni za druge brinu. Ta se poziv međutim danas često niječ i ignorira u svijetu koji karakterizira "globalizacija ravnodušnosti" čija je posljedica ta da se polako "navikavamo" na patnju drugoga, zatvarajući se u same sebe.

U mnogim dijelovima svijeta kao da nema kraja teškim kršenjima temeljnih ljudskih prava, poglavito prava na život i prava na vjersku slobodu. Tragična pojava trgovine ljudima, u kojoj beskrupulozni pojedinci u životu i očaju drugih ljudi vide priliku za zaradu, samo je jedan uznemirujući primjer toga kršenja. Oružanim se sukobima pridodaju manje vidljivi, ali zato ništa manje okrutni ratovi koji se vode na ekonomskom i financijskom polju s jednakom razornim učincima po život, obitelj i poduzeća.

Globalizacija, kao što je istaknuo Benedikt XVI., nas približava jedne drugima, ali nas ne čini braćom (1). Usto, mnoge situacije nejednakosti, siromaštva i nepravde znak su ne samo dubokog pomanjkanja bratstva, već također odsutnosti jedne kulture solidarnosti. Nove ideologije, koje karakterizira rašireni individualizam, egocentrizam i materijalistički konzumerizam, slabe društvene veze, jačaju onaj mentalitet "odbacivanja" koji dovodi do prezira i napuštanja najslabijih, onih koje se smatra "beskorisnima". Tako je ljudski suživot sve više nalik nekom pragmatičnom i egoističnom do ut des (ja tebi, ti meni).

Istodobno, sasvim je jasno da suvremene etike ne mogu iznjedriti istinske veze bratstva, jer bratstvo koje se ne poziva na zajedničkog Oca kao svoj posljednji temelj, ne može opstati (2). Pravo bratstvo među ljudima pretpostavlja i zahtjeva transcendentno očinstvo. Priznavanjem toga očinstva učvršćuje se bratstvo među ljudima: svaka osoba tada postaje "bližnji" koji se brine za drugoga.

"Gdje ti je brat" (Post 4, 9)

2. Da bismo bolje shvatili taj čovjekov poziv na bratstvo i bolje prepoznali prepreke koje stoje na putu njegova ostvarenja te otkrili puteve za njihovo prevladavanje, od temeljne je važnosti pustiti da nas vodi Božji naum, koji je na izvrstan način predstavljen u Svetom pismu.

Prema biblijskom izvješću o postanku svijeta, svi ljudi potječu od zajedničkih roditelja, Adama i Eve, para kojeg je Bog stvorio na svoju sliku i priliku (usp. Post 1, 26), kojima su se rodili Kajin i Abel. U povijesti te prve obitelji vidimo postanak društva, razvoj odnosâ između pojedinaca i narodâ.

Abel je pastir, Kajin zemljoradnik. Njihov duboki identitet, i ujedno njihov poziv, je da su braća, premda se razlikuju po djelatnosti i kulturi, da su povezani s Bogom i sa stvorenim svijetom. Ali Kajinovo ubojstvo Abela tragična je potvrda radikalnog odbacivanja poziva na bratstvo. Njihova povijest (usp. Post 4, 1-16) zorno pokazuje tešku zadaću na koju su svi ljudi pozvani, da žive u jedinstvu, da se brinu jedni za druge. Ne mogavši prihvati Božju naklonost Abelu, koji mu je ponudio prvine svoga stada – "Jahve milostivo pogleda na Abela i njegovu žrtvu, a na Kajina i žrtvu njegovu ni pogleda ne svrati" (Post 4, 4-5) – Kajin iz zavisti ubija Abela. Na taj način odbija smatrati Abela bratom, imati ispravan odnos prema njemu, živjeti u Božjoj prisutnosti preuzimajući na sebe odgovornost da se brine i čuva drugoga. Na pitanje: "Gdje ti je brat?", kojim Bog od Kajina traži objašnjenje za ono što je učinio, ovaj uzvraća: "Ne znam... Zar sam ja čuvar brata svoga?" (Post 4, 9). Zatim, kaže nam Knjiga Postanka, "Kajin ode ispred lica Jahvina" (4, 16). Trebamo se zapitati o dubokim razlozima koji su naveli Kajina da zanemari bratsku vezu i, ujedno, vezu uzajamnosti i zajedništva koja ga je povezivala s njegovim bratom Abelom. Sâm Bog prokazuje i spočitava Kajinu da je potpao pod utjecaj zla: "grijeh ti je kao zvijer na pragu što na te vreba" (Post 4, 7), prezrevši Božji naum. Na taj je način osujetio svoj prvobitni poziv da bude dijete Božje i da živi bratstvo.

Povijest Kajina i Abela uči da ljudski rod nosi u sebi upisan poziv na bratstvo, ali također dramatičnu mogućnost izdaje tog poziva. Potvrđuju to svakodnevna djela sebičnosti, koja je u pozadini tolikih ratova i mnogih nepravdi: mnogi muškarci i žene umiru od ruku braće i sestara koja ih nisu promatrati promatrati kao takve, to jest kao bića stvorena za uzajamnost, za zajedništvo i za dar.

"A svi ste vi braća" (Mt 23,8)

3. Sámo se od sebe javlja pitanje: hoće li muškarci i žene ovoga svijeta moći ikada potpuno odgovoriti na čežnju za bratstvom, koju je u njih utisnuo Bog Otac? Hoće li isključivo svojim silama uspjeti pobijediti ravnodušnost, sebičnost i mržnju, prihvati legitimne razlike koje karakteriziraju braću i sestre?

Prafrázirajući riječi Gospodina Isusa možemo ovako sažeti odgovor koji nam on daje: budući da imate samo jednog Oca, koji je Bog, vi ste svi braća (usp. Mt 23, 8-9). Korijen bratstva je sadržan u Božjem očinstvu. Nije riječ o općenitom, neodređenom i povjesno nedjelotvornom očinstvu, već o osobnoj, točno određenoj i izvanrednoj konkretnoj Božjoj ljubavi prema svakom čovjeku (usp. Mt 6, 25-30). To je, dakle, očinstvo koje stvarno rađa bratstvom, jer Božja ljubav, kada je prihvaćena, postaje najvrsnije sredstvo preobrazbe života i odnosâ s drugim, otvarajući ljudi solidarnosti i istinskom dijeljenju s drugima.

Na osobit način, ljudsko je bratstvo dobilo novi zamah u i od Isusa Krista njegovom smrću i uskršnjućem. Križ je definitivno "mjesto" ustanovljenja bratstva, koje ljudi nisu kadri iznjedriti sami. Isus Krist, koji je preuzeo na sebe ljudsku narav da je otkupi, ljubeći Oca sve do smrti, smrti na križu (usp. Fil 2,8), uskršnjućem nas je učinio novim čovjekom, u punom zajedništvu s Očevom voljom, s njegovim naumom, koji obuhvaća puno ostvarenje poziva na bratstvo.

Isus od samog početka prihvaća Očev naum, priznajući mu primat nad svim drugim. Ali Krist, svojim predanjem smrti iz ljubavi prema Ocu, postaje novo i konačno počelo svih nas; mi smo pozvani uzajamno se prepoznavati u njemu kao braća i sestre jer smo djeca istoga Oca. On je sâm Savez, osobni prostor pomirenja čovjeka s Bogom i jednih s drugima poput braće i sestara. U Isusovoj smrti na križu je jednom zauvijek dokončana podjela među narodima, između naroda Saveza i naroda poganâ, lišenog nade jer sve do tada nisu bili dionici obećanjâ saveza. Kao što se može pročitati u Poslanici Efežanima, Isus Krist u sebi pomiruje sve ljudе. On je mir, jer je od dva naroda sazdao jednog, srušivši pregradu razdvojnicu, odnosno neprijateljstvo. On je stvorio u sebi jedan narod, jednog čovjeka, jedan ljudski rod (usp. 2, 14-16).

Svaki koji prihvata Kristov život i živi u njemu, priznaje Boga Ocem i potpuno se predaje njemu, ljubeći ga iznad svega. Pomireni čovjek vidi u Bogu Oca sviju i, kao posljedica toga, potaknut je živjeti bratstvo otvoreno svima. U Kristu, drugog se prihvata i ljubi kao Božjeg sina ili kćer, kao brata ili sestru, a ne kao tuđinca, a još manje kao suparnika ili čak neprijatelja. U Božjoj obitelji, gdje su svi sinovi istoga oca, i budući da su nacijspljeni na Krista, sinovi u Sinu, ne postoji životi s kojima se postupa kao s "otpadom". Svi uživaju jednako i nepovredivo dostojanstvo. Svi su ljubljeni od Boga, svi su otkupljeni krvlju Krista, umrlog na križu i uskrslog za svakog od nas. To je razlog zbog kojeg nitko ne smije ostati ravnodušan prema sudbini braće.

Bratstvo – temelj i put za mir

4. Nakon svega do sada rečenog, lako je shvatiti da je bratstvo temelj i put za mir. Socijalne enciklike mojih prethodnikâ pružaju vrijedan doprinos u tome smislu. Bilo bi dovoljno spomenuti definicije mira iz enciklike *Populorum progressio* Pavla VI. ili pak enciklike *Sollicitudo rei socialis* Ivana Pavla II. Iz prve doznajemo da je cijeloviti razvoj naroda novo ime za mir (3), iz druge pak da je mir opus solidaritatis (4).

Pavao VI. kaže da se ne samo osobe, nego i narodi moraju susretati u jednom duhu bratstva. I objašnjava: "U tom uzajamnom razumijevanju i prijateljstvu, u tom svetom zajedništvu moramo se [...] prihvatići posla oko izgradnje zajedničke budućnosti čovječanstva" (5). To je u prvom redu obaveza onih sretnijih i privilegiranih. Njihove su dužnosti ukorijenjene u ljudskom i nadnaravnom bratstvu i očituju se pod tri aspekta: dužnost solidarnosti, koja zahtijeva da bogati narodi pomažu manje napredne; dužnost društvene pravednosti, koja zahtijeva preuređivanje odnosâ između snažnijih i slabijih naroda tako da budu pravedniji; dužnost univerzalne ljubavi, koja uključuje promicanje jednog humanijeg svijeta za sve, svijeta u kojem svako ima nešto dati i primiti, a da napredak jednih ne bude prepreka razvoju drugih (6).

Ako se, dakle, mir promatra kao opus solidaritatis, ne možemo ne priznati da je bratstvo njegov osnovni temelj. Mir, kaže Ivan Pavao II., je nedjeljivo dobro. Ili je dobro koje pripada svima ili je ničije dobro. Ono se može stvarno postići i uživati, kao najviša kvaliteta života i kao humaniji i održiviji razvoj, jedino ako su svi vođeni solidarnošću kao "čvrstom i postojanom odlučnošću zauzeti se za opće dobro" (7). To znači da se ljudi ne smiju voditi "željom za zaradom" ili "žedi za moći". Treba imati raspoloživost "da 'izgubimo sebe' radi drugoga, umjesto da ga iskorištavamo [...] 'drugoga' – osobu, narod ili naciju – [ne smije se promatrati] kao neko sredstvo čiju radnu sposobnost i tjelesnu snagu treba iskoristiti uz nisku cijenu, i kad nam više ne koristi, onda ga ostaviti, nego kao nama 'sličnoga', kao našu 'pomoć'" (8).

Kršćanska solidarnost pretpostavlja da se bližnjega ljubi ne samo kao "ljudsko biće sa svim svojim pravima, biće koje je u svojoj srži jednako svima drugima, već on postaje živa slika Boga Oca, otkupljena krvlju Isusa Krista i podvrgnuta trajnom djelovanju Duha Svetoga" (9), kao još jednog brata ili sestru. Kao što je primijetio Ivan Pavao II. "tada će svijest o zajedničkom Božjem očinstvu, o bratstvu svih ljudi u Kristu, 'sinova u Sinu', o nazočnosti i životvornom djelovanju Duha Svetoga dati našem pogledu na svijet novi kriterij prosuđivanja" (10) i stubokom ga promijeniti.

Bratstvo – preduvjet za iskorjenjivanje siromaštva

5. U *Caritas in veritate* moj prethodnik je podsjetio svijet da je pomanjkanje bratstva među narodima i ljudima važan uzrok siromaštva (11). U mnogim društvima proživljavamo duboko siromaštvo odnosâ što je posljedica pomanjkanja čvrstih odnosâ u obitelji i zajednici. Sa zabrinutošću promatramo razne vrste nevoljâ, marginalizaciju, samoću i razne oblike patološke ovisnosti koji bilježe sve veći rast. Ta se vrsta siromaštva može pobijediti samo ponovnim otkrivanjem i

vrednovanjem bratskih odnosa u krilu obitelji i zajednica, kroz dijeljenje radosti i žalosti, teškoća i uspjeha koji su sastavni dio ljudskog života.

Povrh toga, ako s jedne strane uočavamo opadanje absolutnog siromaštva, s druge ne možemo ne prepoznati ozbiljan porast relativnog siromaštva, to jest nejednakosti između osobâ i skupinâ koje zajedno žive na određenom području ili u određenom povijesno-kulturnom kontekstu. U tome smislu, potrebne su također djelotvorne politike koje će promicati načelo bratstva, jamčeći osobama – koje su jednakе u svojem dostojarstvu i temeljnim pravima – pristup kapitalu, uslugama, odgojnim, zdravstvenim i tehnološkim resursima kako bi svaka osoba imala mogućnost izraziti i ostvariti svoj životni plan i mogla se razviti u punini kao osoba.

Uočava se također potreba za politikama koje će služiti ublažavanju prevelike neravnoteže u raspodjeli dohotka. Ne smijemo zaboraviti crkveno učenje o takozvanoj socijalnoj hipoteci, na temelju koje je dopušteno, kao što kaže sveti Toma Akvinski, i štoviše nužno "da čovjek posjeduje dobra" (12), a kada je riječ o njihovu korištenju da ih "posjeduje ne samo kao svoje vlasništvo nego i kao zajednička, u tom smislu što ona mogu koristiti ne samo njemu nego i drugima" (13). Postoji, konačno, posljednji način promicanja bratstva – i samim tim pobjeđivanja siromaštva – koji mora biti u temelju svih ostalih. To je odvajanje od dobara onoga koji odlučuje živjeti umjerenim i bitnim načinom života, koji, dijeleći vlastita bogatstva, uspijeva na taj način iskusiti bratsko zajedništvo s drugima. To je od temeljne važnosti za naslijedovanje Isusa Krista i da bismo bili istinski Kristovi vjernici. To nije samo slučaj s posvećenim osobama koje zavjetuju siromaštvo, već također s mnogim obiteljima i mnogim odgovornim građanima, koji čvrsto vjeruju da bratski odnos s bližnjima predstavlja najdragocjenije dobro.

Ponovno otkrivanje bratstva u ekonomiji

6. Teške finansijske i ekomske krize – koje svoj uzrok imaju u sve većem udaljavanju čovjeka od Boga i svoga bližnjega, u pohlepnoj težnji za materijalnim dobrima, s jedne strane, i osiromušenju odnosa među ljudima i u zajednici, s druge – mnoge su potaknuli da potraže zadovoljstvo, sreću i sigurnost u trošenju i zaradivanju izvan svih logika zdrave ekonomije. Već je 1979. Ivan Pavao II. postojanje "stvarne i osjetne opasnosti da, dok se u čovjekovoj vladavini nad svijetom čine ogromni napreti, on izgubi bitne konce iz ruku te vladavine i da na razne načine njegovo čovještvo bude podčinjeno ovome svijetu te da on sâm postane predmetom – često neprimjetnih – raznih oblika manipulacije kroz čitavu organizaciju zajedničkog života, kroz sistem proizvodnje i kroz pritisak sredstava društvene komunikacije" (14).

Niz ekomskih kriza koje su zaredale jedna za drugom mora dovesti do preispitivanja modela ekonomskog razvoja i promjene u načinima života. Današnja kriza, usprkos tome što ima teške posljedice za ljudske živote, može nam biti također dragocjena prigoda za ponovno otkrivanje vrijednosti mudrosti, umjerenosti, pravednosti i jakosti. Te nam kreposti mogu pomoći prevladati teške trenutke i ponovno otkriti bratske veze koje nas povezuju jedne s drugima, u dubokom uvjerenju da čovjek treba i da je sposoban za nešto više od maksimalizacije vlastitog pojedinačnog interesa. Te su kreposti osobito nužne za izgrađivanje i očuvanje društva u skladu s ljudskim dostojarstvom.

Bratstvo gasi rat

7. U godini koja je za nama mnoga su naša braća i sestre nastavila trpjeti iskustvo rata, koji predstavlja ozbiljnu i duboku ranu nanesenu bratstvu.

Mnogi se sukobi vode usred opće ravnodušnosti. Svima koji žive u krajevima u kojima oružja siju užas i razaranje, jamčim svoju osobnu i blizinu cijele Crkve. Ova potonja ima zadaću nositi Kristovu ljubav također bespomoćnim žrtvama zaboravljenih ratova molitvom za mir, služe-

njem ranjenima, gladnima, izbjeglicama, prognanicima i svima onima koji žive u strahu. Crkva isto tako diže svoj glas da do odgovornih osoba dopre vapaj boli napačenih ljudi i da, zajedno s neprijateljstvom, prestanu sva zlostavljanja i kršenje temeljnih ljudskih prava (15).

Zbog toga želim uputiti snažni apel onima koji oružjem siju nasilje i smrt: u onima koje sada smatrate tek neprijateljem kojeg treba poraziti ponovno otkrijte svoga brata i zaustavite svoju ruku! Odrecite se puta oružja i idite ususret drugome s dijalogom, oproštenjem i pomirenjem da biste oko sebe gradili pravdu, povjerenje i nadu! "U vezi s tim, jasno je da u životu narodâ oružani sukobi uvjek predstavljaju namjerno nijekanje svake moguće međunarodne slove, stvarajući duboke podjele i otvorene rane koje ne zacjeljuju tako lako. Ratovi predstavljaju praktično odbacivanje zalaganja oko postizanje onih velikih ekonomskih i društvenih ciljeva koje si je postavila međunarodna zajednica" (16).

Ipak, sve dok je tako velika količina oružja u optjecaju kao što je to sada, moći će se uвijek naći nove izlike za otpočinjanje neprijateljstava. Zbog toga ponavljam svima apel mojih prethodnika za neširenje naoružanja i razoružanje, počevši od nuklearnog i kemijskog razoružanja.

Ne možemo ipak ne konstatirati da međunarodni sporazumi i nacionalni zakoni, premda su nužni i vrlo poželjni, nisu sami po sebi dovoljni da čovječanstvo zaštite od opasnosti oružanih sukobâ. Nužno je obraćenje srcâ koje će omogućiti svima da prepoznaju u drugome brata za kojeg se treba brinuti i s kojim treba zajedno raditi na izgradnji kvalitetnijeg života za sve. To je duh kojim su nadahnute mnogobrojne inicijative civilnog društva, uključujući vjerske organizacije, u promicanju mira. Izražavam svoju nadu da će svakodnevno zauzimanje svih nastaviti donositi ploda i da će u međunarodnom pravu doći do stvarne primjene prava na mir, kao temeljnog ljudskog prava i nužnog preduvjeta za ostvarivanje svih ostalih prava.

Korupcija i organizirani kriminal su prijetnja bratstvu

8. Obzor bratstva povezan je također s potrebom svakog brata i sestre da žive punim životom. Legitimne težnje ljudi, osobito kada je riječ o mladima, ne smiju se osujetiti ili povrijediti, niti se smije ljudima ukrasti nadu da će ih moći ostvariti. Ipak, tu se težnju ne smije mijesati sa zloupotrebnom moći. Naprotiv, ljudi se trebaju jedni s drugima natjecati u uzajamnom poštivanju (usp. Rim 12, 10). I u raspravama, koje predstavljaju nezaobilazan aspekt života, moramo uвijek imati na umu da smo braća i sestre i stoga učiti i sebe i druge da se bližnjega ne smije smatrati neprijateljem ili protivnikom kojeg treba ukloniti.

Bratstvo rađa socijalni mir jer stvara ravnotežu između slobode i pravednosti, između osobne odgovornosti i solidarnosti, između pojedinačnog i općeg dobra. Da bi sve to potpomogla, politička zajednica mora djelovati transparentno i odgovorno. Građani se moraju osjećati predstavljenima od javnih vlasti u poštivanju njihove slobode. Međutim, često se između građana i institucija uvlače jednostrani interesi koji izobličuju taj odnos, pridonoseći stvaranju trajnog ozračja sukoba.

Istinskim se duhom bratstva pobjeđuje individualnu sebičnost koja oduzima ljudima mogućnost da žive u slobodi i uzajamnom skladu. Ta se sebičnost u društvu razvija bilo u mnogim oblicima korupcije, koji su danas silno razgranati, bilo u obliku kriminalnih organizacija, od malih skupina pa do onih raširenih po čitavom svijetu. Te skupine ruše zakonitost i pravdu, pogađajući u samo srce dostojanstvo osobe. One teško vrijedaju Boga, povrjeđuju braću i nanose štetu stvorenom svijetu, to više ako imaju religijske konotacije.

Tu mislim na bolnu ranu droge, koja ubire profit prezirući čudoredne i građanske zakone; na uništavane prirodnih dobara i trenutno zagadenje; na tragediju iskorištanja rada drugih osoba. Tu mislim također na nedopušteno trgovanjem novcem i na financijsku spekulaciju, koji često poprimaju obilježja grabeža i nanose štetu čitavim ekonomskim i društvenim sistemima, gurajući u siromaštvo milijune muškaraca i žena. Tu mislim na prostituciju koja svakoga dana kosi

nevine žrtve, osobito među najmlađima kradući im budućnost; tu mislim na gnusnu trgovinu ljudima, na zločine i zlostavljanja usmjerene protiv maloljetnika, na užas ropstva koje još uvijek postoji u mnogim dijelovima svijeta, na često prešućenu tragediju migranata koji su često žrtve sramotne i protuzakonite manipulacije. Ivan XXIII. je u vezi s tim pisao: "Suživot koji se temelji samo na odnosima moći nije human. Daleko od toga da potiče, kao što bi to trebao, osobe da rastu i usavršavaju se, u takvom se suživotu vrši prisila nad njima i ograničava im se sloboda" (17). Čovjek se, međutim, može obratiti i ne treba nikada izgubiti nadu u mogućnost promijene svog života. Želim da to bude poruka nade i pouzdanja za sve, pa i za one koji su počinili okrutne zločine, jer Bog ne želi smrt grešnika, već da se obrati i živi (usp. Ez 18,23).

U širem kontekstu ljudskog društva, imajući pred očima zločin i kaznu, ne možemo se ne sjetiti neljudskih uvjeta koji vladaju u mnogim zatvorima, gdje je zatvorenik često sveden na subhuman položaj, gdje se krši njegovo ljudsko dostojanstvo i guši svaka volja i želja za rehabilitacijom. Crkva, najčešće u tišini, mnogo čini u tim sredinama. Pozivam i potičem sve da učine još više, u nadi da će napore koje na tome području poduzimaju mnogi hrabri muškarci i žene sve više, pravedno i pošteno, podupirati i građanske vlasti.

Bratstvo pomaže čuvati i njegovati prirodu

9. Ljudska je obitelj primila od Stvoritelja zajednički dar: prirodu. Kršćansko shvaćanje stvorenog svijeta uključuje pozitivan sud o dopustivosti zahvata na prirodi ako su oni korisni, uz uvjet da se djeluje odgovorno, što znači da se mora priznati onu "gramatiku" upisanu u prirodu i mudro koristiti dobra na korist sviju, poštujući ljepotu, svrhovitost i korisnost pojedinih živih bića i njihovu ulogu u ekosustavu. Ukratko, priroda je na našem raspolaganju i mi smo pozvani odgovorno njome upravljati. Međutim, često smo vođeni pohlepotom i bahatošću vladanja, posjedovanja, manipuliranja i izrabljivanja; ne čuvamo prirodu, ne poštujemo je, ne smatramo je besplatnim darom kojeg treba čuvati i staviti u službi braća, uključujući buduće naraštaje, Poljoprivredni sektor, na poseban način, je primarni sektor proizvodnje s ključnim pozivom obradivanja i čuvanja prirodnih dobara radi prehranjivanja čovječanstva. U vezi s tim, kontinuirana sramota gladi u svijetu potiče me da podijelim s vama pitanje: na koji način koristimo Zemljina prirodna dobra? Današnja društva moraju razmišljati o hijerarhiji prioriteta na koje je usmjerena proizvodnja. Naime, urgentna je dužnost da se prirodna dobra koriste tako da nitko ne gladuje. Postoje mnoge inicijative i moguća rješenja i ne ograničavaju se samo na povećanje proizvodnje. Poznato je da je trenutna proizvodnja dovoljna, a ipak milijuni ljudi trpe i umiru od gladi, i to predstavlja pravu sablazan. Nužno je dakle iznaći načine da svi mogu uživati plodove zemlje, ne samo zato da bi se izbjeglo širenje jaza između onih koji imaju i više no što trebaju i onih koji se moraju zadovoljiti mrvicama, već prije svega zato što to zahtijevaju pravednost, jednakost i poštivanje prema svakom ljudskom biću. U tome smislu, želim svima dozvati u svijest ono nužno univerzalno određenje dobara koje je jedno od stožernih načela socijalnog učenja Crkve. Poštivanje tog načela je bitni uvjet za olakšavanje stvarnog i jednakog pristupa onim bitnim dobrima koja svaki čovjek treba i na koje svi imaju pravo.

Zaključak

10. Bratstvo treba otkriti, ljubiti, iskusiti, naviještati i svjedočiti. Ali jedino ljubav koju daje Bog omogućuje nam prihvati i u punini živjeti bratstvo.

Nužni realizam politike i ekonomije ne smije se svesti na puke tehničke vještine i znanja lišena idealja gdje se ignorira čovjekovu vrhunaravnu dimenziju. Kada nedostaje te otvorenosti Bogu, svaka ljudska djelatnost postaje siromašnija i osobe se svodi na predmete koji se mogu izrabljivati. Tek kada prihvate kretati se u širokom prostoru koji toj otvorenosti omogućuje Onaj koji

SVETA STOLICA

ljubi svakog muškarca i svaku ženu, politika i ekonomija će uspjeti postići onaj poredak i ustroj koji se temelji na istinskom duhu bratske ljubavi i moći će biti djelatna sredstva cjelovitog ljudskog razvoja i mira,

Mi kršćani vjerujemo da smo svi u Crkvi udovi jednoga tijela, svi jedni drugima potrebni, jer je svakome od nas dana milost po mjeri Kristova dara, za zajedničko dobro (usp. Ef 4, 7.25; 1 Kor 12, 7). Krist je došao na svijet da nam donese Božju milost, to jest mogućnost dioništva u njezinoj životu. To podrazumijeva uspostavu bratskih odnosâ prožetih uzajamnošću, opraštanjem, potpunim sebedarjem, prema punini i dubini Božje ljubavi koju pruža ljudskom rodu Onaj koji, kao Raspeti i Uskrslji, sve privlači sebi: "Zapovijed vam novu dajem: ljubite jedni druge; kao što sam ja ljubio vas tako i vi ljubite jedni druge. Po ovom će svi znati da ste moji učenici: ako budete imali ljubavi jedni za druge" (Iv 13, 34-35). To je radosna vijest koja traži od svakog od nas da učinimo korak naprijed, koja nas potiče na neprolazno vršenje empatije, da slušamo drugoga dok govorи o svojim trpljenjima i nadi, također onoga koji mi je najdalje, i da kročimo zahtjevnim putom one ljubavi koja se zna darivati i besplatno trošiti za dobro svakog brata i sestre.

Krist zahvaća čitavog čovjeka i ne želi da se itko izgubi: "Ta Bog nije poslao Sina na svijet da sudi svijetu, nego da se svijet spasi po njemu" (Iv 3, 17). On pritom ne prisiljava nikoga da mu otvori vrata svoga srca i svoga uma: "najveći među vama neka bude kao najmlađi; i predstojnik kao poslužitelj", kaže Isus Krist, "ja sam posred vas kao onaj koji poslužuje" (Lk 22, 26-27). Svako djelovanje mora dakle biti označeno stavom služenja osobama, osobito onima koje su najdalje i nepoznate. Služenje je duša onoga bratstva koje gradi mir.

Neka nam Marija, Isusova Majka, pomogne shvatiti i živjeti svakoga dana bratstvo koje izvire iz srca njezina Sina, da bismo donijeli mir svim ljudima na ovoj našoj voljenoj zemlji.

Iz Vatikana, 8. prosinca 2013.

Krist je središte povijesti

Papin nagovor uz molitvu Andeo Gospodnji na svetkovinu
Svete Bogorodice Marije 1. siječnja 2014.

Draga braćo i sestre, dobar vam dan i sretna nova godina!

Na početku nove godine svima želim mir i svako dobro. Moja želja je želja Crkve, to je kršćanska želja. Ona u sebi nema neki pomalo magični i fatalistički osjećaj vezan uz novi vremenski ciklus koji započinje. Mi znamo da povijest ima jedno središte: to je Isus Krist, utjelovljeni, umrli i uskrsli, koji je živ među nama; da ima jedan cilj: Božje kraljevstvo, kraljevstvo mira, pravde, slobode u ljubavi; i da ima jednu snagu koja je pokreće prema tome cilju: to je snaga Duha Svetoga. Svi imamo Duha Svetoga kojeg smo primili na krštenju, i on nas potiče napredovati na putu kršćanskog života, na putu povijesti, prema Božjem kraljevstvu.

Taj je Duh snaga ljubavi po kojoj je Djevica Marija začela; isti taj Duh nadahnjuje planove i pot hvate svih mirotvoraca. Muškarce i žene koji grade mir upravo Duh Sveti pomaže, potiče ih da donose mir. Danas slavimo i svetkovinu Bogorodice Marije i Svjetski dan mira. Prije osam dana je odjeknuo Anđelov navještaj: "Slava na visinama Bogu i mir ljudima"; danas nam ga ponovno upravlja Isusova Majka, koja "u sebi pohranjavaše sve te događaje i prebiraše ih u svome srcu" (Lk 2, 19), da bi to postao naš zadatak i obaveza u godini koja započinje.

Tema ovog Svjetskog dana mira je "Bratstvo – temelj i put za mir". Bratstvo: tragom svojih pret hodnika, počevši od Pavla VI., obradio sam tu temu u ranije objavljenoj poruci koju svima toplo preporučujem. U njoj polazim od uvjerenja da smo svi djeca jednoga nebeskog Oca, da smo dio iste ljudske obitelji i dijelimo zajedničku sudbinu. Otud proizlazi odgovornost svih da se zauzimaju da svijet postane zajednica braće koja se međusobno poštuju, koja se prihvataju u svojoj različitosti i jedni za druge brinu. Pozvani smo također imati pred očima nasilja i nepravde prisutne u mnogim dijelovima svijeta koji nas ne smiju ostaviti ravnodušnima i pasivnim: svi se trebaju zauzeti za izgrađivanje uistinu pravednog i solidarnog društva. Jučer sam primio pismo od jednoga gospodina, možda je sada tu među vama, koji, upoznavši me s jednom obiteljskom tragedijom, u nastavku nabraja tolike današnje tragedije i ratove u svijetu te mi postavlja mi pitanje: što se to događa u čovjekovu srcu, što ga to navodi da sve to čini? I na kraju kaže: "Vrijeme je da to prestane". I ja mislim da je dobro da se prekine taj put nasilja, da se traži mir. Braćo i sestre, ponavljam riječi toga čovjeka: što se događa u čovjekovu srcu? Što se događa u srcu ljudskog roda? Vrijeme je da to prestane!

Iz svih krajeva svijeta vjernici danas uzdižu molitvu kojom mole od Gospodina dar mira i sposobnost da ga se doneše u sve sredine. Neka nam na ovaj prvi dan u godini Gospodin pomogne da svi s većom odlučnošću krenemo putovima pravde i mira. I započnimo od vlastitoga doma! Pravda i mir u kući, među nama. Počinje se od vlastitog doma a zatim se ide dalje, na čitavo čovječanstvo. Ali moramo početi s vlastitim domom. Neka Duh Sveti djeluje u srcima, neka razbije zatvorenosti i tvrdokornost srca i dadne nam da se raznježimo pred slabošću Djetešca Isusa. Mir, naime, traži snagu krotkosti, nenasilnu snagu istine i ljubavi.

U ruke Marije, Otkupiteljeve Majke, stavljamo sa sinovskim pouzdanjem naše nade. Njoj, koja proteže svoje majčinstvo na sve ljude, povjeravamo vapaj za mirom narodâ pogodenih ratom i nasiljem, da hrabrost dijaloga i pomirenja prevlada nad napastima osvete, nadmoći, korupcije. Nju molimo da evanđelje bratstva, koje Crkva naviješta i svjedoči, uzmogne progovoriti svakoj savjesti i srušiti zidove koji sprječavaju neprijatelje da jedni u drugima prepoznaju braću.

HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA

Reagiranje Tiskovnog ureda HBK na istup HRT Komunikacija u emisiji Mir i dobro

U regiranju koje je objavljeno u emisiji Mir i dobro u nedjelju, 3. studenoga, između ostalog se ističe "Ne želeći ulaziti u narav reorganizacije HRT-a, naglašavamo da je ukidanjem autonomije religijskog programa prekršen Sporazum s Hrvatskom biskupsom konferencijom sklopljen 2000. godine, pri čemu o toj namjeri Hrvatska biskupska konferencija nije bila niti obaviještena."

U skladu sa Zakonom o medijima NN59/04, čl. 40, te čl. 41 i 42 molimo Vas da objavite reakciju Hrvatske biskupske konferencije na istup HRT Komunikacija objavljen u emisiji „Mir i dobro“ od 27. listopada 2013.

Ne želeći ulaziti u narav reorganizacije HRT-a, naglašavamo da je ukidanjem autonomije religijskog programa prekršen Sporazum s Hrvatskom biskupsom konferencijom sklopljen 2000. godine, pri čemu o toj namjeri Hrvatska biskupska konferencija nije bila niti obaviještena.

HRT pojašnjava da su umjesto redakcija sportskog, zabavnog ili dramskog programa novom reorganizacijom uvedeni produksijski odjeli: sport, zabavni i dramski, no ne navodi da je svim tim produksijskim odjelima zadržana prijašnja autonomija. Jedino je religijski program novom reorganizacijom HRT-a izgubio autonomiju i pripojen je kulturi i umjetnosti bez ikakvih pojašnjenja.

Da je Sporazum na snazi i da se mora poštivati jasno je naglašeno i u Ugovoru između Hrvatske radiotelevizije i Vlade Republike Hrvatske od 13. svibnja 2013. u kojem u čl 37. stoji: „HRT je dužan ostvariti obveze iz Sporazuma s Hrvatskom biskupsom konferencijom i drugim vjerskim zajednicama.“

Također nije točno da nova organizacija nije utjecala na produkciju religijskih sadržaja na HRT-u. Javnosti je dobro poznato da je još prošle godine ukinuta dobro slušana jutarnja kratka duhovna misao na Radio Sljemenu „Hvaljen Isus i Marija“, a neke su emisije stavljene u lošiji termin emitiranja.

Stoga, Hrvatska biskupska konferencija očekuje da religijski program na HRT-u dobije autonomiju koju imaju i ostali produksijski odjeli te da se poštuju sve točke Sporazuma između HRT-a i HBK dok ne dođe do njegove izmjene.

Tiskovni ured HBK

Hrvatski Caritas pokrenuo akciju za pomoć stanovništvu Filipina

Pomoć je moguće uputiti uplatom na žiro-račun IBAN: HR05 2340 0091 1000 8034 0 poziv na broj 11-13; pozivom na donacijski telefon: 060 9010 (6,25 kn po pozivu – PDV uključen u cijenu) te on-line uplatom na mrežnoj stranici Hrvatskog Caritasa www.caritas.hr. Prikupljena novčana sredstva Hrvatski Caritas usmjerit će Filipinskom Caritasu za projekte pomoći u sklopu objedinjenog plana kojim mreža Caritasa Internationalis koordinira svoje aktivnosti žurne međunarodne humanitarne pomoći.

Hrvatski Caritas odlukom svojega predsjednika varaždinskog biskupa Josipa Mrzljaka, i na poticaj pape Franje, započeo je s prikupljanjem novčanih sredstava namijenjenih ublažavanju patnji stradalnika koje je u Filipinima pogodio tajfun zastrašujuće snage. "Žrtve su, nažalost, brojne a štete goleme. Molimo za našu braću i sestre i potrudimo se poslati im svoju konkretnu pomoć", pozvao je u nedjelju 10. studenoga papa Franjo.

Tajfun Haiyan, najsnažniji tajfun ove godine i možda najjači koji je ikad pogodio zemlju, opustošio je u petak središnji dio Filipina. Nagnao je milijune ljudi da potraže sigurniji smještaj, uništavajući kuće i kidajući električnu mrežu. Super-tajfun pete kategorije, nakon otoka Leyte i Samar, sručio se udarima od tristotinjak kilometara na sat i 5-6 metara visokim valovima i na sjeverni dio pokrajine Cebu, popularno turističko područje.

"Ovo je najveća i najjača oluja koja je ikad pogodila našu zemlju. Zahvatila je neka od područja proteklog mjeseca poharana razornim potresom. U velikoj smo potrebi. Ovo je golema nesreća", javlja Edwin Gariguez, izvršni direktor Filipinskog Caritasa. "Broj mrtvih i ranjenih stalno se povećava. Mrtva su tijela posvuda. Ljudi su traumatizirani. Najnužniji su nam hrana i voda. Potrebna nam je svaka pomoć koju možemo dobiti", ističe Gariguez.

Pomoć je moguće uputiti uplatom na žiro-račun IBAN: HR05 2340 0091 1000 8034 0 poziv na broj 11-13; pozivom na donacijski telefon: 060 9010 (6,25 kn po pozivu – PDV uključen u cijenu) te on-line uplatom na mrežnoj stranici Hrvatskog Caritasa www.caritas.hr.

Ekipe Filipinskog Caritasa kao i CRS-a već se od petka nalaze se na najteže pogodenim područjima pružajući pomoć unesrećenima.

Priopćenje sa sjednice Odbora HBK za medije

U dijelu medija, a osobito na društvenim mrežama, uočeni su brojni primjeri netolerancije i ne-trpeljivosti prema nositeljima te inicijative. Upozorenje je kako takva medijska kampanja otežava kvalitetnu javnu raspravu o samom predmetu referendumu, a to je zaštita braka kao zajednice muškarca i žene. Mediji bi trebali poticati argumentiranu raspravu koja bi pomogla građanima da slobodno donesu svoju odluku.

Sjednica Odbora HBK za sredstva društvenih komunikacija pod predsjedanjem predsjednika mons. Ivana Devčića, nadbiskupa riječkog, održana je 14. studenoga 2013., u sjedištu Hrvatske biskupske konferencije, Ksaverska cesta 12a, u Zagrebu.

Pozdravljujući nazočne članove nadbiskup Devčić se osvrnuo na svečanost dodjela nagrada Hrvatskog društva katoličkih novinara koja je održana uoči sjednice, čestitavši dobitnicima. Neki od nagrađenih crkvenih medija komemorirali su značajne obljetnice, pedesetu ili dvadesetu,

HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA

stoga je nadbiskup podsjetio da su jubileji prilika uvijek za zahvalu Bogu, ali i pokretačima tih projekata koji su znali prepoznati posebnost trenutka, kairos. „Oni nas pozivaju da i mi danas nastavimo s njihovim entuzijazmom, prepoznamo kairos i pokušamo odgovoriti na njega”, rekao je nadbiskup.

Prva točka sjednice bila je posvećena osvrtu na aktualne medijske teme. Istaknuta je zabrinjavačna pojava medijskog neprofesionalizma u pristupu temi referendumu za ustavnu definiciju braka koji je pokrenula inicijativa „U ime obitelji”. U dijelu medija, a osobito na društvenim mrežama, uočeni su brojni primjeri netolerancije i netrpeljivosti prema nositeljima te inicijative. Upozorenje je kako takva medijska kampanja otežava kvalitetnu javnu raspravu o samom predmetu referendumu, a to je zaštita braka kao zajednice muškarca i žene. Mediji bi trebali poticati argumentiranu raspravu koja bi pomogla građanima da slobodno donesu svoju odluku.

Na sjednici je podneseno izvješće o dva velika susreta medijskih biskupa i osoba zaduženih za medije u pojedinim biskupskim konferencijama. Prvi takav susret na kojem su se okupili predstavnici biskupskih konferencija s njemačkog govornog područja odgovorni za medije održan je od 13. do 15. listopada u Ljubljani. Između ostalog na susretu se razgovaralo o komuniciranju u kriznim situacijama, medijskom praćenju Godine vjere, mogućnostima i granicama crkvenih internetskih portala. Članovi odbora su potom upoznati s temama koje su razmatrane na europskom susretu biskupa odgovornih za medije koji je od 8. do 10. studenoga održan u Barceloni na temu „Evangelizirati dušu Europe”.

U nastavku sjednice predstavljen je projekt „Laudato TV – naša televizija”. Riječ je o pripremama za pokretanje privatne televizije koja će promicati kršćanske i tradicionalne obiteljske vrijednosti te isticati i pozivati na zajedništvo, solidarnost, ljubav prema Bogu, čovjeku, Crkvi i Domovini.

Posebna pozornost posvećena je i 50. obljetnici katoličkog tjednika Glassa koncila koji je unatoč svim poteškoćama kroz koje prolaze tiskani mediji u globalnim razmjerima, najtiražniji tjedni list u Hrvatskoj. Istaknuta je velika količina izvornog sadržaja koja se iz tjedna u tjedan pojavljuje na stranicama toga katoličkog tjednika te izazovi s kojima se suočava. Posebno su naglašena nastojanja da se podigne naklada i pronađe adekvatan koncept marketinga prilagođen crkvenoj novini.

Odbor HBK za sredstva društvenih komunikacija osvrnuo se na jednostrano kršenje Sporazuma s Hrvatskom biskupskom konferencijom od strane Hrvatske radio televizije. Članovi Odbora podržali su zahtjev hrvatskih biskupa da se odredbe Sporazuma koji je još uvijek na snazi moraju poštivati.

Tiskovni ured HBK

Poziv biskupa HBK povodom održavanja ustavotvornog referendumu o braku

Mi, biskupi Hrvatske biskupske konferencije pozivamo sve vjernike, kao i sve ljude dobre volje, da izađu na referendum te na pitanje: „Jeste li za to da se u Ustav Republike Hrvatske unese odredba po kojoj je brak životna zajednica žene i muškarca“ - odgovore ZA.

Draga braćo i sestre!

Na temelju potpisa koje je prikupila Građanska inicijativa "U ime obitelji" Hrvatski sabor odredio je da se 1. prosinca 2013. godine održi narodni ustavotvorni referendum o definiciji braka.

Mi, biskupi Hrvatske biskupske konferencije pozivamo sve vjernike, kao i sve ljude dobre volje, da izađu na referendum te na pitanje: „Jeste li za to da se u Ustav Republike Hrvatske unese odredba po kojoj je brak životna zajednica žene i muškarca“ - odgovore ZA. To je u skladu s općeljudskim i evanđeoskim vrijednostima te s tisućljetnom tradicijom i kulturom hrvatskoga naroda i većine drugih hrvatskih građana. A potvrđnim odgovorom na referendumsko pitanje ne ugrožavaju se drugačija osobna opredjeljenja.

I dok potičemo sve vjernike da iziđu na referendum, pozivamo ih neka mole za brak i obitelj, za mir i boljite naše Domovine i svih njegovih građana.

Biskupi HBK

Zagreb, 18. studenoga 2013.

**Znamo kako je teško usred ruševina i bolnih gubitaka započinjati iznova,
živeći hrabro i očekujući dobro**

Predsjednik Hrvatskog Caritasa biskup Josip Mrzljak uputio pismo sućuti i zajedništva predsjedniku Filipinskog Caritasa. Brojnim telefonskim pozivima i novčanim darovima dosad su hrvatski građani u akciji Hrvatskog Caritasa darovali više od 100 000 kuna.

Predsjednik Hrvatskog Caritasa varaždinski biskup mons. Josip Mrzljak uputio je danas pismo solidarnosti i ohrabrenja predsjedniku Filipinskoga Caritasa biskupu Brodericku Pabillu, koji predvodi Caritasove napore pružanja žurne pomoći postradalima od razornoga tajfuna Haiyan, koji je prije dva tjedna poharao Filipine.

"Dopustite mi da Vam izrazim najdublju i najtopliju kršćansku sućut i zajedništvo u vremenu kad se Vaš narod, Crkva, a na osobit način Caritas i njegovi djelatnici, suočavaju s dramatičnim izazovima koji stavljuju na kušnju živote milijuna ljudi u Vašoj dragoj zemlji.

Na srcima su nam naša filipinska braća i sestre u daljini: poginuli, ranjeni, izbjegli, oni koji još traže svoje nestale najmilije i svi oni koji iz dana u dan ovise o pomoći drugih. Divimo se naporima koje osobito Caritas i njegovi djelatnici ulažu neumorno i s ljubavlju radeći kako bi podmirili potrebe unesrećenih i donijeli nadu među ljude najpogodenije razornim posljedicama tajfuna koji je poharao njihove domove. Uvjeravam Vas da iz vlastita iskustva ratnih stradanja i žrtava u Hrvatskoj dobro znamo kako je teško - usred ruševina i bolnih gubitaka, prekinutih životnih putova i srušenih planova – započinjati iznova, živeći hrabro i očekujući dobro.

HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA

Želim Vas uvjeriti kako - makar tisuće kilometara udaljeni od Vas - u Hrvatskoj živo osjećamo Vaše patnje moleći Gospodina da utješi ožalošćene, okrijepi premorene, nahrani gladne i zbrine beskućne. Molimo da sve, a napose Caritasove djelatnike obilno obdari darom tješenja, bodrenja i djelatne ljubavi kako bi u ovom zahtjevnom vremenu među svojim bližnjima bili djelotvornim znakom Kristove prisutnosti i žive uskrsne nade." - stoji u pismu biskupa Mrzljaka.

Filipinski Caritas pomaže da se stradalnici tajfuna Haiyan, u Filipinima prozvanoga Yolanda - na poharanom potezu širokom šezdesetak kilometara i uz gotovo 12 milijuna zahvaćenih osoba, 500 000 srušenih ili teško oštećenih kuća i više od 3000 poginulih - što prije oporave i započnu novi život. Putem mreže župa i župnih caritasa pruža pomoć koja stiže sa svih strana svijeta. Ona je usmjerenja na oko 500 000 ljudi a obuhvaća skloništa, opskrbu pitkom vodom, higijenskim potrepštinama, temeljnim životnim namirnicama kao i projekte privremenog zapošljavanja.

Izvršni direktor Filipinskog Caritasa vlč. Edwin Gariguez izjavio je: "Nikad se nismo suočili s nepogodom takvih razmjera. Osobito smo zahvalni za potporu i solidarnost ljudi diljem svijeta. Djelujući zajedno i koordinirano, možemo spašavati živote i obnavljati naše zajednice."

Hrvatski Caritas 11. studenoga pokrenuo je odlukom svojega predsjednika biskupa Mrzljaka akciju prikupljanja pomoći stradalnicima u Filipinima. Brojnim telefonskim pozivima i novčanim darovima dosad su hrvatski građani u akciji Hrvatskog Caritasa darovali više od 100 000 kuna. U akciju je moguće uključiti se:

- uplatom na žiro-račun IBAN: HR05 2340 0091 1000 8034 0 poziv na broj 11-13
- pozivom na donacijski telefon: 060 9010 (6,25 kn po pozivu – PDV uključen u cijenu)
- on-line uplatom na mrežnoj stranici Hrvatskog Caritasa www.caritas.hr

Caritas Internationalis, međunarodna mreža Caritasa, koja obuhvaća dvjestotinjak članica diljem svijeta, zajedno s Filipinskim Caritasom, osmislio je i pokrenuo 19. studenoga koordinirani plan: splet projekata žurne pomoći kojima se u narednom razdoblju namjerava prikupiti 4,5 milijuna eura i dosegnuti 55 000 obitelji na području devet biskupija zahvaćenih tajfunom. Sredstvima koja prikupi Hrvatski Caritas hrvatski će građani i tvrtke pomoći provedbu ovoga zajedničkoga Caritasovog plana.

Ovaj referendum je znak usvojenosti demokracije

Osvrt Predsjednika Hrvatske biskupske konferencije msg. Želimira Puljića

Treba dati mogućnost čovjeku da opredjeljenje izrazi bez straha. Koga se više imam bojati? Ja imam pravo reći da je ovo antropološka stvar u kojoj bi zaista bilo čudno da šutimo. Ja javno pozdravljam da je obitelj zajednica muškarca i žene. I pozdravljam da to uđe i u Ustav. Makar je to i u Obiteljskom zakonu bilo pozitivno riješeno. Ne smeta me da to uđe i u Ustav. Dapače. To je sigurnije.

"Raduje me da smo kao narod usvojili pravila demokracije. Mi smo usvojili demokratski način izražavanja, nakon jednoumnog sustava i diktature partije koja je sve određivala. Ovaj referendum je znak usvojenosti demokracije", ističe predsjednik HBK zadarski nadbiskup Želimir Puljić komentirajući rezultate i tijek referenduma.

"Temeljem izglasanih rezultata možemo reći da većina hrvatskog naroda misli tako kako su se opredijelili. Rezultat referenduma je dobar, pozitivan odabir onih koji su shvatili da to ide u kontekst njihova antropološkoga, vjerničkog i narodnog opredjeljenja. Ali bilo bi sigurnije da je odaziv ljudi na referendum bio veći. Moja kritika je činjenice da je malo ljudi izašlo na referendum. Očekivao sam da će više, ne u smislu opredjeljenja 'Za', nego izlaska. Jer referendum nije bio samo neko političko pitanje, makar se u zadnje vrijeme previše politiziralo, nego je bilo antropološko opredjeljenje, što je jako važno. U tom kontekstu mi je, usprkos pozitivne odrednice hrvatskog naroda, žao da je veliki dio ljudi ostao kod kuće", kaže nadbiskup Puljić, smatrajući to neprosvijećenošću i neodgovornošću.

"Ne može se reći da smo otišli unazad i pokazali da nismo na europskoj razini. Jer zemlje koje su stavile takvu definiciju braka u ustav su u Europi. Znam za podatak više od 80 udruga iz Europe koje čestitaju inicijatorima i onima koji su se odazvali na referendum. Podržali su taj referendum. Nije to ništa nenarodno, protiv demokracije, protiv čovjeka. Ali jest demokratski čin koji ja kao biskup i kao član ovog naroda od srca pozdravljam - da je demokracija pokazala i ovdje svoje pravo lice – mogućnost da se ljudi izraze. Ne mogu pohvaliti one koji nisu izašli. Ipak, dosta ih se opredijelilo i pokazalo što misli. Ali ja bih volio da ih je izašlo 80-90%. Onda bismo pokazali točno što hrvatski narod misli", istaknuo je nadbiskup Puljić.

Smatra da je razlog neizlasku utjecaj političkog diskursa. "Ljudi su umorni od politike, i kad su osjetili da se u to previše uplela opredjeljenjem javnih službenika, rekli su, više je dosta te politike. No referendum nije neuspio jer dvije trećine ljudi se opredijelilo za definiciju braka prema prijedlogu Inicijative. I ona će ući u Ustav snagom odabira, snagom opredjeljenja. Moj stav je kritički u smislu odaziva, jer je to bio referendum gdje se trebalo listom izjasniti, da svi znaju - oni koji su na vlasti i oni koji nisu, što misli ovaj narod. Inicijativa za referendum nije počela politički, bio je antropološki izazov na koji je narod odgovorio potpisima kojih je prikupljeno više nego je traženo. Znači, ipak je bila neka motivacija. Kod samog referenduma dogodilo se nešto što nama inače u glasačkom ili referendumskom očitovanju nekad nedostaje. Nedostaje nam to da demokraciju ne znamo koristiti u radosti. Nedostaje ono u čemu važnu ulogu imaju mediji i odgovorni u javnom polju. U Americi npr. mjesec dana je opće slavlje, cijela Amerika je na nogama. Nije važno jesu li republikanac ili demokrat. Ali svi sudjeluju, to je kao vrsta teatra u pozitivnom smislu riječi. Na pozornici smo, svi igramo, obrazlažemo, svi tumačimo, uvjeravamo, svi tražimo suradnike - i to se sve događa u radosti. I tko pobijedi, čestita drugome. Mi nismo kadri provesti taj drugi dio, sastavni dio procesa postaje raslojavanje. Tko izgubi, ne može čestitati.

HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA

Nama nedostaje radosti kod izbora. Kod nas je previše crno-bijela tehnika. Ako pobijede moji, onda 'udri' po onima koji su izgubili. Ne! Demokracija je u tome da svatko ima pravo reći što misli, što osjeća. A ne zastrašivati. Mi smo zaista u ovoj kampanji doživjeli puno zastrašivanja. Najavom da će doći fašistički mentalitet, do javnog opredjeljenja da ljudi ne glasuju po savjesti, nego 'Protiv'. Nakon pozitivnog opredjeljenja za demokraciju, što nije bilo lako nakon pedeset godina jednoumlja, nedostaje nam učiti ljude da se raduju kad se raspišu izbori, referendum; kad je u pitanju neko opredjeljenje, idemo jedni druge uvjeravati", kaže nadbiskup Puljić, smatrajući neutemeljenom najavu dolaska fašističkog mentaliteta u hrvatskom društvu. "Treba dati mogućnost čovjeku da opredjeljenje izrazi bez straha. Koga se više imam bojati? Ja imam pravo reći da je ovo antropološka stvar u kojoj bi zaista bilo čudno da šutimo. Ja javno pozdravljam da je obitelj zajednica muškarca i žene. I pozdravljam da to uđe i u Ustav. Makar je to i u Obiteljskom zakonu bilo pozitivno riješeno. Ne smeta me da to uđe i u Ustav. Dapače. To je sigurnije", ističe nadbiskup. Upozorava da politika pojedinca zbuni, zavede, drukčije intonira - i ljudi odustanu od izražavanja.

"Ne bih išao za sužavanjem vlasti naroda. Treba osluškivati što narod misli, želi. Iz ovoga treba učiti. Svako negativno i prenaglašeno ideološko iskustvo može nam biti poruka i pouka da se u sljedećim etapama korigiramo. Mi smo narod koji uči. Nije napredno i dobro kad se pojedince proglaši da su pametni, napredni, europski, a drugi zaostali, barbarski. Treba argumentima pri stupiti stvarnosti", rekao je nadbiskup Puljić.

Istiće kako se sve više osjeća da su ljudi apolitični. Umorni su od manipulacija koje se nažalost događaju. "Vjerujem da je veliki dio apstinirao rekavši 'Ah, ponovno se političari upliču'. Krivo mi je da se nije zadržala razina kao što je bila kad su se prikupljali potpisi. Baš je bilo narodno gibanje. Siguran sam da bi ih izašlo više da nije bilo političkog naboja koji je pokazao određeni strah, prepao se naroda koji je za vratima. A u službi smo naroda. Ne treba se bojati naroda. Treba mu samo dati mogućnost da se opredijeli, da mu se objasni i kaže o čemu se radi", kaže nadbiskup Puljić. Ne smatra da je na djelu polarizacija naroda koje se moramo bojati. "Ali moramo svi učiniti sve da se ona ne dogodi - ona je moguća. Ovisi kako će se postaviti mediji i politička nomenklatura. Svima nam je stalo da čovjek u Hrvatskoj dobro živi. Referendum je prošao, treba se boriti da narod bude zaposlen, da ne bude sirotinje. Polarizacija može biti na ekonomskom planu, između onih koji imaju i onih koji nemaju i ne mogu imati", kaže mons. Puljić.

Ne opravdava čin uskrate akreditacije pojedinim medijima od strane Inicijative. "Šteta da se predstavnike Inicijative nakon referenduma nije čulo u medijima, kakvo je njihovo raspoloženje. Siguran sam da je pozitivno, da nisu uzalud uložili toliko truda i pretrpjeli takvom medijskom kampanjom. Narod je uskraćen za informaciju, njihovom zaslugom, to ne hvalim. Ali ne mogu niti prihvati takvo homogeniziranje svih medija da izvijeste što Željka Markić i njeni suradnici misle nakon referenduma. I to ide k pretjeranoj polarizaciji koja nije dobra. Volio bih kad bismo izbore, referendume, drugačije, s radošću pratili, a ne udarcima s lijeva i desna. Ne odobravam da se neki mediji izoliraju, ali isto tako ne odobravam da se homogeniziraju, jer ima ljudi koji bi željeli čuti informaciju. Mediji nisu jednoumlje, mediji moraju biti raznoliki. Moraju prenositi što se u društvu događa. Pa i kad se zatvaraju vrata, moraju biti uporni i doći, a ne jedva dočekati, 'Mi nećemo tamo zalaziti'. Ne može se ni to odobriti", zaključio je u osvrtu na referendum predsjednik HBK zadarski nadbiskup Želimir Puljić.

Zajednička izjava i zaključci simpozija "Preventivni i kurativni aspekti očuvanja braka i obitelji u Hrvatskoj – Iskustva vjerskih zajednica"

S Devetoga međureligijskog susreta visokih predstavnika vjerskih zajednica u Hrvatskoj

U okviru Devetoga međureligijskog susreta visokih predstavnika vjerskih zajednica u Hrvatskoj, održanom u utorak 12. studenoga 2013. u prostorijama Hrvatske biskupske konferencije, Ksaverska cesta 12a, Zagreb, organiziran je simpozij na temu "Preventivni i kurativni aspekti očuvanja braka i obitelji u Hrvatskoj – iskustva vjerskih zajednica".

Na susretu su sudjelovali: predsjednik Vijeća HBK za ekumenizam i dijalog sisački biskup mons. Vlado Košić; tajnik istoga Vijeća prof. dr. sc. Jure Zečević; Predsjednik Vijeća HBK za život i obitelj krčki biskup mons. Valter Župan; voditelj ureda HBK za život i obitelj Petar-Krešimir Hodžić, dr. med.; u zamjenu mitropolita Zagrebačko-ljubljanskoga Jovana Pavlovića, protovjekovljevnik Stavrofor Srpske pravoslavne Crkve o. Slobodan Lalić; protovjekovljevnik Makedonske pravoslavne Crkve – Ohridske arhiepiskopije o. Kirko Velinski; tajnik Sinode Reformirane kršćanske (kalvinske) Crkve u Republici Hrvatskoj Branimir Bučanović; glavni tajnik Saveza baptističkih Crkava u RH Željko Mraz; pastor Baptističke crkve Zagreb Zdenko Horvat; direktor Obiteljskog života pri udruzi Fokus i starješina BC Zagreb - Malešnica Davor Kukec; prezbiter Glavnog prezbiterija Evandeoske pentekostne crkve u RH i predsjednik teološke komisije te Crkve Danijel Berković, glasnogovornica Židovske vjerske zajednice Bet Israel u Hrvatskoj Jasmina Domaš i u zamjenu predsjednika Mešihata Islamske zajednice u RH muftije Aziza ef. Hasanovića Mevludi ef. Arslani, član toga Mešihata.

Skrb za brak i obitelj sastavni je dio nauka i svakodnevice naših vjerskih zajednica. Stoga, okupljeni na Devetom međureligijskom susretu visokih predstavnika vjerskih zajednica u Hrvatskoj, na temelju iznesenih izlaganja, rasprave i zaključaka simpozija na temu "Preventivni i kurativni aspekti očuvanja braka i obitelji u Hrvatskoj – iskustva vjerskih zajednica" usvajamo sljedeću izjavu:

Tijekom simpozija upoznali smo jedni druge o tome što se u vjerskim zajednicama naših triju monoteističkih religija čini na području skrbi o braku i obitelji. Zahvalni smo Bogu i brojnim djelatnicima u našim zajednicama, jer su na vidjelo izašli mnogi oblici takve skrbi. Shvatili smo da i u tom pogledu možemo učiti jedni od drugih te komplementarno upotpunjavati vlastite ponude i programe. Samokritički zaključujemo, da je, unatoč mnogim oblicima te skrbi i predanim nastojanjima, sve to još uvjek premalo, jer zasigurno ima još dosta neiskorištenih mogućnosti za povećanje kvalitete i opsega skrbi za brak i obitelj.

Upućujemo na našu Zajedničku izjavu o obitelji iz 2011. godine, u kojoj među ostalim stoji: "Polazeći od iskustva da je obitelj našega vremena ugrožena u brojnim segmentima njenog postojanja i osvijedočeni o njenom nezamjenjivom značaju za društvo i ljudski rod uopće, ovom Zajedničkom izjavom o obitelji kao visoki predstavnici triju monoteističkih religija u Hrvatskoj, židovske, kršćanske i islamske, zalažemo se za širu javnu i društvenu potporu očuvanju i ozdravljenju obitelji u Hrvatskoj, za prožimanje odgoja u obitelji istinskim vrednotama i vrednostima, za obitelj kao zajednicu u kojoj se ne živi samo radi sebe već i radi drugoga, jer držimo da samo tako obitelj može postati jamac kvalitetnijih međuljudskih odnosa i bolje budućnosti društva i čovječanstva."

Na tome tragu, nakon što smo iznijeli iskustva i razmijenili primjere dobrih praksi u radu sa zaručnicima, supružnicima i obiteljima, osobito naglašavamo važnost preventivnog djelovanja kako prije sklapanja braka, u smislu što bolje pripreme mladih ljudi za bračni i obiteljski život, tako i poslije sklapanja braka u cilju njegovanja braka i obitelji odnosno očuvanja njezina jedinstva, cjelovitosti i sklada, jer takav preventivni pristup olakšava obiteljima da potpunije ispunjavaju svoje društvene uloge na dobrobit cijelog društva.

Na temelju iznesenih iskustava uočavamo sve veći i sve obuhvatniji angažman vjerskih zajednica

HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA

oko očuvanja braka i obitelji u Hrvatskoj, uvjetovan također sve većim i sve brojnijim problemima i izazovima s kojima se današnji čovjek susreće u svom bračnom i obiteljskom životu. Potreba za takvim angažmanom vidljiva je i u studijama koje pokazuju da se osobe u braku koje njeguju svoju vjersku dimenziju i redovito ju prakticiraju, u manjoj mjeri razvode, što može upućivati i na veću kvalitetu braka.

Time se sprečavaju negativne posljedice razvoda koje se ne odnose samo na djecu, već i na muškarca i ženu koji se razvode te u konačnici na čitavo društvo. Te posljedice mogu obuhvatiti i pogoršanje fizičkog i psihičkog zdravlja, skraćivati životni vijek (katkada se poseže i za samoubjstvom), uzrokovati lošiji školski uspjeh, pojavnost asocijalnih oblika ponašanja i ovisnosti, siromaštvo te ekonomski i gospodarske gubitke koji iz svega toga proizlaze. Zato držimo da bi zaštita braka i obitelji trebala biti društveni prioritet i da je oko toga potrebno postići jasan konsenzus svih društvenih čimbenika.

Zabrinuti smo što taj jasni konsenzus na mnogim razinama ne postoji u doстатnoj mjeri, kao da se ne uviđa da su zdrave i skladne obitelji dragocjenost i najčvršći temelj društva i da su zdravi i skladni brakovi osnovni preduvjet zdravih i skladnih obitelji kao optimalnog okružja za skladan rast i razvoj budućih naraštaja. U vrijeme kada ekomska kriza, koja u Hrvatskoj ne jenjava, ima sve pogubniji utjecaj i na stabilnost i održivost brakova i obitelji, držimo da su kvalitetno i primjereno odgojena i obrazovana djeca jedan od najvažnijih jamaca održivog razvoja društva, a time i njegov osnovni "resurs". Bez njih društvo nema ni nade niti budućnosti.

Kako bi se djeci zajamčilo što povoljnije i sigurnije okružje držimo važnim da i brak bude primjeren zaštićen. Nažalost, brak između žene i muškarca, čije se sklapanje navodi kao ljudsko pravo u čl. 16 Opće deklaracije o ljudskim pravima, do sada nije bio dio Ustava RH pa u tom pogledu nije uživao takav najviši oblik zaštite društva i države. Kao visoki predstavnici vjerskih zajednica pozivamo sve građane RH da se ravnaju prema Općoj deklaraciji o pravima čovjeka u kojoj u čl. 16, st. 1 stoji: "Punoljetni muškarci i žene, bez ikakvih ograničenja u pogledu rase, državljanstva ili vjere, imaju pravo sklopiti brak i osnovati obitelj", a u čl. 16, st. 3: "Obitelj je prirodna i osnovna jedinica ljudskog društva i ima pravo na zaštitu društva i države"; prema Konvenciji za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda u kojoj se u čl. 12 kaže: "Muškarci i žene u dobi za sklapanje braka imaju pravo stupiti u brak i osnovati obitelj" te prema Obiteljskom zakonu Republike Hrvatske u kojem u čl. 5 piše: "Brak je zakonom uređena zajednica žene i muškarca". Uz to, naše vjernike pozivamo da se ravnaju i prema religijskim i vjerskim zasadama naših zajednica kao i prema našoj Zajedničkoj izjavi o obitelji iz 2011. u kojoj smo iznijeli naše zajedničke stavove o braku i obitelji.

Pozdravljamo odluku Hrvatskog sabora o raspisivanju prvog referendumu u Republici Hrvatskoj, koji su zatražili i omogućili birači, njih gotovo 750.000, te pozivamo sve vjernike naših zajednica: katolike, pravoslavce, protestante, židove, muslimane i druge, da u nedjelju 1. prosinca 2013. izadu na referendum i svojim glasom osiguraju ustavnu zaštitu braka, budući da je brak kao zajednica žene i muškarca najbolje mjesto za primanje i podizanje djece i osnova obitelji koja je stoga temeljna jedinica svakog društva.

Isto tako izražavamo uvjerenje da se radi o referendumu koji je od presedanskog značenja za Hrvatsku, te ističemo da je važno da vjernici, a tako se izjašnjava velika većina građana Republike Hrvatske, imaju priliku donijeti objektivnu, informiranu i slobodnu odluku o referendumskom pitanju.

Podupiremo referendum za brak jer time želimo zaštiti najslabije u našem društvu, a to su djeца, budući da djeca trebaju obitelj kao prirodni najbolji ambijent za odrastanje i rast u zrelosti i osobnosti.

Podržavamo sva nastojanja države koja su u korist obitelji i njene zaštite. S obzirom na novi Obiteljski zakon zalažemo se da pri njegovom donošenju, kao prvo i temeljno načelo, bude zaštita braka i obitelji.

HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA

Apeliramo na sva tijela i sve vjernike u našim vjerskim zajednicama da nastave, u okviru svojih mogućnosti, još cjevitije pružati pomoć, usluge i sadržaje koji pridonose stabilizaciji braka i obitelji, kako vjerničkim obiteljima tako i svima drugima. Nadamo se da će hrvatska javnost ta nastojanja prepoznati kao pozitivna i molimo da ona budu primjereno vrednovana od strane institucija lokalne, županijske i državne vlasti. Zajednički cilj svih sastavnica našeg društva jest kvalitetna obiteljska i populacijska strategija, kojom bi se stvaralo prijateljsko ozračje za obitelji i sustavnije planiralo daljnje korake u cilju njihove zaštite i očuvanja.

Pozivamo vjernike naših zajednica da svojim osobnim djelovanjem i zalaganjem, još intenzivnije daju svoj doprinos zaštiti i očuvanju braka i obitelji, prije svega osnažujući obitelji konkretnom pomoću i potičući ih da preuzimaju svoju društvenu ulogu te tako utječu na svoju budućnost.

Skrb za brak i obitelj u svojim vjerskim zajednicama nastojat ćemo učiniti što učinkovitijom i konkretnijom. Ona može obuhvaćati uzajamno upoznavanje o iskustvima u toj skrbi, ali i koordinaciju u onome što nam je realno moguće.

Svjesni da je Bog onaj koji je ustanovio brak i obitelj, povjeravamo sva naša nastojanja Njegovom vodstvu te pozivamo vjernike naših vjerskih zajednica i sve društvene sastavnice i čimbenike, da se svi zajedno, još predanije i sustavnije zauzimamo oko dobra braka i obitelji u Hrvatskoj.

U Zagrebu, 12. studenoga 2013.

U zaštitu braka i obitelji - o obitelji i prvo-prosinačkom referendumu

Izjava Komisije HBK "Iustitia et pax" o poštivanju braka i zaštiti obitelji, kao i o potrebi dijaloga države s crkvama i zajednicama uvjerenja o etičkim pitanjima od općeg dobra

U ovim kriznim vremenima, kad gubitak i nesigurnost zaposlenja, posebice mladih i školovanih, uz teret dugova, javnih i privatnih, te urušeno gospodarstvo i lutanje javnih politika, kad sve to nagriza socijalni vez, pritišće čitavo društvo i gura mnoge u beznađe, naši se sugrađani s pravom utiču sigurnim i trajnim vrijednostima obitelji i braka, ukratko uzajamnosti i ljudskosti. Polazimo i od shvaćanja da su svi ljudi, baš svi ljudi, jednaki u dostojanstvu djece Božje i braća u općem, Božjem očinstvu, te pozivamo na uzajamno uvažavanje i razumijevanje.

1. Glas za brak i obitelj. Ova Komisija Hrvatske biskupske konferencije, sastavljana od laika i klerika, poziva kršćane katolike i hrvatske građane, ljude dobre volje, da izidu 1. prosinca na ustavotvorni referendum i izjasne se za određivanje braka kao pravno uređene životne zajednice žene i muškarca, ne zaboravljajući pritom dvije jednostavne činjenice: prvu, naravnu, a to je da smo svi rođeni od jedne žene i od jednog muškarca i da najveći dio nas dobro zna što je za nas značilo odrastanje u punini obitelji te različitosti roditelja, majke i oca, dok oni koji nisu živjeli s oba roditelja znaju koliko su im nedostajali; te drugu, a to je da se unošenjem ove definicije u Ustav Republike Hrvatske ništa u pravnom smislu ne mijenja, već samo potvrđuje postojeća definicija braka kao "zakonom uređene životne zajednice žene i muškarca" iz odredbe čl. 5. hrvatskoga Obiteljskog zakona iz 2003. godine.

Ustanova braka se unošenjem u Ustav dakle samo osnažuje, budući je brak ustanova žene i muškarca, koju svečano proglašavaju univerzalni dokumenti o ljudskim pravima današnjih demokracija, kao što su Opća deklaracija o ljudskim pravima (čl. 16.) i Pakt o građanskim i političkim pravima (čl. 23.) Ujedinjenih naroda, te navlastito Europska konvencija za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (čl. 12.) Vijeća Europe, koja izričito određuje da "muškarac i žena u dobi za sklapanje braka imaju pravo stupiti u brak i osnovati obitelj...". Navedenu Deklaraciju Hrvatska je usvojila, a Pakt i Europsku konvenciju ratificirala, pa nas ti dokumenti obvezuju. Pritom ne zaboravljamo da potonja Konvencija ostavlja slobodu državama da definiraju zajednicu zvanu brak (presuda u slučaju Schalk i Kopf v. Austrije, 24. lipnja 2010.).

2. Lutanja politike. Ne smijemo, također, zanemariti u ovim konfuznim vremenima da u društvenim odnosima i pravnim odredbama treba rabiti uobičajene i nedvojbene riječi i pojmove, u njihovom općeprihvaćenom, jezičnom i pravnom smislu. To nas obvezuje i glede pojmova braka i obitelji, žene i muškarca / nevjeste i ženika, majke i oca, djeteta te navlastito prava djece. To uostalom i čine sadašnji hrvatski zakoni, posebice onaj koji uređuje obiteljske odnose (čl. 5., 6. i 24. te mnogi drugi). Zato je neprimjereno, ali i protupravno, kad od hrvatske izvršne vlasti slušamo da bi unošenje već postojeće, zakonske i zakonite odredbe, čiju usklađenost s Ustavom nitko ne osporava, o braku kao o "zakonom uređenoj životnoj zajednici žene i muškarca" u hrvatski Ustav predstavljalo "veliku pljusku hrvatskom političkom sazrijevanju i korak unazad".

O kakvom je to "sazrijevanju" riječ i koji je to "nazad", kad i ako takva definicija već stoji, ne samo u hrvatskom zakonu, nego i oduvijek u svijesti najvećeg broja hrvatskih građana? I o kakvoj diskriminaciji može uopće biti riječ, ako se u Ustavu precizira jedna ustanova žene i muškarca koja već kao takva doslovce stoji u hrvatskom, za sve obvezujućem Obiteljskom zakonu. Što hoće i krije li što neočekivano ta politika? Krije li možda volju da obezvrijedi sadašnju zakonsku i sustrašnju ustavnu definiciju braka? Da promijeni značenje riječi i pravnih pojmova? Zašto sadašnja izvršna vlast jasno ne kaže čemu smjera? Zašto se izvršna vlast protivi jačanju ustanove braka, kad javno iskazuje da ne postoji namjera da se brak redefinira? Zar nije „obitelj“ - po općem razumijevanju te riječi i pojma, kao zajednica roditelja i djece - „pod osobitom zaštitom države“ (čl.

62. Ustava)? Zar nisu to i djeca?

3. Osobitosti institucije braka. Po svojoj biti brak nije samo privatna institucija, već je i javna po svojoj naravi. Po našim i drugim zakonima demokratske i navlastito europske pravne tradicije, brak je i pravna zajednica koja kao i mnoge institucije "diskriminira", jer nije otvorena svima, primjerice nije bliskim rođacima, nije onima koji su već u braku... Uz to, ne zaboravimo da brak, po općem shvaćanju, utemeljen na ljubavi, ima posebnu, životnu i društvenu ulogu: on je zajednica žene i muškarca otvoren prenošenju života, osnova obitelji, u kojoj se odgajaju i socijaliziraju djeca, ukratko način na koji odrasle osobe i zajednice svjesno i voljno preuzimaju odgovornost za nastavljanje ljudske vrste i društva. Treba li to ikome dokazivati? Treba li ovdje posebno napomenuti i to da je brak za sve kršćane još i otajstveni vez, jedini sakrament koji supružnici, muž i žena, podjeljuju jedno drugome da bi živjeli svoju ljubav u Božjem blagoslovu (usp. GS, br. 49)?

4. Važnost referendumu. Ovo je prvi referendum građanske inicijative u slobodnoj i nezavisnoj Republici Hrvatskoj, kao oblik neposrednog odlučivanja. Ovim referendumom se ne dira u ničija prava. Ovaj referendum može spriječiti hirovite promjene ustanove braka mogućom političkom samovoljom saborske većine, bez obzira na volju naroda, kao što je pokazao francuski slučaj. Uspjeh ovog referendumu osigurat će da se ustanova braka kao zajednica žene i muškarca, koji sam po sebi daje i pravnu osnovu za osnivanje obitelji, trajnije pridrži onoj zajednici koja je najbolje okruženje za svako dijete – odgovornoj zajednici ljubavi majke i oca.

5. Dužnost dijaloga i uvažavanja vrijednosti. I, na koncu, sa zabrinutošću konstatiramo, da je građanska inicijativa "U ime obitelji" za ustavnim definiranjem braka, koja nikako nije samo katoličke, ili kršćanske provenijence, nego i muslimanske i židovske i agnostičke i ateističke, pokazala da u Hrvatskoj o pitanjima temeljnih vrijednosti nema dijalog, posebice ne institucionaliziranog dijaloga zakonodavne i izvršne vlasti s religijskim zajednicama. Stoga predlažemo da hrvatska Vlada i Sabor, bilo kod promjene Ustava, bilo kroz koji ustavni zakon, slijedi primjer Europske unije, kojoj sad Republika Hrvatska pripada, te uvede "redovit, otvoren i transparentan dijalog" (čl. 17. Lisabonskog ugovora) s Crkvama i drugim zajednicama uvjerenja.

U Zagrebu, 28. studenoga 2013.

Mons. Vlado Košić
Predsjednik Komisije HBK "Iustitia et pax"

**Izjava Komisije HBK "Iustitia et pax" povodom najave donošenja
Zakona o životnom partnerstvu te Obiteljskog zakona**

Komisija HBK "Iustitia et pax", povodom prijedloga propisa kojima se uređuju životne zajednice osoba istoga spola te propisa kojima se uređuju obiteljski odnosi u Republici Hrvatskoj, svjesna važnosti da se ova životna područja uredi na način da se poštaju ljudska prava, a navlastito prava djece, podsjećajući ponovno da su svi ljudi jednaki u dostojanstvu djece Božje, braća i sestre u općem, Božjem očinstvu i jednakopravni dionici Bogom im dane slobode, te pozivajući na uzajamno uvažavanje i razumijevanje te potrebu argumentiranog dijaloga, izjavljuje:

1. Nitko legitimnoj zakonotvornoj vlasti ne odriče pravo da otvoriti statusna i materijalna prava drugim trajnim zajednicama življenja, koje nisu u istoj situaciji kao bračni drugovi, ako to ne ugrožava postojeća prava drugih, a navlastito prava djece - a osobito njihovo pravo da znaju svoje podrijetlo te da se o njima ponajprije skrbe njihovi majka i otac, kad god je to moguće. Osim toga Zakon o životnom partnerstvu ne smije stvarati konfuziju životnoga partnerstva s bračnim zajednicama. Kao što su te zajednice različite trebaju biti različita pravna rješenja. U tom smislu upozoravamo da Nacrt Zakona o životnom partnerstvu prolazi bez ozbiljne javne rasprave, a taj Nacrt učinke istospolnog partnerstva u potpunosti izjednačuje s brakom, i to kako za istospolne partnere koji će se registrirati, tako i za one koji žive u neformalnoj zajednici. Potonje rješenje je presedan u europskim okvirima, te dovodi do pravne nesigurnosti.

2. Od zakonodavca očekujemo da zaštiti prava djece, promičući i podupirući optimalne obiteljske modele, te da odbiju uvesti "pravo na dijete", koje ne poznaje niti jedan međunarodni dokument o ljudskim pravima. Uz to, prema Konvenciji o pravima djeteta (čl. 12.) svako dijete ima pravo znati za svoje roditelje, ukoliko je to moguće, te uživati njihovu skrb.

Nacrt Prijedloga Zakona o životnom partnerstvu uvodi partnersku skrb za života i poslije smrti istospolnog partnera, odnosno partnerice koja je roditelj djeteta. To je institut koji je sadržajno identičan posvojenju, te se stavljanjem drugačijeg naziva zavarava javnost. Nitko roditelju ne može uskratiti pravo na roditeljsku skrb samo zato jer živi u istospolnoj zajednici, no odnose djeteta s trećim osobama potrebno je urediti ne kao pravo odraslih, te putem propisa namijenjene odraslima, već štiteći ponajprije prava djece, odnosno dobrobit djeteta. Ujedno pozivamo sve da štite dostojanstvo i prava svakog djeteta, neovisno o tome u kakvoj životnoj zajednici dijete živi.

3. Vlada je ovih dana uputila u zakonodavni postupak Prijedlog Obiteljskog zakona. Stav izvršne vlasti da ne postoji dužnost države štititi brak, već samo obiteljski život djeteta i roditelja, na tragu je ideje da cjelovita obitelj nije temeljna društvena zajednica koju je vrijedno štititi, i to usprkos ustavnim zahtjevima. Napuštanje tradicijskih korijena hrvatskog obiteljskog prava te nekritičko priklanjanje nekim europskim rješenjima odraz je podcenjivanja vlastitog sustava, koji u primjeni, istina, iskazuje brojne slabosti, no u usporedbi s europskim nacionalnim standardima koncepciski je na visokom stupnju. Pored toga, niz rješenja, poput mogućnosti prijenosa ostvarivanja roditeljske skrbi na treće osobe, širom otvara vrata novim odnosima i rastakanju tradicionalne obitelji.

U javnosti se stiće dojam da predlagatelj Nacrta odbija većinu primjedaba iznesenih od strane stručne i akademske javnosti, nadležnih institucija specijaliziranih za zaštitu prava djece, pa i brojnih udruga civilnog društva. To ukazuje na političku samovolju te dovodi u pitanje razvojni put prihvaćenog obiteljskopravnog sustava.

4. Umjesto da podrška obiteljima u ovim kriznim vremenima jača, ona slabi, što je vidljivo, pri-

mjerice iz ukidanja obiteljskih centara. Tražimo da vlasti Republike Hrvatske prošire usluge obiteljskih savjetovališta, te povedu snažnu obiteljsku te pronatalitetnu politiku, od poreznih olakšica obiteljima s djecom, posebice s troje i više djece, preko raznih vrsta obiteljskih potpora, do osnivanja vrtića i pomoći obiteljima glede školovanja, stanovanja i prijevoza. Tako naime djeluju europske zemlje s dobrom demografskom politikom, kojima nije svejedno hoće li njihov narod živjeti, ili će se ugasiti te hoće li u njihovim zemljama živjeti sutra netko drugi, ili čak nitko.

5. Na koncu, pozivamo sve da se aktivno uključe u javnu raspravu o novim propisima koji uređuju obiteljske odnose te nove oblike životnih zajednica, te pozivamo, u duhu Konstitucije Gaudium et spes II. vatikanskog sabora "sve kršćanske vjernike, koristeći sadašnji čas i razlikujući što je vječno od promjenjivih oblika, neka marljivo promiču vrednote braka i obitelji. Neka to čine svjedočanstvom vlastitog života i složnom suradnjom sa svim ljudima dobre volje. Tako će, nadvladavši teškoće, izboriti obitelji što joj je potrebno i one pogodnosti koje odgovaraju novom vremenu (GS, br. 52)".

U Zagrebu, 4. prosinca 2013.
Mons. Vlado Košić, predsjednik Komisije HBK "Iustitia et pax"

Čestitka predsjednika HBK Predsjedniku RH i predsjedniku Hrvatskoga sabora

Predsjednik Hrvatske biskupske konferencije zadarski nadbiskup Želimir Puljić uzvratio je čestitku predsjedniku Republike Hrvatske gosp. Ivi Josipoviću i predsjedniku Hrvatskoga sabora gosp. Josipu Leki koji su mu uputili čestitke u povodu svetkovine Božića i nove godine

„Sa zahvalnošću sam primio Vašu čestitku povodom našeg velikog kršćanskog blagdana Božića u kojoj izričete i dobre želje za nastupajuću 2014. godinu. Naša drevna božićna pjesma, „Svim na zemlji mir veselje!“ odjekivat će u crkvama, na trgovima i u obiteljima diljem Lijepe Naše. Mir je, naime, jedna od temeljnih ljudskih vrjednoti. A veselje, radost i čežnja za mirom usađena je u dušu svakoga bića. Ona ispunja čovjeka vedrinom, otvara njegov um i srce za potrebe drugih i razvija osjećaj pravoga bratstva.

U ovogodišnjoj poruci za Svjetski dan mira, koji se obilježava 1. siječnja 2014. papa Franjo nagašava kako je bratstvo i otvorenost prema drugima temelj i put mira. U srcu svakog muškarca i žene, veli on, „prebiva želja za puninom života, koja uključuje nezatomljivu čežnju za bratstvom kao bitnom dimenzijom čovjeka“. I zaključuje kako je „bez bratstva nemoguće graditi pravedno društvo i postojan i trajan mir“. A bratstvo se najprije „uči u krilu obitelji koja je njegov izvor, te samim tim temelj i pravi put mira“. Papa nas, dakle, vraća korjenima, našim obiteljima i našem zajedništvu. Zbog toga u kriznom vremenu brojnih nemira, rezigniranosti i pomanjkanja vedrine poželio bih neka u srcima našim ljudi odjekuje božićna pjesma i poruka „o miru i veselju“. Jer, Dijete nam se rodilo, Bog nam je darovan. A slavlje Božića neka osnaži onu urođenu želju za puninom života i čežnju za bratstvom kako bi raslo i jačalo naše zajedništvo i međusobno razumijevanje.

U tome duhu u ime Hrvatske biskupske konferencije, svećenika, redovnika i redovnica i svih vjernika, te u svoje ime, Vama, gospodine Predsjedniče, Vašoj obitelji, kao i svim Vašim suradnicima želim čestit Božić i blagoslovljenu Novu 2014. godinu! Neka Novorođeni Isus prati Vaš rad i Vaše nastojanje u službi općega dobra.“

ZADARSKA NADBISKUPIJA

KRŠTENJE OSMOG DJETETA, ANTE VRKIĆA, U KOŽINU – PROPOVIJED MONS. ŽELIMIRA PULJIĆA

Krštenjem se u obitelji svjedoči i slavi svetište života

1. Krštenje maloga Ante, u obitelji Oskara i Nataše Vrkić, daje nam prigodi razmišljati o ‘sakramentu novog rođenja’, kako se govori o krštenju. Iz samog obreda ovoga sakramenta uočljive su dvije stvari: Jedna je vidljiva i dostupna našem opažanju, a to je voda i riječi samoga obreda. Druga pak stvarnost izvan je dosega našeg iskustva. To je milost i djelovanje Duha Svetoga. Zbog toga na upit iz katekizma, što su sakramenti u Crkvi, odgovaramo da su oni ‘vidljivi znakovi ne-vidljive stvarnosti’. Voda kao vidljiva stvarnost temeljni je preduvjet bez kojeg nema života. Ona zapravo ‘život znači’. Biblijski tekstovi stoga govore o ‘stablu zasađenom pokraj voda tekućica’ (Ps 1, 3). Zbog toga je krštenje novi život. Kao što su stari Grci vodu smatrali jednim od osnovnih počela života (uz zemlju, vatu i zrak), tako u sakramentu krštenja polijevanje vodom počinje novo rođenje. Čovjek se rađa kao novo stvorene, kao dijete Božje, a u kršteniku ‘živi i pulsira Božanski život’. S radošću, dakle, ponavljamo s psalmistom kako je Gospodin učinio čovjeka malo manjim od anđela. Okrunio ga je slavom i čašcu i dao mu gospodstvo nad djelima svojih ruku. Sve mu je pod noge stavio’ (Ps 8, 5-7). – Crkva, stoga, stoljećima isповijeda, ljubomorno čuva, brani i novim naraštajima prenosi istinu da je Isus puninom čovještva ušao u naše ljudsko zajedništvo, te solidarno s nama proživio čitav ljudski život, od začeća do smrti. A po njegovu utjelovljenju zasjala je vrijednost ljudskog života. A pravo na život postalo temeljnim ljudskim pravom. Crkva majčinskom skrbi naviješta istinu o ljudskom dostojanstvu, te pred svakom prijetnjom svjedoči ‘evanđelje života’. I osjeća obvezu ‘dati svoj glas onomu tko glasa nema’ (EŽ 5). Snagom vjere u Uskrsloga, koji je pobijedio i smrt i grijeh, ona se osjeća pozvanom biti u službi evanđelja života.

2. Obitelj prima život kao Božji dar, te kao ‘kućna Crkva’ služi evanđelju života. U ljudskom životu, naime, odsijeva zraka Božje providnosti: ‘Prije nego što te oblikovah u majčinoj utrobi, ja te znadoh; prije nego iz krila majčina izade, ja te posvetih’ veli prorok Jeremija (Jer 1, 4-5). Svojim utjelovljenjem Isus je posvetio svaki ljudski život. Od majčina krila čovjek pripada Bogu koji ga je stvorio i svojim rukama oblikovao, te njegovo ime upisao u Knjigu života. Zato je ljudski život svet i nepovrediv; od začetka do naravnog svršetka. I treba ga braniti, poštivati i zauzimati se za njegovo dobro na svim područjima. A po krštenju čovjek ulazi u Božju obitelj i biva sposoban obratiti se i reći ‘Abba, Oče!’ Jer, on nije više ‘rob, tuđinac i pridošlica’, nego ‘sugrađanin svetih’ i ‘ukućanin Božji’, veli sv. Pavao. On je član Božje obitelji. Koje li radosti, poleta i optimizma koju rađa ta nova stvarnost?!

Neka nam ovo krštenje malog Ante bude prigoda prisjetiti se da su sve naše obitelji Božjim darom i izabranjem pozvane biti ‘duhovnim gnijezdom’ i ‘ognjištem života’. Zahvalimo Bogu za svoje roditelje koji su nas s ljubavlju rodili i odgojili. Zahvalimo i za milost krštenja kada smo Božjim Duhom zamilovani i postali članovima njegove velike obitelji koju Crkvom zovemo. Stoga, pomozimo i poduprimo sve koji život poštiju, brane i zauzimaju se za njegovo dobro na svim područjima; kako na osobnom, vjerskom i duhovnom, tako i na društvenom, zakonodavnom, političkom, gospodarskom, socijalnom, medicinskom. I to svim sredstvima što nam ih na raspolaganje stavlja zauzeta ljubav. Poput Zakeja iz današnjeg evanđelja radujmo se i kličimo što je Antinim rođenjem i krštenjem danas došlo spasenje, ne samo u kuću obitelji Vrkić, nego i u ovu veću obitelj, župu koju još od 16 stoljeća štiti ruka sv. Mihovila arkandela skupa s BD Marijom i

svetim Jerolimom. Skupa sa psalmistom ponavljam: Slavit će te Bože, i tvoje ime blagoslivljati dovjeka. Nek te slave sva djela tvoja i tvoji sveti nek te blagoslivlju. Neka kazuju slavu tvoga kraljevstva; neka o sili tvojoj govore.

Kožino, 3.studenog2013.

ĐAKONSKO REĐENJE ZVONIMIRA MIKULIĆA

– PROPOVIJED MONS. ŽELIMIRA PULJIĆA

Prisustvujemo sakramenu đakonskog ređenja Zvonimira Mikulića. Obično sakramente dijelimo u tri skupine: oni koji nas uvode u puninu života s Kristom (krštenje, euharistija i potvrda), zatim sakramenti koji nas ozdravljaju (pomirenje i bolesničko pomazanje), te sakramenti koji su u službi kršćanske zajednice (ženidba i svet Red). Svim sakramentima je zajedničko da ih je ustanovio sam Gospodin Isus i da im je dao spasiteljski sadržaj. Poslije uzašašća na nebo Isus više nije dohvataljiv ljudskim osjetilima. Ni apostoli ga više nisu vidjeli svojim očima. A ipak oni će svjedočiti za njega, propovijedati i darivati ga u vidljivim znakovima njegove nevidljive prisutnosti, upravo po sakramentima. Riječ ‘sakrament’ znači ‘sveta tajna’, ‘otajstvo’. Kad s drugima komuniciramo imamo prepoznatljive znakove, ali i neizgovorene tajne. Poklonjeni buket cvijeća, napr. nije ljubav. Ali, ona se u tom poklonu izriče i otkriva. Trobojnica s grbom nije Hrvatska. Ali, ona se u tom znaku otkriva, a njezini se žitelji po grbu i zastavi prepoznaju.

I Bog ima svojih ‘tajni’ i svojih znakova. On se po njima prepoznaće i izriče. Boga nitko nikada nije video. Nedohvatljiv je čovjeku i neizreciv. Njegovu ‘otajstvenu’ prisutnost i mističnost prepoznajemo u ‘čudesnim djelima’ spasenja i oslobođenja. Pisac knjige Hebrejima to ovako slikovito opisuje: ‘Više puta i na više načina Bog nekoć govoraše ocima po prorocima: konačno, u ove dane, progovori nama u Sinu’ (Heb1, 1-2). A njegov Sin ostade među nama trajno prisutan u darovima svetih sakramenata.

2. Od svojih početaka Crkva je dijelila svete Redove onima koji su služili zajednici kao njezini predvodnici, učitelji i pastiri. Sveti Red đakonata, koji će doskora podijeliti Zvonimiru Mikuliću, prvi je stupanj sakramenta svetoga Reda. A očituje se u trostrukoj službi: U službi Riječi, u službi oltara, te u službi ljubavi. A da bi to naš kandidat mogao činiti nepodijeljena srca, on će danas javno odabratи stalež celibata radi nebeskog kraljevstva. Uz to će obećati da će čuvati i razvijati duh molitve, obdržavati bogoslužje časova, te moliti za Crkvu i čitav svijet, te uz to obećati meni i mojim nasljednicima poštovanje i poslušnost. Crkva, naime, nije ni samoupravna zajednica ni demokratsko društvo u kojem se zakoni i propisi izglasavaju mehanizmom većine. Ona je zajednica vjernih Isusovih učenika koja je od Isusa primila unutarnji hijerarhijski ustroj s proglašenim ustavom na Gori blaženstava. Đakon, stoga, tijekom obreda stavљa svoje u moje ruke i prihvaća takvo uređenje, te bez uvjetovanja obećava poštovanje i poslušnost. Ne samo meni, nego i mojim nasljednicima. Ne samo za jedan dan, jednu godinu ili određeno vrijeme, nego do smrti. U poslušnosti i celibatu do konca života. Otajstvo je to veliko, rekao bi sv. Pavao. Razmišljajući o tom otajstvu Majka Terezija je u jednom nagovoru svećenicima između ostalog rekla: ‘Svećenički celibat je sposobnost prihvati taj Božji dar i izbor, pa staviti svoju ruku u Marijinu da nas vodi k Isusu.. Uvijek budi blizu Marije i moli je neka ti dane njezino srce čisto i puno ljubavi i poniznosti kako bi bio kadar dijeliti ga drugima u kruhu života. I ljubi Isusa onako kako ga je ona ljubila’. (Majka Terezija, Svećenički celibat – Znak Kristove ljubavi)

Ovo ređenje odvija se uz svetkovinu Krista Kralja kojeg Crkva slavi koncem studenoga. Što to

znači kad kažemo Isus je naš kralj, i kakvo je njegovo kraljevstvo? U povijesti Izraela čitamo kako su kraljevi bili uvođeni u službu svećanim pomazivanjem, a to je značilo kako su posvećeni u Božje ime upravljati izabranim narodom. U kršćanskoj tradiciji kraljevi su bili krunjeni vjerskim obredom, pa je blagoslovom krune bila blagoslovljena njihova služba za opće dobro naroda. A kraljevsku vlast imali su obavljati sa sviješću odgovornosti pred Bogom, te biti pravedni zaštitnici onih kojima je trebala zaštita. Iстicalo se također da će i oni Bogu polagati račun o tomu kako su upravljali povjerenim kraljevstvom.

Na našoj dalekovidnici svojevremeno smo imali prigodu pratiti emisiju ‘Hrvatskih kraljeva’ u kojoj je režiser slikom i riječju govorio o značenju i ulozi kraljeva u našoj povijesti. Smisao kraljevske vlasti posebice je lijepo opisan u zavjernici hrvatskog kralja Dimitrija-Zvonimira kojega je krunio papinski legat Gebizon 1076. Godine u crkvi sv. Petra u Solinu. U toj zavjernici piše: «Ja, Dimitrije, koji se zovem i Zvonimir, obvezujem se da će krojiti pravdu ... štititi siromahe, udovice i siročad, odrediti zakonito vjenčanje prstenovanjem svećeničkim blagoslovom, a sklopljenu (ženidbu) neću dopustiti da se razriješi. Protivit će se prodavanju ljudi, te će Božjom voljom biti pravedan u svemu ...» (Juraj Kocijančić: Pape i hrvatski narod, Zagreb 1998., str. 261)

4. Okupljeni danas na svetkovinu Krista Kralja u ovoj prvostolnici molit ćemo usrdno i žarko neka naši svećenici i redovnici budu vjerni i odani službenici njezinog Sina. Osobito ćemo moliti svetog Krševana i druge naše zadarske svece i zaštitnike neka današnjeg ređenika Zvonimira obdari darovima poniznosti, postojanosti, vjernosti i pouzdanja u Boga. Neka poniznim srcem poput Marije ponavlja: ‘Evo, službenika Gospodnjeg. Govori Gospodine, sluga Tvoj sluša! Neka postojanim duhom dadne do znanja svakomu kako neće biti dvorjanin koji se dodvorava ljudima, a niti trstike koju razni vjetrovi ljljavu kamo hoće, već poput Ivana Krstitelja proročki navjestitelji Božjega kraljevstva, te poput našega kralja Zvonimira ’zaštitnik siromaha, udovice i siročadi’. Neka vjerom koju je primio od oca Petra i majke Mice, te s povjerenjem u Onoga koji ga je pozvao trajno s blaženim Stepincom ponavlja: U Tebe sam se Gospodine pouzdao!

Sudjelujmo, dakle, sabrano i radosno s molitvom i pjesmom u ovom svetom obredu otajstva đakonskog ređenja. Molimo Gospodina neka do kraja izvede ono što je započeo na njegovom krštenju, kako bi ‘hitajući Njemu ususret jednog dana zasluzio čuti i poziv: ‘Dobro valjani i vjerni slugo, uđi u veselje Gospodara svoga’. Obilovala u njemu svaka vrsta krjeposti i neporočno obdržavanje duhovne stege, te svjedočanstvom dobre savjesti ustrajao nepokolebivo uz Krista Gospodina našega. Amen.

PROPOVIJED MONS. ŽELIMIRA PULJIĆA NA SVETKOVINU BEZGREŠNE U SJEMENIŠTU ‘ZMAJEVIĆ’

Današnja svetkovina Bezgrješnog začeća BDM donosi nam Dvije povjesne biblijske slike o kojima smo čuli u tekstovima liturgijskih čitanja, kao i dva povjesna događaja. O njima bih htio reći kratko dvije riječi. Gledom na povjesne biblijske slike vidjeli smo kako prva opisuje Adama i Eve pred izgon iz raja. Otuđeni nakon grijeha i izgubljeni optužuju, prigovaraju, zavode i predbacuju: žena na račun zmije, čovjek na račun žene. Svatko svakomu kriv. I nitko nikoga ne pravda. I ne ispričava, nego sudi i osuđuje. Pravi početak paklenih muka koji prati izgon iz Zemaljskog raja. Druga slika jest evanđeoski opis susreta Marije i arkandela Gabrijela koji dolazi u ozračju radosti i pohvale prenijeti poruku neba. Prekrasna slika molitvenog stava i zanosa. Slikovito bismo mogli reći početak raja u ovoj dolini suza.

Uz ove dvije biblijske slike spomenuo bih i dva povjesna događaja vezana uz današnji blagdan Bezgrešnog Začeća BDM. Prvi se zbio prije 2050 godina, circa. Kartaga je bila već razorena, a Aleksandar Veliki proširio kraljevstvo do onda poznatih krajeva, do Indokine. U Ateni je cvjetala umjetnost sklada i ljepote. Razvijala se filozofija logike, fizika i metafizika. A u tadašnjem rimskom carstvu vladao svjetski mir, poznat kao “Pax Romana”. I, eto u to doba, u jednom nepoznatom mjestu, Biblia ne navodi u kojem, u obitelji poodmakle dobi i nepoznatog roda Joakima i Ane, rodila se kći kojoj sretni roditelji dadoše ime Mirjam, Marija = od Boga blagoslovljena. Devet mjeseci prije toga dogodilo se čudo nad čudesima. I to je ono što danas slavimo: Za razliku od sve ostale djece, koja već od začeća baštine iskonski Adamov grijeh, Marija je bila od njega očuvana. I već u tom trenutku sva u sjaju milosti i svetosti. Jedinstveno čudo i neponovljiv Božji dar. Bog ju je očuvalo od istočnog grijeha koji se nama opršta na krštenju. Zato je Elizabeta pozdravlja kao “blagoslovljenu među ženama”, a andeo Gabrijel je oslovljava kao onu koja je “milosti puna”. Marija bez grijeha začeta, oslobođena ljage istočnog grijeha još prije rođenja.

Drugi događaj zbio se u Europi, pred špiljom u Lourdesu. Europa je u osobitom kulturnom i znanstvenom okruženju. Francuski filozof Comte (1798.-1857.) dokazuje svojim pozitivizmom kako je kršćansko umovanje zastarjelo (“demodé”). Engleski prirodoslovac Charles Darwin (1809. 1882.) svojom poznatom teorijom o evoluciji, uči kako je svijet nastao sam od sebe i bez Boga. A revolucionarni duh pariške komune počinje osvajati i zavoditi radničke duše od Pirineja do Urala. I upravo u takvom okruženju događa se nešto što će utjecati na promijene u Europi i u svijetu. U nepoznatom mjestancu Lourdesu, te nepoznatoj i neukoj djevojčici Bernardetti ukaže se nebeska pojava i veli: “Ja sam Bezgrješno začeće!” Kako su Bogu drage i bliske skromne i jednostavne duše. “Silnike zbaciće s prijestolja, a neznatne uzvisuje”.

Završit ću ovo razmišljanje s pripjevnim psalmom i Pavlovom himnom Bogu Stvoritelju. Dok psalmist zahvaljuje što “svi krajevi svijeta vidješe spasenje Boga našega”, Pavao u zanosu pjeva Bogu Ocu koji “nas je zamilovao u Ljubljenome”, jer nas je “izabrao od postanka svijeta da budemo sveti i neporočni pred njim” (Ef 1, 6). Ne treba se onda čuditi što sv. Ivan Damašćanski u zanosnom govoru o Mariji veli kako je “ona najveća novost pod suncem”, “čudo nad čudesima”, “na nebo uznesena i zauvijek proslavljenata”.

U povodu 130. obljetnice rođenja velikog hrvatskog kipara Ivana Meštrovića organizirana je izložba njegovih djela s naslovom „Zahvalimo njoj“. On svoju majku voli zanosom djetinjega srca. Ona je za njega oltar pred kojim se otvara velika duša zahvalnoga sina. Ona stoji na vratima kuće i čuva da u njoj ne utrne ognjište ljubavi i Božjeg blagoslova. Njoj, dakle, Marti Meštrović koja je imala ogroman utjecaj na njegov život, sin Ivan je isklesao ne samo divne kipove, nego

napisao i ove stihove koje danas možemo primijeniti na Gospu:

Njoj, nepresušnom vrelu, čiji tok sve suše i potresi ne prekinuše.

Njoj, stablu jakomu, koga bure ne iščupaše i požari ne izgoriše.

Njoj, neka je za sve i na sve vjekove hvala i ljubav naša.

Njoj, koju Tvorac za pomagačicu odabra u skrbi oko roda našega.

Zbog toga biskup Anzelmo piše: "Ženo, prepuna milosti, tvojim blagoslovom blagoslovljena je sva priroda.." Zato je sveti pisci i naučitelji Crkve prikazuju i oslikavaju kao "tajanstveni kovčeg" koji se u sveopćem potopu svijeta jedini sačuvao od propasti. Kao sjajna zvijezda mora Imakulata rasvjetljuje brodolomcima put u luku spasenja, a kao mirisavi balzam Bezgrešna liječi i ublažuje naše rane. Ovo je uistinu poseban dan. On je povelja o ljudskoj časti i dostojanstvu. Stoga, neka je blagoslovljen Bog i Otac Gospodina našega Isusa Krista, koji nam je dao ovaj blagdan i na današnji dan stvorio i od grijeha očuвао BD Mariju. Neka je blagoslovljena i Marija koja je spremno surađivala u djelu spasenja, pa i nama omogućila zaslugom njezinog Sina postati dječicom Božjom. Zdravo Marijo milosti puna, Gospodin s tobom, blagoslovljena ti među ženama i blagoslovljen plod utrobe tvoje Isus! Amen!

Sjemenište, 9. prosinca 2013.

GOVOR MONS. ŽELIMIRA PULJIĆA RAVNATELJIMA OSNOVNIH I SREDNJIH ŠKOLA ZADARSKE ŽUPANIJE

I. Proslov

- a. Kad je predsjednik Tuđman imao godišnji susret u Saboru, svoj je intervent oslovio: 'Stanje nacije'. Njegov nasljednik Mesić odustao je od toga, pa uveo 'kavu s Predsjednikom'. Neću govoriti o 'stanju nacije' iako će neke stvari spomenuti. A i kava je s fritulama pripremljena.
- b. Kad sam neki dan imao predavanje o Ivanu Pavlu II. rekao sam kako se on našao u sudaru s četiri opake ideologije: – s pozitivizmom koji temelji sve na znanju; s liberalizmom koji temelji sve na imanju; s marksizmom koji temelji sve na moći države, partije i politike; te s gender ideologijom koja niječe ljudsku narav koju čovjek rođenjem dobiva. To su zapravo 'svremene hereze' s kojima se suočava kršćanstvo i Crkva i danas. Kakve su posljedice ove posljednje ideologije pokazuje članak Slavena Letice (HTjednik, 12. XII. 2013., str. 23-28) pod naslovom 'Moralno i medijsko ludilo'. Zbog toga je papa Benedikt XVI. prije godinu dana (21. XII. 2012.) u predbožićnom susretu s kardinalima citirao francuskog Velikog rabina G. Bernheima koji je napisao kako ta ideologija 'vrši atentat na oblike obitelji koju čine otac, majka, djeca'. U igri nije samo obitelj, nego i čovjek. Ta nova filozofija seksualnosti niječe narav koju čovjek rođenjem dobiva. Više ne vrijedi Biblija koja veli da je Bog stvorio čovjeka, kao muško i žensko. (Post 1, 27). Ako nema te dvojnosti, muškarca i žene, kao djelo Boga Stvoritelja, onda više nema ni obitelji, veli Papa.
- c. Koristim prigodu zahvaliti Katehetskom uredu na čelu s pročelnikom don Gašparom i tajnicom s. Viktorijom što vode brigu o školskom vjeronauku u našoj Nadbiskupiji: Raspored vjerou-

čitelja, njihovo trajno usavršavanje, stručno-pedagoški nadzor nastave vjeronomučenja, vjeronomučna olimpijada, natjecanje iz vjeronomučenja u srednjoj školi, te godišnja duhovna obnova za vjeroučitelje laike. Posebice pak ovo je prigoda zahvaliti vama, poštovane ravnateljice i ravnatelji na prijemu, ljudskoj i stručnoj pomoći koju pružate vjeroučiteljima, te pohvaliti vaše nastojanje da se olakšava rad i zadaća školskog vjeronomučenja. Dosadašnja suradnja dobar je pokazatelj zajedničkih odgojnih i obrazovnih ciljeva, te jamac rasta i dozrijevanja učenika u općoj humanosti i izgradnji duhovno-vjerničkoga identiteta.

II. Otajstvom Božića povezani su nebo i zemlja

1. Budući da smo se okupili u vremenu pred Božićom, htio bih s vama malo razmišljati o velikoj tajni Božjeg utjelovljenja. Kad god se, naime, nađemo pred jaslicama razmišljamo o čudesnom otajstvu Božjeg rođenja. Očima vjere promatramo u malom dijetetu Bogo-čovjeka kako leži na slami. Doista, nedokućivo otajstvo i tajna Božjeg promisla. Zbog toga svečano božićno predslovlje i veli da je po tajni utjelovljene Riječi očima naše duše sinulo novo svjetlo. I dok u božićnom Djetetu spoznajemo Boga, budi se u nama čežnja za nebeskim dobrima. Otajstvo Božića najbolje povezuje nebo i zemlju, Boga i čovjeka. Jer, Dijete nam se rodilo, Bog nam je darovan. Evangelija nam gledom na Isusovo rođenje opisuje tri skupine ljudi koji pred tim otajstvom različito reagiraju: To su kraljevi (mudraci) s istoka, kralj Herod i židovski svećenici pismoznanci. Pogledajmo kratko njihovo ponašanje:

a. Heroda je vrlo zatečen pa saziva vijeće stručnjaka i učenjaka. Nije mu stalo do istine, nego do prijevare. I spremjan je učiniti sve samo da mu taj ‘novorođeni kralj ne pomuti račune’. Najgore je, međutim, što on misli kako time čini dobro narodu. A krvoproljeće nevine dječice smatraće (kao uostalom brojni diktatori kroz povijest) nečim što je njemu kao kralju moralno dopušteno. Ne treba ni spominjati kako ‘Herodova rasa’ nije ni danas nestala.

b. Druga skupina su pismoznanci koji točno znaju gdje će se Mesija roditi, a to i drugima znaju objasniti i pokazati. Ali, oni se ne miču niti trče u Betlehem kako bi se očekivalo. Ostaju u svojim mjestima i u svojim stavovima. Nismo li i mi kao kršćani često poput pismoznanaca. Znamo što znači ići za Isusom. Sposobni smo to i drugima protumačiti. Ali, odlučiti se radikalno kršćanski živjeti nemamo hrabrosti. Držanje pismoznanaca tjera nas na razmišljanje. Zbog toga se Papa Franjo ne umara pozivati kršćane da idu na periferije.

c. I, evo nas do treće skupine, do mudrih kraljeva s istoka. Oni predstavljaju i one koji se bave znanosću, koji istražuju tajne prirode kako bi došli do Boga. A kod dolaska u Jeruzalem jednostavno isповijedaju: ‘Vidjeli smo gdje izlazi zvijezda njegova pa mu se dodosmo pokloniti’ (Mt 2,2). ‘Vidjesmo i dodosmo pokloniti se’ poruka je i pouka ovih ‘šutljivih propovjednika’. Jer, da su kalkulirali kakve sve opasnosti vrebaju na tom putu, oni sigurno nikada Jeruzalama ne bi vidjeli. Vidjeti i krenuti tajna je Božjega nadahnuća. Ona je nosila i praoca Abrahama da se ‘zaputi ne znajući kamo ide’ (Heb 11, 8). Nije znao, ali bio je siguran da ga njegov Jahve ostaviti neće. I kraljevi vođeni ‘zvjezdrom na nebu’ stigoše i pokloniše se malenome kralju. Kraljevi ne idu u Betlehem iz znatiželje, nego iz pobožnosti. Poklonstvo i klanjanje najbolji je način koji jedno stvorene može učiniti svome Stvoritelju.

III. Po djetetu Isusu nebo je obdarilo zemlju i ljude

2. U djetetu Isusu ostvarilo ono što su proroci davno navijestili, a pokoljenja s nestrpljenjem iščekivala. I dočekali radosni dan kad se u Betlehemu rodio, u okrilju Svetе Obitelji Josipa i

ZADARSKA NADBISKUPIJA

Marije čiji blagdan slavimo pet dana nakon Božića. Svojim rođenjem u obitelji Isus je posvetio svaku ljudsku obitelj. Zbog toga uz ovogodišnji Božić i blagdan Svetе Obitelji obraćam se posebice roditeljima, jer to je njihov dan. U ovoj drugoj godini našeg hoda u vjeri, koju smo posebice posvetili obitelji, potičem im neka razmišljaju o Kristu koji se utjelovljenjem "sjedinio sa svakim čovjekom" i sa svakom obitelji. Radio je ljudskim rukama i ljubio ljudskim srcem. A veliki dio života proveo je u u nazaretskoj skrovitoj obitelji, gdje je poslušan roditeljima "rastao, jačao se i napunja mudrošću i milošću Božjom koja je bila u njemu" (Lk 2, 40). Crkva stoga drži kako je među glavnim zadacima i ciljevima njezinoga pastoralna služiti i pomagati obiteljima. Neka i vama, poštovani ravnatelji i ravnateljice, sveta Obitelj iz Nazareta pomogne ostvariti poslanje koje ste prihvatali činom sklapanja ženidbenog saveza, i neka vas prati svojom zaštitom i svojim nebeskim zagовором.

3. Božiću kao obiteljskom blagdanu ne treba posebne reklame i komentara. Sve je rečeno u samom događaju. Na zemlju je sišla svjetlost velika, a u rođenom djetetu Isusu dogodio se Božji poklon – dar zemlji, svim ljudima, svim vremenima i svim narodima. U malom djetetu na slami Bog je osobno radi nas ljudi i radi našeg spasenja sišao s nebesa, te ušao u naše obitelji, i u našu osobnu povijest. Njegovo je ime Emanuel, Bog s nama. On je jedini Spasitelj jučer, danas i uvjike. On se zato rodio i došao na svijet. Stoga i ove godine smijemo se nadati njegovom pohodu. U iščekivanju tog milosnom dolaska pod naš krov, u naše obitelji i naša naselja, od srca mu kličemo i molimo: Dođi, Gospodine Isuse! Jer znamo i vjerujemo: Tvoja su vremena i vjekovi! Vama, poštovane ravnateljice i ravnatelji želim sretan Božić i mirom blagoslovljenu Novu 2014. Godinu.

Zadar, 16. XII. 2013.

PROPOVIJED MONS. ŽELIMIRA PULJIĆA NA POLNOČKI U KATEDRALI SV. STOŠIJE

Već dvije tisuće i trinaest puta Crkva slavi Božić i prisjeća se događaja rođenja Bogo-čovjeka Isusa Krista koji se dogodio u jednoj maloj zemlji Palestini, u narodu Izraelskom, u gradu Betlehemu za vrijeme Cezara Augusta koji je izdao odredbu za popis pučanstva kako piše evanđelist Luka. Marija zaručena s Josipom rodila je dijete kojem dadoše ime Isus. Povila ga je u pelene i položila u jaslice jer u Betlehemu nije za njih bilo mjesta.

Božić nije obični, nego otajstveni događaj. To je božanski događaj kojeg su anđeli pjesmom objavili pastirima: «Evo, javljam blagovijest i veliku radost za sav narod. Danas vam se rodio Spasitelj. I evo vam znaka: Naći ćete dijete povijeno u jaslama». Zato su noćas zvone zvona s naših tornjeva, a u crkvama odjekuje pjesma naših korova kako bi izrazili božićnu radost i tajanstvenost ovog događaja. U toj znakovitoj riječi «Božić» sabrana je i pohranjena stoljetna vjera i nada naših ljudi. Te večeri, naime, Gospodin je objavio planove svoje, pa svi krajevi svijeta vidješe spasenje Boga našega.

2. U rođenom djetetu Isusu, dakle, koga je rodila Marija, dogodio se Božji poklon i dar zemlji, svim ljudima, svim vremenima i svim narodima. U njemu, koji leži «u štali na slami», Bog je osobno «radi nas ljudi i radi našeg spasenja» sišao s nebesa i postao čovjekom. U njemu su se «u živo» susreli Bog i čovjek, nebo i zemlja, i to zauvijek. A sveta Obitelj postade vidljivo i prepoznatljivo mjesto tog milosnog susreta neba i zemlje. Zato u nedjelju po Božiću slavimo blagdan svete Obitelji. Mi smo u Nadbiskupiji posvetili cijelu godinu obitelji. Povijest čovjeka, naime, kao i povijest ljudskog roda ide preko obitelji. Ona je u središtu Božje pozornosti, pa je u središtu i crkvene brige i skrbi.

Božić nije običan dan. To je Božji rođendan zaslugom kojega i mi postadosmo djecom Božjom. Dan nam presveti osvanu i «očitova se Ljubav Božja, spasiteljica svih ljudi». A u rođenom djetetu dogodio se Božji poklon svima. S pravom sveti Karlo zbog toga pjeva: «Evo nam toli slavljenog vremena, dana spasenja, mira i pomirenja. Evo vremena za kojim žuđahu žarko i gorljivo drevni patrijarsi i proroci. Evo nam dana što ga Crkva oduvijek svečano slavi jer Otac nam je poslao Sina koji će nam samu istinu otkriti, poštenu nas življenju poučiti, obogatiti blagom svoje milosti i konačno primiti nas među sinove svoje i baštinike vječnog života. (sv. K. Boromejski, 1683, 916)

Kad se u otajstvu čudesnog rođenja pojavio u obliju čovjeka, očima naše duše zasjalo je novo svjetlo njegove slave. I dok u božićnom djetetu spoznajemo Boga, budi se u nama čežnja za nebeskim dobrima. U toj čežnji za nebeskim dobrima smijemo se i ove godine nadati njegovom pohodu. U iščekivanju tog milosnog susreta i dolaska pod naš krov, u naše obitelji i naša naselja, od srca mu kličemo i molimo: Dođi, Gospodine Isuse! Dođi i pomozi nam prepoznati taj božićni radosni glas u ovaj «blaženi čas». Obdari nas svojim svetim pohodom da i mi jedni drugima budemo božićni dar: svojim obiteljima, djeci, roditeljima, narodu i svim ljudima dobre volje.

Zbog toga zaustavi se, brate, i osluhnji divnu melodiju s neba. Vrati se vjerskim i obiteljskim izvorima pa oživi korijene naše kršćanske tradicije i kulture. Vrati se jaslicama i otkrij u malom djetetu neizmjernu Božju ljubav prema čovjeku. I budi zahvalan što se po svom Sinu sjedinio s tobom i tvojom obitelji. Ustani, zovi, traži, kucaj i pjevaj. Ne umaraj se upravljati mu i trajni molitveni vapaj: Isuse, Ti si čežnja obitelji moje. Ti si moja nada i spas. Ti si Emanuel, Bog s nama. Ti si mir naš. Dođi, Gospodine Isuse! Tvoja su vremena i vjekovi! Tebi slava u vijeke vjekova. Amen.

Zadar, 24./25. prosinca 2013.

IMENOVANJA

IMENOVANJA

1. O. Ryszard Reikowski, SVD imenovan je povjerenikom Vijeća za posvećeni život u Zadarskoj nadbiskupiji (dekret imenovanja br. 1742/2013., od 5. prosinca 2013.);
2. Fra Miroslav Barun, TOR razrješen je službe kapelana sestara Benediktinki Svete Marije u Zadru (dekret razrješenja br. 1767/2013., od 9. prosinca 2013.);
3. Fra Jakov Teklić, TOR imenovan je kapelanom sestara Benediktinki Svete Marije u Zadru (dekret imenovanja br. 1768/2013., od 9. prosinca 2013.).

DUHOVNE VJEŽBE

Duhovne vježbe privatno obavili:

1. Don Mladen Kačan: Samostan Školskih sestara franjevaka, Zadar-Arbanasi, 23. - 27. 9. 2013.
2. Don Emil Bilaver: Papinski hrvatski zavod sv. Jeronima u Rimu, 11. – 17. 10. 2013.
3. Don Mario Sikirić: Lurdes, 15. – 19. 10. 2013.
4. Don Zoran Topalović: Dom duhovnih vježbi u Opatiji, 21. – 24. 10. 2013.
5. Don Darko Marušić: Dom duhovnih vježbi u Opatiji, 21. – 24. 10. 2013.
6. Don Zdenko Dundović, Kolegij Družbe Isusove Zagreb (Jordanovac), 6. – 9. 11. 2013.
7. Don Božo Barišić, Pavlinski samostan Gospe od Snijega, Cavtat, 27. – 29. 11. 2013.
8. Don Zdenko Milić: Benediktinski samostan Sv. Kuzme i Damjana, Čokovac, 1. – 3. 12. 2013.

ODREDBE

Br. 1583/2013.

Zadar, 6. studenoga 2013.

Predmet: Prigodne obavijesti uz Dane Ivana Pavla II. u Zadru

Povodom 10. obljetnice trećeg pastoralnog pohoda blaženoga Ivana Pavla II. Hrvatskoj (2003.-2013.) Zadarska nadbiskupija sa Sveučilištem u Zadru, našom Klasičnom gimnazijom koja nosi njegovo ime, te s osnovnim i srednjim školama organiziraju Dane Ivana Pavla II. od 23. do 29. studenog 2013. Uz koncert, akademiju, predstavljanje knjiga planiran je jednodnevni znanstveni skup na kojem će se osvijetlit neke vidike iz bogate ostavštine velikoga Pape koji je vodio Petrovu lađu od 1978. do 2005. Evo predviđenog programa:

1. 23. XI. 2013. (subota)

U 20 sati u Katedrali svečani koncert Katedralnog zbora i orkestra, te orkestra Umjetničke akademije iz Splita

2. 24. XI. 2013. (nedjelja)

U 11 sati u Katedrali đakonsko ređenje bogoslova Zvonimira Mikulića

3. 25. XI. 2013. (ponedjeljak)

U 18 sati u dvorani Nadbiskupskog sjemeništa 'Zmajević':

- Predstavljanje Zbornika radova znanstvenog skupa o 1700. obljetnici mučeništva sv. Stošije: 'Sedamnaest stoljeća Zadarske Crkve II.';
- Predstavljanje Vodiča: 'Zadarski sveti zaštitnici i bogata spomenička baština'

4. 26. XI. 2013. (utorak)

U 18 sati u dvorani Klasične gimnazije Ivana Pavla II. glazbeno – poetska večer: 'Ja sam s vama'

5. 27. XI. 2013. (srijeda)

Simpozij je ujedno dan sve-ćeničke rekolekcije. Pre-davanja počinju u 9 sati, a završavaju u 18 sati, s pauzom 13-15,30. Predviđen je objed u Sjemeništu.

- Otvaranje izložbe fotografija o Papinom pohodu Zadru u Svečanoj dvorani Sveučilišta i jednodnevni simpozij: Ivan Pavao II. 'drugačiji Papa'-kratka biografija; Personalizam u misli Ivana Pavla II.; Karol Wojtyla 'Božji putnik'; Wojtyla o vjeri i o Crkvi; Pisma Ivana Pavla II. svećenicima; Pisma Ivana Pavla II. mladima; Wojtyla o molitvi, umjetnosti i o radu; Zauzimanje za mir u svijetu; Ivan Pavao II. i priznanje RH; Europa u mislima i spisima Ivana Pavla II.; Papa u Zadru 2003.

6. 28. XI. 2013. (četvrtak)

U 12 sati u Osnovnoj školi 'Petar Preradović' u Zadru: literarno - likovna priredba Papa u srcu. Na toj priredbi bit će predstavljeni najbolji radovi naših osnovaca i srednjoškolaca o bl. papi Ivanu Pavlu II.

U 18 sati u dvorani Nadbiskupskog sjemeništa 'Zmajević': predstavljanje dokumentarnog filma o Milanskom ediktu, povjesnom dokumentu koji ove 2013. godine obilježava 1700. godišnjicu objave.

Dostavljaju se svećenicima i redovnicima na znanje ove prigodne obavijesti o planiranim 'Danima Ivana Pavla II. u Zadru sa zamolbom neka o tome obavijeste vjernike i potaknu da sudjeluju. don Josip Lenkić, kancelar, v.r.

ODREDBE

Br: 1603/2013.

Zadar, 11. studenoga 2013.

Predmet: Đakonsko ređenje u Katedrali - 24. studenoga 2013.

Svim župnim uredima i upraviteljima crkava u Nadbiskupiji

Draga braćo svećenici!

Drago mi je što Vas mogu obavijestiti da će na svetkovinu Krista Kralja, u nedjelju 24. studenoga 2013., za vrijeme euharistijskog slavlja u katedrali sv. Stošije u Zadru, u 11 sati, zaređiti jednog đakona.

Kandidat za đakonsko ređenje je akolit Zadarske nadbiskupije Zvonimir Mikulić iz župe Rođenja Bl. Djevice Marije u Benkovcu.

Pozivam braću svećenike koji mogu priključiti se euharistijskom slavlju ređenja, a sve potičem pratite molitvom našeg ređenika i s ljubavlju ga prihvate kao člana prezbiterija naše Nadbiskupije.

I dok Bogu zahvaljujemo za dar njegova zvanja, molimo za ređenika, za njegov rast u vjeri i apostolskom žaru.

Ovim ujedno molim braću svećenike neka u nedjelju, 17. studenoga 2013., na svim misama s narodom obavijeste vjernike o ovom događaju i potaknu ih sudjelovati na obredu ređenja u Katedrali.

Svima srdačan pozdrav i blagoslov u Gospodinu.

† Želimir Puljić, nadbiskup, v.r.

Br. 1665/2013.

Zadar, 20. studenoga 2013.

Predmet: Brak je životna zajednica žene i muškarca - Nadbiskupov popratni dopis svećenicima, Bogu posvećenim osobama i katehetama s konkretnim odredbama

1. Na kraju ovog popratnog dopisa je poruka biskupa HBK povodom održavanja ustavotvornog referendumu o braku. Neka se Poruka pročita na svim svetim misama u nedjelju Krista Kralj (24. studenog), kao i na prvu nedjelju Došašća (1. prosinca 2013.). Poruka je upućena u prvom redu vjernicima katolicima, ali i svim ljudima dobre volje koji se zauzimaju za promicanje braka kao zajednice muškarca i žene. Ovih nekoliko popratnih informacija može poslužiti u prigodi prigodnih župnih sastanaka s roditeljima, suradnicima, vjeroučenicima i dr.

a. Građanska inicijativa "U ime obitelji" zatražila je da se raspisi državni referendum radi promjene Ustava RH na način da se u Ustav unese definicija braka kao životne zajednice žene i muškarca. Budući da je 683.948 birača zatražilo referendum (više od 10 % ukupnog broja birača u RH), Hrvatski sabor je 8. studenoga 2013., donio Odluku o raspisivanju državnog referendumu i odredio da se referendum održi 1. prosinca 2013.

b. Ustavni pak Sud je 14. studenoga 2013. priopćio da se ta odluka Hrvatskog sabora mora poštovati jer je donesena s više glasova od većine koja je potrebna za promjenu Ustava. Hrvatski sabor je Odlukom o raspisivanju referendumu očitovalo da referendumsko pitanje o definiciji braka nije protiv Ustava RH, te potvrđio da su ispunjene ustavne prepostavke za njegovo raspisivanje.

c. Visoki predstavnici vjerskih zajednica u Hrvatskoj sa svog devetog međureligijsklog susreta u Zagrebu, 12. studenog 2013., "pozdravili su odluku Hrvatskog sabora o raspisivanju referenduma, te pozvali sve vjernike: katolike, pravoslavce, protestante, židove, muslimane i druge, da u nedjelju, 1. prosinca 2013. izidu na referendum i svojim glasom osiguraju ustavnu zaštitu braka, jer brak je zajednica žene i muškarca, te kao takva najbolje mjesto za primanje i podizanje djece i temeljna jedinica svakog društva".

2. Svemu tomu usprkos neki su mediji neprofesionalno pisali o temi referenduma. Naime, usprkos poštivanja pravne procedure sa strane građanske inicijative "U ime obitelji", uočeni su brojni primjeri netrpeljivosti prema nositeljima te inicijative. Premda u temeljnim odredbama Obiteljskog zakona RH stoji da je "brak zakonom uređena životna zajednica žene i muškarca" (članak 5), u velikom dijelu medija pisalo se i govorilo o neustavnosti takve akcije, te podmetalo duh diskriminacije i nesnošljivosti. Prozivalo se i Katoličku crkvu u Hrvatskoj i njezine predstavnike kako nisu u suglasju s Papom i dr. Neki su se političari natjecali kako što zornije sugerirati građanima da budu 'protiv', a to je otežavalo kvalitetnu raspravu koja bi pomogla građanima da slobodno i osobno donesu svoju odluku.

a. Referendum će biti na prvu nedjelju Došašća kad se počinjemo pripremati za Božić, rođendan Isusa Krista koji je svojim rođenjem u Nazaretskoj obitelji posvetio svaku ljudsku obitelj. U adventskom, dakle, ozračju pozvani smo odgovoriti potvrđeno na referendumsko pitanje. Potvrđan odgovor, naime, u skladu je s onim što o ženidbenom savezu muške i ženske osobe govori Zakonik kanonskog prava (kan. 1055) i Katekizam Katoličke Crkve (br. 1601). Obitelj je, naime, intimna zajednica bračnog života i ljubavi, a zvanje za ženidbu upisano je u samu narav muškarca i žene. Zbog toga je ženidbeni savez muškarca i žene Isus uzdigao na dostojanstvo svetog sakramenta.

b. Neka se u tjednu pred referendum u prikladan dan i sat omogući vjernicima u župama i drugim zajednicama molitva s pobožnostima: Klanjanje pred Presvetim, molitva krunice ili Služba Riječi gdje će se moliti za obitelji i za očuvanje dostojarstva braka kao životne zajednice žene i muškarca. I neka ih se pri tom potakne da zaokruži odgovor "Za". Time, naime, potvrđuju istine kršćanske vjere i čuvaju zalog naše budućnosti.

c. Organizacijski odbor Građanske inicijative "U ime obitelji" najavio je da će župnim uredima dostaviti određenu građu prigodom referenduma. Upozoravam da u crkvi mogu o referendumu govoriti samo svećenici prema izloženim smjernicama. A akcije koje organizira i promiče spomenuti Odbor Građanske inicijative "U ime obitelji" neka se odvijaju izvan crkve uz eventualnu župnu tehničku pomoć. Svećenik ih može najaviti u crkvi među oglasima koje daje na svršetku slike mise. Neka Bog blagoslovi sva plemenita nastojanja u prilog božanske ustanove braka i obitelji.

d. Molitva za obitelji Ovu molitvu može se moliti u Misi nakon popriče ili tijekom drugih molitava i pobožnosti: Gospodine, Bože naš! Htio si da tvoj Sin postane čovjekom i bude članom ljudske obitelji, te tako upozna ljudske brige i radosti, očekivanja, nade, tjeskobe i žalosti. Blagoslovi, molimo te, sve naše obitelji koje su utemeljene sakramentom ženidbe i posvećene darom života. Pomozi očevima i majkama biti vjerni u ljubavi, postojani u molitvi, gorljivi u apostolatu i djelima dobrotvornosti. A njihovo djeci daruj duha zahvalnosti prema roditeljima i potrebnu poslušnost prema onima koji im dobro žele. Neka svi članovi naših obitelji riječu i primjerom svjedoče svoju vjeru kako bi u trajnom zajedništvu Katoličke Crkve mogli uživati obilje Božjeg blagoslova, zdravlja, sloge i mira ovdje na zemlji, a u nebu vječno spasenje.

ODREDBE

3. Poziv biskupa HBK povodom održavanja ustavotvornog referenduma o braku
- Ovu poruku pročitati na svim svetim misama: 24. studenog i 1. prosinca 2013.-

Draga braćo i sestre!

Na temelju potpisa koje je prikupila Građanska inicijativa "U ime obitelji" Hrvatski sabor odredio je da se 1. prosinca 2013. godine održi narodni ustavotvorni referendum o definiciji braka. Mi, biskupi Hrvatske biskupske konferencije pozivamo sve vjernike, kao i sve ljude dobre volje, neka izidu na referendum te na pitanje: „Jeste li za to da se u Ustav Republike Hrvatske uneće odredba po kojoj je brak životna zajednica žene i muškarca“ - odgovore ZA. To je u skladu s općeljudskim i evanđeoskim vrijednostima te s tisućljetnom tradicijom i kulturom hrvatskoga naroda. A potvrđnim odgovorom na referendumsko pitanje ne ugrožavaju se drugačija osobna opredjeljenja.

I dok potičemo sve vjernike da izidu na referendum, pozivamo ih neka mole za brak i obitelj, za mir i boljatik naše Domovine i svih njezinih građana.

Svima pozdrav i blagoslov od Gospodina,

† Želimir, nadbiskup, v.r.

Br: 1718/2013.

Zadar, 2. prosinca 2013.

Predmet: Blagdan sv. Nikole – Dan pomoraca i ribara

SVIM ŽUPNIM UREDIMA I UPRAVITELJIMA CRKAVA U GRADU
I SVIM POMORSKIM USTANOVAMA U GRADU ZADRU

Draga braćo svećenici, dragi Kristovi vjernici,

Sv. Nikola, čiji blagdan slavimo 6. prosinca, u našoj se Crkvi slavi – osim kao dan darivanja djece – također kao Dan pomoraca, ribara i svih 'ljudi od mora'. Po naravi svoga posla pomorci i ribari izloženi su danonoćno velikim naporima i opasnostima. Crkva, naime, skrbi o pomorcima na specifičan način jer je prepoznala kako je i njihov život poseban i specifičan. Žitelji našega grada Zadra i čitavog našeg kraja stoljećima su životom i radom vezani za more, pomorstvo i ribarstvo. Ovime pozivam sve pomorce i ribare, djelatne i umirovljene, njihove obitelji, pomorske ustanove, posade brodova, profesore, studente i učenike Pomorske škole i Visoke pomorske škole u Zadru, djelatnike putničkih agencija i sve koji su na bilo koji način povezani s morem, da se u petak, 6. prosinca 2013., na blagdan sv. Nikole, euharistijskim slavlјem u katedrali sv. Stošije, s početkom u 11 sati ujedinimo u molitvi i zahvali za sve žive i preminule djelatnike pomorskih službi.

Svima pozdrav u Gospodinu.

† Želimir, nadbiskup, v.r.

Br. 1691/2013.

Zadar, 15. studenoga 2013.

Predmet: Građanska inicijativa Obavijest

Svim župnim uredima i samostanima u Nadbiskupiji

Poštovani gospodine župniče,

1. Na ovaj Ordinariat stigao je dopis Građanske inicijative 'Stožer za obranu hrvatskog Vukovara' koji mole da mogu prikupljati potpise ispred sakralnih objekata u vidu raspisivanja referenduma. Dopis je potpisala Snježana Patko, predsjednica Organizacijskog odbora dana 10. studenoga 2013. Građanska inicijativa, naime, traži promjenu teksta Ustavnoga zakona o pravima nacionalnih manjina, pri čemu bi se članak 12. stavak 1. tога zakona preformulirao u sljedeći izričaj: „Ravnopravna službena uporaba jezika i pisma kojim se služe pripadnici nacionalnih manjina ostvaruje se na području jedinice lokalne samouprave, državne uprave i pravosuđa, kada pripadnici nacionalne manjine čine najmanje polovinu stanovnika takve jedinice“.

2. Organizacijski odbor Građanske inicijative 'Stožer za obranu hrvatskog Vukovara' provodi već tjednima spomenutu akciju prikupljanja potpisa. Što se pak tiče njihove molbe da to mogu činiti ispred sakralnih objekata odgovaramo:

- a. Prostori ispred crkava uglavnom su društveno vlasništvo pa za takve akcije nije potrebno dopuštenje ovog Ordinarijata.
- b. O toj akciji već je dosta pisano. Ovim se samo kratko obavješćuju župnici kako akcija spomenute Građanske inicijative još traje.
- c. Ako volonteri dođu pred crkvu, neka se objasni vjernicima o čemu se radi. Sve aktivnosti vezane uz skupljanje potpisa neka se odvijaju izvan sakralnih prostora o čemu u crkvi mogu izvijestiti samo svećenici.
- d. Neka se vjernike potakne na mir, ljubav i toleranciju. A Mariji, majci dobrog savjeta neka se preporuče u molitve našu Domovinu i sve njezine žitelje, koje neka Gospodin blagoslovi i čuva.

S poštovanjem,
don Josip Lenkić, kancelar, v.r.

POVELJA

POSVETE NOVE CRKVE POMOĆNICE KRŠĆANA U PALJUVU

U IME KRISTOVO. AMEN.

*U vrijeme Pape Franje
crkvu **Pomoćnice kršćana** u Paljuvu sagradiše,
po projektu ing. Marine Eškinje,
vjernici Paljuva,
uz potporu Zadarske nadbiskupije.*

*Gradjevinske radove izvede
poduzeće "Ibis 92" d. o. o. iz Zadra,
za vrijeme župnika dan Pave Zubčića.*

*Crkvu posveti 7. prosinca 2013.
Msgr. Želimir Puljić, zadarski nadbiskup.*

Župnik:

don Pavao Zubčić
Don Pavao Zubčić

Nadbiskup:

+ R. Alečić
Msgr. Želimir Puljić

Župno vijeće:

HENRICO BUTERI

ŠIMEK KERON
Šimek Keron
Boris Buterin

U IME KRISTOVO. AMEN.

*U vrijeme Pape Franje
crkву sv. Jeronima u Mrđanima sagradiše,
po projektu ing. Marine Eškinje,
vjernici Mrđjana,
uz potporu Zadarske nadbiskupije.
Građevinske radeve izvede
poduzeće "Ibis 92" d.o.o. iz Zadra,
za vrijeme župnikā
don Josipa Lisice i don Darka Marušića.
Crkву posveti 30. rujna 2013.
Msgr. Želimir Puljić, zadarski nadbiskup.*

Don Darko Marušić
Don Darko Marušić

+ Ž. Pu.
Msgr. Želimir Puljić

Branka Jadreško
Branka Jadreško

Andela Cimera
Andela Cimera

Dragica Jureško
Dragica Jureško

Mladenka Travica
Mladenka Travica

ODREDBE

Broj: 1748/2013.

Zadar, 9. prosinca 2013.

Predmet: Nedjelja Caritasa – 15. prosinca 2013.

Svim župnim uredima i upraviteljima crkava u Nadbiskupiji

Draga braćo svećenici!

Odlukom hrvatskih biskupa 3. nedjelja došašća je proglašena Nedjeljom Caritasa, a ove godine to je 15. prosinca. Nedjelja Caritasa je prigoda i poticaj za razvijanje karitativne djelatnosti unutar naših župa i na razini Nadbiskupije. Moto ovogodišnje Nedjelje Caritasa je: "Kao što mene posla Otac i ja šaljem vas" (Iv 20, 21.).

Caritas je temeljna zadaća svakog pojedinog kršćanina, svake župne zajednice, svake nad/biskupije i Katoličke Crkve u cijelosti. Caritas je lice žive Crkve koja ispunja Kristovu zapovijed ljubavi prema bližnjemu. Caritas svojim djelovanjem naviješta i svjedoči Radosnu vijest ljubavi i pravednosti za sve ljude. Zauzimanjem za potrebite među nama i iskazivanjem solidarnosti djelima duhovnog i tjelesnog milosrđa Caritas ispunjava Kristovu zapovijed ljubavi prema bližnjemu. Hrvatski Caritas dostavio Vam je poslanicu mons. Josipa Mrzljaka, predsjednika Hrvatskog Caritasa za ovogodišnju nedjelju Caritasa i druge materijale, na župne urede.

Potičem Vas, draga braćo svećenici, da dolično i zauzeto obilježite nedjelju Caritasa u svojim župama. Podsjecam kako je milostinja te nedjelje u svim crkvama i na svim sv. Misama namjenska i treba je čim prije dostaviti u Ekonomat s naznakom 'Za Caritas'.

Svima srdačan pozdrav i blagoslov u Gospodinu.

†Želimir Puljić, nadbiskup, v.r.

Broj: 1749/2013.

Zadar, 9. prosinca 2013.

**RASPORED MISA ZA ČLANOVE POKRETA
“PRO FAMILIA ET IUVENTUTE CHRISTIANA”**

Određujem da prezbiteri prikažu po jednu svetu misu za članove pokreta PRO FAMILIA ET IUVENTUTE CHRISTIANA prema niže navedenom rasporedu. Koliko god je moguće treba se pridržavati naznačenih subotnjih datuma za služenje svete mise na ovu nakanu, prikazujući tako žrtvu za kršćanske obitelji i mlade.

R a s p o r e d:

SIJEČANJ 2014.

- 4. Mons. Želimir Puljić, nadbiskup
- 11. Don Milivoj Bolobanić i don Jerko Gregov
- 28. Mons. Rozario Šutrin i mons. Janko Segarić
- 25. Mons. Ivan Mustać i don Božo Barišić

VELJAČA 2014.

- 1. Don Filip Kucelin i don Stipe Mustapić
- 8. Don Thomas Vargas i don Zbigniew J. Korcz
- 15. Don Emil Bilaver i don Zdenko Dundović
- 22. Benediktinci (Ćokovac)

OŽUJAK 2014.

- 1. Don Nedjeljko Ivanov i don Damir Šehić
- 8. Don Mario Sikirić i don Šimun Šindija
- 15. Samostan sv. Mihovila (Zadar)
- 22. Don Zdravko Katuša i don Alojzije Knežević
- 29. Don Joso Kero i Don Marin Batur

TRAVANJ 2014.

- 5. Don Šime Kevrić i don Stanko Grubić
- 12. Don Josip Lenkić i fra Mario Akrap
- 26. Don Ivica Jurišić i don Ivan Perković

SVIBANJ 2014.

- 3. Don Srećko Petrov i don Antun Pećar
- 10. Samostan sv. Frane (Zadar)
- 17. Don Marinko Duvnjak i don Augustin Lozić
- 24. Don Ivan Kevrić i don Zoran Topalović
- 31. Don Boris Pedić i don Slavko Ivoš

LIPANJ 2014.

- 7. Mons. Šime Perić i don Jerolim Lenkić
- 14. Don Andđelo Zorić i don Šime Žilić
- 21. Don Ante Sorić i don Martin Jadreško
- 28. Don Pavao Zubčić i don Mario Soljačić

ODREDBE

SRPANJ 2014.

- 5. Mons. Pavao Kero i don Marino Ninčević
- 12. Don Zdenko Milić i don Andrzej Jan Stepien
- 19. Salezijanci - Zadar (Arbanasi)
- 26. Don Čedomil Šupraha i don Tomislav Dubinko

KOLOVOZ 2014.

- 2. Don Tomislav Baričević i don Jure Zubović
- 9. Don Gašpar Dodić i don Tomislav Sikirić
- 16. Don Krešo Ćirak i don Josip Radić
- 23. Samostan sv. Pavla (Školjić)
- 30. Don Marinko Jelečević i don Dario Tičić

RUJAN 2014.

- 6. Don Igor Ikić i don Stanislav Wielinski
- 13. Don Damir Juričin i don Domagoj Kelava
- 20. Don Mihovil Cukar i don Ivan Babjak
- 27. Don Josip Lisica i don Roland Jelić

LISTOPAD 2014.

- 4. Don Mladen Kačan i don Darijo Matak
- 11. Don Srećko Frka - Petešić i don Elvis Knežević
- 18. Don Nikola Tokić i don Zvonimir Čorić
- 25. Don Ante Ivančev i don Josip Dučkić

STUDENI 2014.

- 8. Don Andelko Buljat i mons. Nikola Dučkić
- 15. Mons. Eduard Peričić i don Ivan Rončević
- 22. Verbiti (Zadar)
- 29. Mons. Joso Kokić i don Jerko Vuleta

PROSINAC 2014.

- 6. Don Mario Gržanov i don Elvis Ražov
- 13. Don Tihomir Vulin i don Stjepan Vinko
- 20. Don Josip Radojica Pinčić i don Ante Delić
- 27. Don Darko Marušić i don Tomislav Planinić

† Želimir, nadbiskup, v.r.

Broj: 1759/2013.

Zadar, 13. prosinca 2013.

Predmet: Božićno čestitanje Nadbiskupu

- SVIM ŽUPNICIMA I UPRAVITELJIMA CRKAVA U GRADU ZADRU
- SVIM PREČASNIM DEKANIMA
 - SVIM REDOVNIČKIM ZAJEDNICAMA U GRADU ZADRU
 - SVEĆENIČKOM DOMU "ZMAJEVIĆ"
 - NADBISKUPSKOM SJEMENIŠTU "ZMAJEVIĆ"
 - VISOKO TEOLOŠKO - KATEHETSKOJ ŠKOLI U ZADRU
 - KLASIČNOJ GIMNAZIJI IVANA PAVLA II.
 - CARITASU ZADARSKE NADBISKUPIJE
 - DJELATNICIMA SREDIŠNJIH USTANOVA ZADARSKE NADBISKUPIJE

Poštovani,

Već tradicionalno, uzajamno božićno čestitanje zadarskog nadbiskupa mons. Želimira Puljića i svećenika, redovnika i redovnica održat će se u subotu 21. prosinca 2013., u 12 sati u Nadbiskupskom domu u Zadru, Poljana pape Ivana Pavla II. 1. (ulaz sa Foruma).

Prigodnu čestitku Nadbiskupu u ime svećenstva i redovništva izreći će prečasni don Milivoj Bolobanić, generalni vikar.

Svima pozdrav u Gospodinu,

don Josip Lenkić, kancelar, v.r.

Broj: 1766/2013.

Zadar, 20. prosinca 2013.

Predmet: Božićni blagdani - raspored bogoslužja i događanja

Svim župnim uredima i upraviteljima crkava u Gradu

1. U utorak, 24. prosinca 2013. u katedrali sv. Stošije sv. Misu Polnoćku u 24 sata predvoditi će Nadbiskup.

2. Na svetkovinu Rođenja Gospodinova - Božić, 25. prosinca 2013. u katedrali sv. Stošije Nadbiskup će predvoditi sv. Misu u 11 sati. Večernja sv. Misa bit će u 18 sati.

3. Na blagdan sv. Stjepana prvomučenika, 26. prosinca 2013. u crkvi sv. Šime Nadbiskup će predvoditi sv. Misu u 18 sati. Za vrijeme misnog slavlja Nadbiskup će podijeliti službu akolitata trojici bogoslova Zadarske nadbiskupije.

4. U petak, 27. prosinca 2013. u katedrali sv. Stošije održat će se božićni koncert s početkom u 20 sati. Nastupaju: Katedralni zbor sv. Stošije, HPGD-a 'Zoranić', mješoviti zbor 'Condura Croatica', Nela Šarić, Marta Musap i Morana Batković.

ODREDBE

5. U utorak, 31. prosinca 2013. u katedrali sv. Stošije u 18 sati Nadbiskup će predvoditi sv. Misu zahvalnicu i svečani 'Tebe Boga hvalimo' za proteklu građansku godinu.

6. U srijedu, 1. siječnja 2014. na svetkovinu Svetе Bogorodice Marije - Novu godinu - Svjetski dan mira Nadbiskup će predvoditi sv. Misu u katedrali sv. Stošije u 11 sati.

7. Na svetkovinu Bogojavljenja - Sv. Tri Kralja, 6. siječnja 2014. Nadbiskup će predvoditi sv. Misu u katedrali sv. Stošije u 11 sati. Taj dan je ujedno i početak DEVETNICE za svetkovinu sv. Stošije, zaštitnice naše Nadbiskupije. Toga dana, u crkvi sv. Frane u Zadru održat će se božićni koncert klapa, s početkom u 20 sati.

Čestit Božić i blagoslovljena Nova godina
uz srdačan pozdrav u Gospodinu.

don Josip Lenkić, kancelar, v.r.

Broj: 1781/2013.

Zadar, 20. prosinca 2013.

Predmet: U susret blagdanu svete Stošije

Župnim uredima i samostanima u nadbiskupiji

Hodočašća i pučke pobožnosti bila je i ostala prokušani način odgoja u vjeri. U tom vidu odredio sam da u devetnici svete Stošije kao i prošle godine hodočaste vjernici iz dekanata u katedralu, 'majku svih crkava naše nadbiskupije'. U duhu programa za ovu godinu o otajstvu obitelji neka se propovijedi pripreme prema predloženim temama:

Dan

Predložena tema propovijedi

Dekanati koji sudjeluju

7. siječnja

Povelja o pravima obitelji -KS dok 68- posebice uvodne napomene i br. 4.-5.

Dekanati: Zadar Istok i Zapad

8. siječnja

Svetla i sjene današnje obitelji. Familiaris consortio -KS dok 64: br. 4.-10.

Dekanati: Biograd i Pašman

9. siječnja

Božji naum o braku i obitelji. Familiaris consortio -KS dok 64: br. 11.-16.

Dekanati: Benkovac i Zemunik

10. siječnja

Svetost braka i obitelji. Gaudium et spes: br. 47-51

Dekanati: Novigrad i Ražanac

11. siječnja

Zadaće kršćanske obitelji: služenje životu. Familiaris consortio –KS dok 64: br. 28.-41.

Dekanati: Dugootočki, Silbanski i Ugljanski
u katedrali u 11 sati

12. siječnja

Nedjelja Krštenja Gospodinova

- slavi se u župama -

13. siječnja

Zadaće kršćanske obitelji: sudjelovanje u poslanju Crkve. Familiaris consortio –KS dok 64: br. 49.-64.

Dekanati: Nin i Pag

14. siječnja

Svečana Večernja: Nadbiskup sa svećenicima...

15. siječnja

Svetu misu u 11 sati predvodi nadbiskup Puljić, a večernju sv. misu predvodi mons. Mate Uzinić.

Sveta Misa tijekom devetnice slavi se u 18 sati. Molim dekane neka dogovore predvoditelje euharistijskog slavlja koji će pripremiti homiliju u duhu zadane teme. Isto tako molim neka se propovijedi dostave na Ordinarijat za arhiv (ili za Vjesnik).

Želim plodne dane priprave za svetkovinu naše nebeske zaštitnice. A Božjim blagoslovom neka budu ispunjeni dani Nove 2014. godine. Uz pozdrav u Gospodinu,

† Želimir Puljić, nadbiskup, v.r.

KRONIKA

6.11. U Sjemeništu 'Zmajević' u Zadru održana je redovita mjesečna rekolekcija na kojoj je nazočio i Nadbiskup.

10.11. Na poziv otaca salezijanaca, Nadbiskup je u crkvi Sv. Mati Slobode u Zagrebu predslavio koncelebrirano misno slavlje povodom 13. obljetnice posvete te zavjetne crkve.

11.-13.11. Nadbiskup je boravio u Rimu i osobno se susreo s papom Franjom, na općoj audijenciji, u srijedu 13. studenog, na trgu Sv. Petra.

17.11. U župi Presvetog Srca Isusovog na Voštarnici u Zadru, Nadbiskup je predslavio misno slavlje za vrijeme kojeg je krstio Benedikta, sedmo dijete u obitelji Slavka i Ivanke Škibola, rođ. Klanac. Poslijepodne toga dana, u zajedništvu sa šibenskim biskupom Antonom Ivasom, u šibenskoj katedrali sv. Jakova predslavio je koncelebrirano slavlje na 30. hodočašću vjernika Zadarske nadbiskupije Sv. Nikoli Taveliću.

18.11. Na 22. obljetnicu stradanja Škabrnje u Domovinskom ratu, Nadbiskup je predslavio koncelebrirano slavlje u župnoj crkvi Uznesenja BDM u Škabrnji u zajedništvu sa šibenskim biskupom Antonom Ivasom i četrdesetak svećenika Zadarske nadbiskupije.

Istoga dana u Rektoratu Sveučilišta u Zadru, Nadbiskup je potpisao sporazum o pridruživanju VTKŠ-a Sveučilištu u Zadru.

23.11. Na svetkovinu Sv. Krševana, Dan Grada Zadra čiji je zaštitnik, svečano koncelebrirano slavlje u katedrali sv. Stošije u Zadru predslavio je Nadbiskup, a propovijedao je generalni vikar Zadarske nadbiskupije, don Milivoj Bobolanić.

Navečer je Nadbiskup u katedrali sv. Stošije u Zadru nazočio svečanom koncertu Katedralnog zbora sv. Stošije i orkestra Umjetničke akademije iz Splita, pod ravnjanjem regens chorija zadarske katedrale, Žana Morovića. To je ujedno bio i svečani početak manifestacije 'Dani Ivana Pavla II. u Zadru'.

24.11. Na svetkovinu Krista Kralja, svečano koncelebrirano slavlje u katedrali sv. Stošije u Zadru predslavio je Nadbiskup, kada je za đakona zaredio Zvonimira Mikulića, bogoslova Zadarske nadbiskupije. Čestitamo!

25.11. Na blagdan sv. Katarine, novoobnovljenu crkvu Sv. Katarine u Zemuniku blagoslovio je Nadbiskup i predao je bogoslužju.

25.-28. 11. Održana manifestacija 'Dani Ivana Pavla II.' u organizaciji Zadarske nadbiskupije. Nadbiskup je nazočio svim događanjima u povodu tih Dana: na znanstvenom skupu o Ivanu Pavlu II. na Sveučilištu u Zadru, na svečanostima u Klasičnoj gimnaziji Ivan Pavao II. Zadar i OŠ 'Petar Preradović' u Zadru te kulturnim događajima u Sjemeništu 'Zmajević'.

30.11. Na Prvu nedjelju Došašća, na Brgatu u Dubrovniku, na proslavi stote obljetnice posvete župne crkve Sv. Ane, Nadbiskup je predslavio koncelebrirano misno slavlje.

7.12. Nadbiskup je posvetio novu filijalnu crkvu Marije Pomoćnice kršćana u Paljuvu, pridruživši se radosti domaćina i gostiju.

8.12. Na Drugu nedjelju Došašća, Nadbiskup je pohodio Rodaljice i u župnoj crkvi Uznesenja BDM predslavio koncelebrirano slavlje. Susreo se sa župljanima i bio gost u obitelji Mijić.

Navečer je nazočio Akademiji u čast Bezgrešne u Sjemeništu 'Zmajević'. Sjemeništarci su izveli dramski prikaz o blaženom don Miroslavu Bulešiću, mučeniku.

9.12. U Sjemeništu 'Zmajević', o svetkovini njihove zaštitnice Bezgrešne, Nadbiskup je predslavio koncelebrirano slavlje u kapeli i bio na ručku sa svim članovima Sjemeništa.

14.12. U organizaciji Zmajskog stola u Zadru, u sjemeništu 'Zmajević' predstavljen je Martirologij,

zbornik radova međunarodnog znanstvenog skupa održanog u Zagrebu. Nadbiskup je sudjelovao u predstavljanju i obratio se nazočnima. Sudjelovao je i gospičko-senjski biskup Mile Bogović.

16.12. Nadbiskup je primio ravnatelje osnovnih i srednjih škola Zadarske županije u Sjemeništu 'Zmajević'.

17.12. U povodu nadolazećih blagdana, Nadbiskup je u vijećnicama Zadarske županije i Grada Zadra pohodio zadarskog župana Stipu Zrilića i zadarskog gradonačelnika Božidara Kalmetu s njihovim suradnicima.

Navečer je nazočio u prigodnom božićnom programu u Klasičnoj gimnaziji Ivan Pavao II. Zadar.

18.12. U svečanom salonu Nadbiskupskog doma upriličeno je snimanje božićne čestitke zadarskog nadbiskupa i susret s medijskim djelatnicima.

19.12. Nadbiskup je, tradicionalno o Božiću, pohodio Caritas Zadarske nadbiskupije, a navečer je nazočio programu 'Božićna večer' u Sjemeništu 'Zmajević'.

20.12. U svojstvu predsjednika HBK, Nadbiskup je nazočio Svečanom primanju u Zagrebu kod predsjednika RH, dr. Ive Josipovića.

21.12. Nadbiskup se pridružio Caritasovoj akciji na Narodnom Trgu u Zadru. Svećenstvo i redovništvo Grada i djelatnici Nadbiskupije čestitali su Nadbiskupu Božić u salonu Nadbiskupske palače.

Uoči Četvrte nedjelje Došašća, Nadbiskup je nazočio paljenju adventske svijeće na vijencu na trgu pokraj crkve Sv.Šimuna u Zadru.

24.12. Svečanu Misu polnočku u katedrali sv. Stošije u Zadru slavio je Nadbiskup, a slavlje je prenosila HRT.

25.12. Na svetkovinu Rođenja Gospodinova, Božić, Nadbiskup je slavio svečanu pontifikalnu koncelebraciju u katedrali sv. Stošije i podijelio Papinski blagoslov.

26.12. U nekadašnjoj bazilici Sv. Stjepana prvomučenika, sada svetištu Sv. Šimuna u Zadru, Nadbiskup je predslavio koncelebrirano slavlje za vrijeme kojeg je podijelio službu akolitata bogoslovima Zadarske nadbiskupije: Marku Šimundiću, Ivici Bašiću i Valteru Kotlaru. Čestitamo!

31.12. Nadbiskup je u katedrali sv. Stošije u Zadru slavio Misu zahvalnicu sa svečanim himnom „Tebe Boga hvalimo“. Propovijedao je don Josip Radojica Pinčić, katedralni župnik.

1.1. Na svetkovinu Bogorodice Marije, Nadbiskup je predvodio svečano koncelebrirano slavlje u katedrali sv. Stošije u Zadru, a u propovijedi je istaknuo glavne misli pape Franje iz njegove novogodišnje poruke uz Svjetski Dan mira.

4.-7. 1. Na poziv kolskog kardinala Joachima Meisnera, Nadbiskup je nazočio svečanosti Bogojavljenja u kolskoj katedrali Sv. Petra i Djevice Marije, gdje prema tradiciji počivaju ostaci Sveta Tri Kralja.

IZ ŽIVOTA ZADARSKE NADBISKUPIJE

KRŠTENJE OSMOG DJETETA U OBITELJI VRKIĆ U KOŽINU

Zadarski nadbiskup Želimir Puljić krstio je u nedjelju 3. studenog u župi sv. Mihovila arkanđela u Kožinu Antu, osmo dijete u obitelji Oskara i Nataše Vrkić. Nadbiskup je čestitao na otvorenosti životu roditeljima koji su hra bri u podizanju života još svoje sedmoro djece: Lovre ima 15 godina, Nina 13, Vjekoslav Marjan 12, Lucija 9, Mladen 7, Marko 3 i Marija dvije godine. Krštenjem se u obitelji svjedoči i slavi svetište života, poručio je mons. Puljić u homiliji misnog slavlja koje je predvodio u zajedništvu s kožinskim župnikom Mladenom Kačanom, dodavši da je krštenje Ante prigoda razmišljati o sakramentu novog rođenja – krštenju. Uz vidljivu stvarnost vode i riječi obreda, druga je stvarnost izvan dosega našeg iskustva. To je milost i djelovanje Duha Svetoga, rekao je nadbiskup, citirajući KKC da su sakramenti u Crkvi vidljivi znakovi nevidljive stvarnosti. Voda kao vidljiva stvarnost je preduvjet bez kojeg nema života. Ona znači život.

Krštenje je novi život. „Crkva stoljećima ispo vijeda, čuva, brani i naraštajima prenosi istinu da je Isus puninom čovještva ušao u ljudsko zajedništvo te solidarno s nama proživio čitav ljudski život, od začeća do smrti. Po Isusovom utjelovljenju zasjala je vrijednost ljudskog života. Crkva majčinskom skrbi naviješta istinu o ljudskom dostojanstvu i pred svakom prijetnjom svjedoči evanđelje života. Osjeća obvezu

dati svoj glas onomu tko glasa nema. Snagom vjere u Uskrsloga, koji je pobijedio smrt i grijeh, ona se osjeća pozvanom biti u službi evanđelja života“ poručio je mons. Puljić, istaknuvši da obitelj prima život kao Božji dar i kao kućna Crkva služi evanđelju života.

„Svojim utjelovljenjem Isus je posvetio svaki ljudski život. Od majčina krila čovjek pripada Bogu koji ga je stvorio i njegovo ime upisao u Knjigu života. Zato je ljudski život svet i ne povrediv – od začetka do naravnog svršetka. I treba ga braniti, poštivati i zauzimati se za njegovo dobro na svim područjima“ potaknuo je nadbiskup, dodavši da po krštenju čovjek ulazi u Božju obitelj i sposoban je reći ‘Abba, Oče! Nije više rob, tuđinac i pridošlica, nego sugrađanin svetih i ukućanin Božji, kako kaže sv. Pavao. On je član Božje obitelji. Ta nova stvarnost rađa radošću, poletom i optimizmom, rekao je mons. Puljić, naglasivši da je krštenje Ante prigoda podsjetiti da su sve obitelji Božjim darom i izabranjem pozvane biti duhovnim gnijezdom i ognjištem života. Nadbiskup je potaknuo na zahvalnost Bogu za roditelje koji rađaju i odgajaju, za milost krštenja po kojem postajemo članovima velike obitelji, Crkve. „Pomožimo i poduprimo sve koji život poštuju, brane i zauzimaju se za njegovo dobro na svim područjima; osobnom, vjerskom i duhovnom, društvenom, zakonodavnom, političkom, gospodarskom, socijalnom, medicinskom. I to svim sredstvima što nam ih na raspolaganje stavlja zauzeta ljubav“ rekao je mons. Puljić koji je roditelje i prigodno darovao. Istaknuo je i vrijednost još jedne velike i životu otvorene obitelji; naime, u istoj kući s obitelji Vrkić, u prizemlju živi Natašina sestra Ana s mužem Sami Sali. Imaju petero djece: Matko ima 14 godina, Marcela devet, Maja pet, Mihovil tri i Mila dvije godine.

HUMANITARNI KONCERT “MOJA ARENA – PUT U ŽIVOT” U JAZINAMA

Humanitarni koncert “Moja arena – put u život” u četvrtak 14. studenog u dvorani Jazine u Zadru okupio je dvije tisuće posjetitelja koji su kupnjom ulaznice pomogli rad Zaklade ‘Marije de Mattias’ sestara Klanjateljica Krvi Kristove djelatnih i u Zadarskoj nadbiskupiji. U suradnji sa suorganizatorom koncerta, Caritasom Zadarske nadbiskupije, prikupljena je pomoć za višestruki rad te Zaklade: rad s ovisnicima u centru ‘Marjanovac’, školovanje studenata, za djecu s teškoćama u razvoju i odrasle osobe s invaliditetom. „Svi smo zajedno i voljeli bismo da se prenese naša poruka. S vama smo jači! Hvala. Korisnici iz Marjanovca“ prenijela je poruku iz centra kapaciteta od šezdeset osoba s. Amata Andelić, koordinatorica te terapijske zajednice istaknuvši: Ovisnost nema zadnju riječ nad ljudskim životom. „Kao što je De Mattias tražila dostojanstvo osoba otkupljenih Kristovom krvlju, i mi nastojimo kroz program činiti što je ona činila. Rekla je da će u tom institutu svatko naći pomoć u svako vrijeme“ rekla je s. Amata. Sestre i stručnjaci rade s ovisnicima u Marjanovcu koji je nevladina i neprofitna udruga u Aleksandrovcu, pokraj Banja Luke. Od 2003. g. radi po metodologiji ‘Projekt čovjek’ rimskog Centra Solidarnosti, temeljem općeljudskih načela i vrijednosti. Zajednica je namijenjena ženskim i muškim osobama, bez obzira na vjeroispovijest, nacionalnost i druge razlike. Centar je na mjestu s kojeg su za vrijeme rata sestre bile istjerane, a kad im je samostan vraćen, namijenile su ga za Dom u liječenju ovisnika.

Ljude u potrebi De Mattias je nazivala Dragi bližnji, a Zaklada pomaže siromašne i potrebne, mlade u školovanju, stare i nemoćne. Imaju Dom za stare i nemoćne u Okučanima i više od deset godina vode projekt ‘Gozbe ljubavi’, promičući socijalnu integraciju djece s oštećenjima u razvoju. Surađuju sa školama, udrugama i centrima za odgoj i obrazovanje djece s teškoćama. Na koncert u Jazine sa svojim voditeljem došla je skupina djece iz Caritasove kuće za zbrinjavanje djece s tjelesnim i mentalnim oštećenjem ‘Bl. Alojzije Stepinac’ u Brezovici s

kojima Zaklada surađuje pet godina. Čulo se i svjedočanstvo majke i kćeri koja je sad majka sina i buduća socijalna radnica, a uspješno je završila rehabilitaciju u Marjanovcu.

U ime stipednista Zaklade, u Jazinama je zahvalila studentica kroatistike u Zagrebu, Gabrijela. Živi u Domu za studentice sv. Marija de Mattias. „Najvažnija je ljubav i potpora bližnjih. Dobila sam sigurno mjesto i financijsku potporu. U Domu sam upoznala divne djevojke i redovnice koje me nadahnjuju. Njihova potpora znači da netko vjeruje u mene, u moju budućnost i zato ulaže u mene. Daje mi motiv za još veći rad i učenje, daje podršku i pouzdanje, pomaže da se izgradim kao osoba i uči me da i ja pomažem drugima. Nisam sama i ne oskudijevam. Imam uz sebe Zakladu koja pomaže. O sposobile su me da nastavim svoj put u život“ poručila je Gabrijela.

U zahvalnosti svima, s. Ana Marija Antolović, regionalna poglavarica Klanjateljica Krvi Kristove Zagreb, rekla je da je dvorana ispunjena ljubavlju, a ta snaga pobjeđuje zlo. „Jedino ljubav može pobijediti smrt. Isus je prolio svoju krv za sve nas da bi nas oslobođio smrti. Na poseban način štujemo Kristovu krv po kojoj smo svi braća i sestre. Zato u našoj brizi nijedna osoba nije isključena. Hvala što ste prepoznali naše djelovanje i želite biti dio te lijepе priče pomaganja onima kojima je pomoć potrebna. Vrijeme ste darovali najpotrebnijima. Darovali smo to jedni drugima. A samo ono što smo darovali, to je zaista naše“ poručila je s. Ana Marija. Marija de Mattias, utemeljiteljica Družbe Klanjateljica Krvi Kristove, u 19.

st. bila je hrabra žena revolucionarnih koraka, uronjena u kontemplaciju i otajstvo krvi raspetog Krista. God. 2003. svetom ju je proglašio Ivan Pavao II. rekavši da je model življenja kršćanskog i posvećenog života. Nazvao ju je mističarkom i zanosnom ženom akcije.

Voditelji sadržajnog dvoipolsatnog programa bili su Tanja Popec i Ivan Benc, a nastupili su Ivana i Marija Husar, Ivana Banfić, Alen Nižetić, Ivica Sikirić Ićo, klape Luna i Kalelarga, Krešimir Perović, Milan Terze, Andrea Šušnjar i Jelena Rozga. Pokrovitelj koncerta bio je predsjednik RH dr. Ivo Josipović.

19. OBLJETNICA HKUMST-A ZADAR

„Čestitam vam jer ste u službi onih kojima je pomoći najpotrebnija. Mnogima koji umru u bolnici možda ste upravo vi zadnji koje su za života vidjeli. Imate plemenitu ulogu širenja dobrote i žrtve za druge. Dolaze dani kad će nam svako učinjeno dobro djelo dobro doći. Vi ste dio te velike priče“ poručio je don Dario Tičić u ime zadarskog nadbiskupa Želimira Pułjića članovima Hrvatske katoličke udruge medicinskih sestara i tehničara Zadar (HKUMST) na njihovoj godišnjoj skupštini u četvrtak 14. studenog kad je ujedno obilježena 19. obljetnica djelovanja te Udruge. U dvorani samostana Školskih sestara franjevki u Arbanasima u Zadru okupilo se više stotina članova i prijatelja Udruge. Nadzorni odbor izvijestio je o bogatom radu u jednogodišnjem razdoblju u pomoći potrebnim pojedincima i ustanovama. “Biti član HKUMST-a je čast i odgovornost. Samo ime puno govori. Hvali se, časti i voli naša divna domovina. Katolici smo, okupljeni oko Krista koji sve ujedinjuje i obnavlja te mijenja naša srca, planove i život, te nam daje da živimo u drugačijem stilu koji obuhvaća cijeli život medicinske sestre ili zdravstvenog tehničara” rekla je s. Melhiora Biošić, predsjednica HKUMST-a, istaknuvši da ih njihov poziv i pripadnost Udrudi pozivaju da budu kršćani ma gdje bili i što obavljali.

“Biti kršćanin znači prepustiti Duhu Svetome

da nas vodi u svako doba. Puno puta se nađemo i zatečeni, ali i blagoslovljeni novostima u nama, s nama i oko nas. Blaženi Miroslav Bulešić reče: Između žalosnog, tužnog, krvlju natopljenog naroda, mi moramo biti dobri Samarijanci koji tješimo, liječimo, podižemo, zavijemo svaku ranu u bijeli omot ljubavi. Jer mržnja uzrokuje krvarenje, a ljubav zacjeljuje rane. Ljubavi treba u nama, a Bog je ljubav. Da je možemo širiti rječju, a osobito djelom” istaknula je s. Melhiora dodavši da je Bog njihov izvor, snaga, poticaj i cilj, jer psalmist kaže, Ako Gospodin kuće ne gradi, uzalud se muče graditelji. Potaknula je da se od darovanog vremena učini plodno vrijeme. “Svi trebamo Crkvi donijeti svoj život i doprinos. Nitko nije anoniman, nevažan. Svi oblikujemo Crkvu. Promislimo da ako nedostaje jedna cigla našeg kršćanskog života, nedostaje nešto od ljepote Crkve. Neki kažu ‘Ja nemam ništa s Crkvom, udrugom’, ali tako preskače ciglu života u lijepom zajedništvu” poručila je s. Melhiora, istaknuvši: “Naša baza je Gospodin. Ali i uz naš mali doprinos i želju da Bogu bude na hvalu i slavu, a na korist nama i bližnjima, izgrađeno je i ovo divno zajedništvo”.

Prigodnu riječ uputio je i novoimenovani duhovnik Udruge, don Filip Kucelin, zamjenivši dosadašnjeg duhovnika don Jerka Gregova. Ohrabrenje i čestitke na požrtvovnom radu kojim čine zdravstveni sustav boljim, Udrizi su uputili i predstavnici gradske i županijske vlasti, Opće bolnice Zadar, ravnatelji zdravstvenih ustanova, domova, zavoda i srednjih i osnovnih škola s kojima surađuju, pročelnici iz zdravstva i socijalne skrbi. Na susretu je bila i predsjednica Hrvatskog katoličkog društva medicinskih sestara i tehničara Tina Jelić i predsjednica zagrebačkog ogranka s. Jozefina Franjković.

Udruga je inicijator i organizator akcije ‘Vukovaru ZaDar’ rezultat koje je prikupljena pomoći odvezena Konvojem u vukovarski caritas. Pošjećuju tri velika Doma umirovljenika, bolnice u Zadru, Biogradu i na Ugljanu, djecu u Zavodu u Sv. Filip i Jakovu, mladiće u Cenacolu u Janikovici. Hodočaste u svetišta u domovini i svi-

jetu, organizirali su hodočašće s bolesnicima u Lurd. U prostoru Udruge organiziraju promocije knjiga, surađuju s udrugom 'Žene u Domovinskom ratu'. Uz dosad svaki utorak, uveli su molitveni susret i svaki prvi četvrtak u mjesecu i izlaganje za djelatnike u zdravstvu. Udruga je s nadbiskupijskim pastoralom za obitelj i Katoličkim liječničkim društvom Zadar organizirala gostovanje Judith Reismann u svezi zdravstvenog odgoja kad je ta znanstvenica boravila u Hrvatskoj. Sastav udruge Magnificat i glumačka sekcija organizirali su kulturne večeri u Salima, Privlaci i Ninu. Članovi Udruge do prinijeli su u prikupljanju potpisa inicijative 'U ime obitelji' za referendum o braku. HKUMST je dobio priznanje za veliki doprinos prigodom posvete crkve sv. Filip i Jakova u Vukovaru, na čijem slavlju posvete crkve su i osobno sudjelovali. U prigodnom programu na svečanosti 19. obljetnice nastupili su glumačka sekcija i Magnificat, vokalni sastav HKUMST-a, KUD-ovi Radovin i Privlaka, a igrokaz su izveli mladići iz Jankolovice.

22. OBLJETNICA STRADANJA ŠKABRNJE U DOMOVINSKOM RATU

„Molimo Boga da nam pomogne, da progledamo, da dobro vidimo. Da nam pomogne u našoj svagdašnjici ostati vjerni savezu kojeg smo primili“ poručio je zadarski nadbiskup Želimir Puljić u homiliji mise koju je na 22. obljetnici stradanja Škabrnje u spomen na 86 žrtava Škabrnjana u Domovinskom ratu, predvodio u ponедjeljak 18. studenog u župnoj crkvi Uznesenja BDM u Škabrnji. Suslavio je šibenski biskup Ante Ivas i brojni svećenici, a sudjelovali su predstavnici Vlade i sabora, vojske i policije. U Škabrnju su došli pojedinci i udruge iz cijele Hrvatske i inozemstva.

Na Spomen obilježju masovne grobnice državna i izaslanstava udruga položila su svijeće i cvijeće, a na Trgu dr. Franje Tuđmana kominoracija je održana bez govora, osim prigodnog obraćanja načelnika Općine Škabrnja Neđeljka Bubnjara koji je rekao da su branitelji velikodušno darovali svoj život za drugoga po uzoru na Krista. Nakon mise izaslanstva i ti-

suće pridošlih u Koloni sjećanja išli su do mjesnog groblja sv. Luke gdje su kod Centralnog križa kod spomen obilježja položeni svijeće i svijeće, te je izmoljena Molitva odriješenja.

Dana 18. studenog 1991. g. dogodio se masakr nad 44 mještana (13 branitelja i 33 civila, uglavnom staraca) u predjelu Ambar, na ulazu u Škabrnju. „Susret 18. studenog budi u nama osjećaj zahvalnosti prema braniteljima i svim ljudima kojima dugujemo da to što slavimo možemo slaviti u slobodi. U duhu smo povezani s Vukovarom, simbolom grada heroja, sa svima koji su pogodjeni onime što im je rat odnio, svima koji se nadaju boljoj budućnosti i sve čine da slobodu koju su nam branitelji prisrbili cijenimo i Bogu zahvaljujmo za taj dar“ rekao je mons. Puljić, istaknuvši da se taj dan ne može i ne smije zaboraviti. To su dani teškog stradanja diljem Hrvatske kad su ljudi strepili u tami skloništa. „Okupator je mislio stravič-

nim zločinima nad nedužnim civilima i razaranjima hrvatskih ognjišta i svetišta ugasiti neutaživu čežnju ljudi za slobodom. Ali, čežnju za slobodom i ljubav prema narodu i domovini ništa nije moglo zaustaviti, niti strašna stradanja Škabrnje i Vukovara. Ta su mjesta simbol stradanja i bolni podsjetnik na sve žrtve pale diljem Lijepe naše za slobodu i samostalnost Hrvatske“ rekao je mons. Puljić.

Navještena Božja riječ iz Knjige Makabejaca opisuje pola stoljeća židovske borbe za slobodu u 2. st. prije Krista, i aktualna je za proživljeno stradanje u Hrvatskoj. Poput majke Makabejaca koja je gledala smrt svojih sedam sinova i sve ih bodrila da ne podlegnu, Škabrnjanka

IZ ŽIVOTA ZADARSKE CRKVE

Eva Segarić ostala je bez trojice svojih sinova, a Vukovarka heroina Kata Šoljić bez četvorice svojih sinova. U užasu pred nečistoćom poganskog djelovanja, te majke nisu dopustile da njihova djeca izdaju vjeru svojih otaca. Izabrani narod se našao među poganskim narodima koji su mu htjeli nametnuti svoje klišeje i načine štovanja. „Ali Izabrani narod se ne da, iako je bilo puno onih koji su zavedeni, otpali i nisu ostali vjerni savezu s Bogom koji je sklopio s njima“ rekao je nadbiskup, potaknuvši da se, poput tada Židova koji su bili u progonu, u bor-

bi za obranu vjerske slobode, ne odreknemo predaje otaca, vjere i ne prihvatimo poganske običaje. „Providnost sve vodi i Bog podržava obnovu naroda. Naš Bog nije rušitelj života. Smrću se ne uništava život nego životu proširuje granice. Smrću se mijenja lomljivi, ovozemni život u neraspadljivi. Snažna vjera, jaka ljubav i neslomljiva nuda kadra je sve pobijediti“ poručio je mons. Puljić.

Šibenski biskup Ante Ivas te je ratne godine bio u Murteru gdje su dolazili ljudi i sa zadarskog područja. „Slušali smo avione, udarce. Zgrovim se kad vidim da ima onih koji to ne samo zaboravljaju, nego i obezvrjeđuju. I prošla vremena su bila strašna, ali mi smo to izdržali, iznijeli. Iza toga se dogodio Domovinski rat veličanstven u obrani i ljubav koja se nažalost morala pretočiti u toliko krvi. Mi slavimo Krista Kralja. On je pobjednik! Nas je vjera spašavala. Nema te zemaljske sile koju mi ne bismo mogli nadvladati, ne svojim silama i svojim oružjem, nego vjerom u Gospodina koji je pobjednik. Želim svim ljudima koji to nose u srcu, a osobito rodbini, roditeljima i svim izranjenima,

puno Božjeg blagoslova. Božji blagoslov najbolje liječi i daje najveće snage ljudima“ rekao je mons. Ivas, upitan i za komentar dviju kolona sjećanja u Vukovaru.

„Očito su ljudi zgroženi time što se događa. Ne vjerujem da se te dvije kolone mogu tek tako umjetno stvoriti. One nisu umjetno stvorene. One su stvorene iz situacije. Tko god to hoće potcijeniti. Dakako da meni to nije draga. Mi smo očajni radi toga. Ali očito je to reakcija na nešto što nije dobro. Netko je to potaknuo, da bi se razjedinio ovaj narod. Jer nažalost, to je naša bol i naša rana – puno puta u povijesti smo osjetili kad nam je netko nešto htio nametnuti, onda nas je razjedinio“ rekao je biskup Ivas.

U nedjelju 17. studenog u škabrnjskoj Osnovnoj školi prikazan je film „Heroji Vukovara“, uz gostovanje vukovarskih branitelja Damir Markuša i Vladimira Balgača. U kripti župne crkve otvorena je Izložba „Ranjeni Krist“ autora Marije Slišković, Ivana Matkovića Laste i Slobodana Langa. Predmetima iz razorenih crkava u Hrvatskoj i BiH i skulpturama Ivana

Matkovića-Laste, ratnog zapovjednika Bogdanovaca, izložba podsjeća na ratno stradanje i dane zajedništva u obrani domovine. Predmete iz razrušenih sakralnih objekata prikuplja je dr. Lang u vrijeme dok je bio savjetnik za humanitarna pitanja predsjedniku Franji Tuđmanu. Obilazeći ratom zahvaćene prostore na ruševinama crkava i samostana tražio je Ranjenog Krista.

Autorica postava Slišković izložbu je podijelila u dva dijela: stradanje sakralnog i stradanje čovjeka, stradanje materijalnog i duhovnog. Sakralni predmeti izloženi su na ‘Zid Boli’, mjesto

molitve i traženja nestalih, a zatočenici govore o stradanju čovjeka, postavljeni na slamu kao i u zatočeništvu. Matković Lasta, duboko oslođen na vjeru, izrađuje religijske motive. U izgorenjoj maslini izrađuje viziju Ovcare, zatočenike srpskih koncentracijskih logora, stradanje čovjeka. Sjećanja na svoje suborce počeo je rezbariti u drvu u vrijeme dok se oporavljao od svog ranjavanja.

BLAGDAN SV. KRŠEVANA, ZAŠTITNIKA GRADA ZADRA – MISNO SLAVLJE U KATEDRALI SV. STOŠIJE

„Hrvatski narod nepokolebljivo vjeruje u svoju slobodu i bezgranično ljubi svoju domovinu. Nadahnjivala ga je i danas nadahnjuje snažna mučenička vjera sv. Krševana“ poručio je don Milivoj Bolobanić, generalni vikar zadarske nadbiskupije u propovijedi koncelebriranog misnog slavlja koje je na blagdan sv. Krševana, zaštitnika Grada Zadra, u subotu 23. studenog u katedrali sv. Stošije u Zadru predvodio zadarski nadbiskup Želimir Puljić. Lik sv. Krševana mučenika Zadrani su stavili na grb, pečat i zastavu svoga grada.

„Sv. Krševan je oličenje borbe Zadrana za samostalnost i slobodu svoga grada. On je sa Zadrom dijelio svoju sretnu i nesretnu sudbinu. Kad je Zadar bio samostalan, sv. Krševan je cvao. Kad su Zadrom vladali tuđinci: Mlečani, Francuzi, Austrijanci, samostan sv. Krševana bio je u oporbi i proživljavao svoje vanjske i unutarnje krize, dok francuska vladavina nije dokinula samostan 1807. g. Od tada se ugasio prebogati život benediktinskog samostana sv. Krševana u Zadru“ podsjetio je don Milivoj na slavnu prošlost samostana sv. Krševana gdje je bio skriptorij u kojem je bila čuvana genealogija hrvatskih narodnih vladara i napisane mnoge povjesne isprave, državni dokumenti i umjetnine.

„Sretni smo i ponosni što sv. Krševana slavimo u slobodnoj Hrvatskoj. Ostvario se san tolikih generacija koje su živjele i umirale za našu slobodu. U Domovinskom ratu veliki broj mjesta

u Ravnim Kotarima i našoj kršnoj Bukovici bio je spaljen i porušen, tolike crkve razarane. Mnogi naši branitelji dali su živote za istinske vrednote koje se sad zanemaruju, prognanici su ostavljali svoja vjekovna ognjišta. Ipak, naši su ljudi živjeli snažnu vjeru mučenika, ljubav prema domovini i slobodi.

Neka sveti lik Krševana bude nadahnuće današnjoj generaciji i generacijama koje dolaze, da poput svojih časnih predaka ljube i brane svoj grad i svoju domovinu Hrvatsku i doprinesu svojim obolom za našu sretniju budućnost“ potaknuo je don Milivoj.

Sv. Krševan je bio akvilejski mučenik koji se za Dioklecijanova progona u 4. st. istaknuo kao beskompromisan svjedok vjere u Isusa Krista. Bio je vjeroučitelj i duhovni pratitelj mučenice sv. Stošije; dok je ona bila u tamnici, Krševan ju je svojim pismima tješio i bodrio. Kasnije je i Krševana zadesila ista takva velika životna kušnja. „Bio je nagovaran da se odrekne vjere, da apostatira, a uz to mu se nudio visoki društveni položaj, prefektura i konzulat Rim-

ske provincije. Krševan je odlučno odbio tu laškavu karijeru. Zato mu je 24. studenoga bila odrubljena glava“ rekao je don Milivoj poželjevši svima blagoslov po zagovoru Krševana.

Istaknuo je da kult svetog Krševana za vjerski, kulturni i politički život srednjovjekovnog Zadra znači snažni dinamizam i veliko obogaćenje. Štovanje sv. Krševana darovalo je Zadar spomeničkom baštinom neprocjenjive vrijednosti – prekrasnom trobrodnom crkvom koja

je dragulj i vrhunski primjer ljepote romaničkog graditeljstva, materijalni svjedok visoke duhovne razine Zadra u 12. st. Uz crkvu se nalazila najstarija i najuglednija benediktinska opatija sv. Krševana koja je zaorala duboke brazde vjerskog, kulturnog i društvenog života, rekao je don Milivoj. Crkva sv. Krševana, koja se trenutno obnavlja, i zvonik do nje, jedini su sačuvani dio nekad prostrane benediktinske opatije iz ranog srednjeg vijeka.

U misi su sudjelovali predstavnici Grada i vojske, a u prezbiteriju je bio izložen relikvijar, ruka sv. Krševana. Nadbiskup Puljić je potaknuo sve da po uzoru na sv. Krševana budu vjerni u činjenju dobrih djela u onome što im je u službi povjereni, u političkom, znanstvenom, kulturnom i svakom drugom javnom djeđovanju, kako bi u svome životu, za izgradnju osobnog i dobra cijele zajednice, odjelotvorili riječ apostola Pavla: Dobar sam boj bio, trku završio, vjeru sačuvao.

SVEČANI KONCERT U ZADARSKOJ KATEDRALI SV. STOŠIJE

Vrhunski glazbeni ugodađaj priredili su Katedralni zbor sv. Stošije Zadar i Orkestar Umjetničke akademije u Splitu svečanim koncertom pod ravnjanjem dirigenta Žana Morovića, regens chorii zadarske katedrale, u subotu 23. studenog, čime su počeli Dani Ivana Pavla II. u Zadarskoj nadbiskupiji. Koncert je zahvala trojstvenom Bogu povodom desete obljetnice papina pohoda Zadru, na uočnicu blagdana sv. Krševana, zaštitnika grada Zadra, koji je zbog liturgijskog primata nedjeljne svetkovine Krista Kralja proslavljen u subotu.

Solisti soprani Tea Slavica i Nela Šarić, Dragana Pejić za orguljama, Dražen Habuš (truba) i mo Hari Zlodre (čembalo), zadarski Katedralni zbor i splitski umjetnički orkestar darovali su brojnu zadarsku publiku veličanstvenom izvedbom umjetničkih i univerzalnih djela čija je harmoničnost, rekao je posjetitelj i pokrovitelj koncerta, zadarski nadbiskup Želimir Puljić, sklad tri sonornosti: glasa, daha i udar-

ca, što su prema sv. Augustinu osnovni izvori zvučnosti pojedinih glazbala. Ipak, zbor pjevača je prvi i najstariji glazbeni instrument u liturgiji Crkve, a svrhu, način i uporabu drugih glazbala treba tražiti u smislu slavljenja koje govori o ljudskoj poniznosti pred uzvišenim darom, posredovanim u liturgiji Crkve, podsjetio je na misao sv. Augustina nadbiskup Puljić, istaknuvši kako samo u poniznosti kojom glazbenik služi otajstvu susreta Crkve s Gospodinom, glazba postaje uzvišenom i obogaćujućom za ljepotu toga susretanja. Zato je bl. Ivan Pavao II. govorio da liturgijsku glazbu rese tri obilježja: svetost, istinska umjetnost i univerzalnost.

Nadbiskup je čestitao izvođačima na maestralnoj izvedbi kojom su pomogli otkriti glazbenu ljepotu susreta s Gospodinom, do završne pjesme Karola Wojtyle 'Krist na žalu' koju je skladnim zajedništvom otpjevala zadovoljna publika svih uzrasta.

Izvedena su sljedeća djela: Kirchensonate (W.A. Mozart), Ave Maria (G. Caccini), Enigma varijacije – Nimrod (E. Elgar), Jesus, bleibet meine Freude (J. S. Bach), Veni Creator Spiritus (N. Jommelli), Phos hylaron (Ž. Morović), Missa brevis in F (J. Haydn) i Himna sv. Krševanu (Ž. Morović). Organizator koncerta bila je Zadarska nadbiskupija, a suorganizatori Grad Zadar i Umjetnička akademija Split.

ĐAKONSKO REĐENJE ZVONIMIRA MIKULIĆA U KATEDRALI SV. STOŠIJE

Na svetkovinu Krista Kralja u nedjelju 24. studenog zadarski nadbiskup Želimir Puljić predvodio je svečano misno slavlje u katedrali sv. Stošije u Zadru za vrijeme kojeg je za đakona zaredio Zvonimira Mikulića, akolita iz župe Rođenja BDM u Benkovcu. Uz roditelje i prijatelje, u slavlju su sudjelovali i bogoslovi iz Zadarske, Gospicko-senjske i Riječke nadbiskupije.

Nadbiskup je potaknuo na molitvu da svećenici i redovnici budu vjerni i odani službenici i da Bog Zvonimira obdari poniznošću i vjernošću. „Neka postojanim duhom da do znanja svakomu, kako neće biti dvorjanin koji se dodvorava ljudima, a niti trstika koju razni vjetrovi ljljuju kamo hoće, već poput Ivana Krstitelja proročki navjestitelj Božjeg kraljevstva, te poput kralja Zvonimira zaštitnik siromaša, udovice i siročadi. Neka vjerom koju je primio od roditelja, s povjerenjem u Onoga koji ga je pozvao, trajno s bl. Stepincem ponavlja: U Tebe sam se Gospodine pouzdao“ rekao je mons. Puljić, govorеći na svetkovinu Krista Kralja o značajkama kraljevstva.

U povijesti Izraela kraljevi su uvođeni u služ-

bu svečanim pomazivanjem, što je značilo da su posvećeni u Božje ime upravljati izabranim narodom. U kršćanskoj tradiciji kraljevi su bili krunjeni vjerskim obredom, blagoslovom krunе bila je blagoslovljena njihova služba za opće dobro naroda. Kraljevsku vlast trebali su obavljati sa svješću odgovornosti pred Bogom i biti pravedni zaštitnici onih kojima je trebala zašti-

ta. Iстicalo se da će Bogu polagati račun kako su upravljali povjerenim kraljevstvom.

Smisao kraljevske vlasti lijepo je opisan u zavjernici hrvatskog kralja Dimitrija-Zvonimira kojega je krunio papinski legat Gebizon 1076. g. u crkvi sv. Petra u Solinu. U toj zavjernici piše: 'Ja, Dimitrije, koji se zovem i Zvonimir, obve-

zujem se da ću krojiti pravdu, štititi siromahe, udovice i siročad, odrediti zakonito vjenčanje prstenovanjem svećeničkim blagoslovom, a sklopljenu (ženidbu) neću dop

stiti da se razriješi. Protivit ću se prodavanju ljudi, te ću Božjom voljom biti pravedan u sve-mu“ podsjetio je nadbiskup, poželjevši ređeniku svjedočanstvo dobre savjesti i nepokolebljivu ustrajnost uz Gospodina.

Sveti red đakonata, prvi stupanj sakramenta svetog reda, očituje se u službi Riječi, oltara i ljubavi. „Đakon tijekom obreda stavlja svoje ruke u nadbiskupove i bez uvjetovanja obećava poštovanje i poslušnost. Ne samo za jedan dan, jednu godinu ili određeno vrijeme, nego do smrti“ rekao je mons. Puljić, čestitavši Zvonimiru i roditeljima na razvoju duhovnog poziva. Zvonimir potječe iz obitelji Petra i Mice Mikulić rođ. Erlić koji su roditelji sedmoro djece: Zvonimir ima braću Šimu i Ivana te sestre Luciju, Katarinu, Maricu i Terezu.

Otc Petar je rekao da je Zvonimir zvanje po zagovoru Ivana Pavla II. kojem se utjecao za zagovor da jedno njegovo dijete ostvari duhovni poziv. Obitelj Mikulić sudjelovala je u posebnoj procesiji i liturgijskoj molitvi Šestog časa na susretu s Ivanom Pavlom II. na Forumu 2003. g., kada su kao obitelj bili oko Višeslavove krstionice i zahvaćali vodu u znak obnove krsnog saveza, a i geslo tog papinog pohoda je bilo 'Obitelj, put Crkve i naroda'.

**PREDSTAVLJENI ZBORNIK II.
- 17. STOLJEĆA ZADARSKE CRKVE I
VODIČ O ZADARSKIM SVECIMA I
SPOMENIČKOJ BAŠTINI**

U sklopu manifestacije ‘Dani Ivana Pavla II.’, u ponedjeljak 25. studenog u dvorani sjemeništa ‘Zmajević’ u Zadru predstavljena su dva izdaja Zadarske nadbiskupije. ‘Sedamnaest stoljeća Zadarske Crkve II.’ – Zbornik radova znanstvenog skupa o 1700. obljetnici mučeništva sv. Stošije koji je na Sveučilištu u Zadru održan od 16. do 18. studenog 2004. g. predstavio je don Zdenko Dundović, a Vodič ‘Zadarski sveti zaštitnici i bogata spomenička baština’, izdavača Zadarske nadbiskupije i Galerije hrvatske sakralne umjetnosti Laudato, predstavili su priredivač Vodiča, crkveni povjesničar mons. dr. Eduard Peričić i Ksenija Abramović, direktorka Laudata.

U Zborniku II. objavljeno je 13 radova sudionika Simpozija o sljedećim temama: Zadarska nadbiskupija od Campoformija do Rapalla (Stjepo Obad), Povijesni izvori o Zadarskoj nadbiskupiji u Državnom arhivu u Zadru od pada mletačke uprave do 1877. g. (Slavko Ražov i Ivana Ćubela), Zadarska nadbiskupija u preustroju dalmatinskih biskupija od početka pripreme bule ‘Locum beati Petri’ iz 1828. g. do njene provedbe 1830. g. (Slavko Kovačić), Crkveni preustroj i državna uprava u Dalmaciji 1828. g. (Stjepan Čosić), Preustroj župa u Zadarskoj nadbiskupiji, 1829.-1849. (Marko Trogrlić), Carlo F. Bianchi: zadarski kanonik i povjesničar (Josip Vrandečić), Don Ivo Prodan kao svećenik, političar i zastupnik zadarskog kraja (Marjan Diklić), Veze Zadarske nadbiskupije i Porečko-pulske biskupije kroz dokumente Biskupijskog arhiva u Poreču (Jakov Jelinčić), Katolička crkva u hrvatskoj politici u 20. st. (Jure Krišto), Pregled povijesti Zadarske nadbiskupije, 1918.-1947. (Pavao Kero), Političke prilike u Zadarskoj nadbiskupiji tijekom Drugog svjetskog rata i prvom poratnom razdoblju (Zlatko Begonja), Razdoblje povijesti Nadbiskupije zadarske od 1948. g. do početka 21. st. (Marijan Oblak) i Okvirni opis suvremenih granica Zadarske nadbiskupije (Damir Magaš). Na 450 stranica, to je vrijedna građa

i pomoći istraživačima u proučavanju povijesti Zadarske nadbiskupije, rekao je Dundović, zahvalivši profesorima i svećenicima koji se bave poviješću nadbiskupije, jer na taj način mladim naraštajima omogućuju vidjeti cijelokupnu istinu i tako je mogu prenositi budućim pokoljenjima. Zadarski nadbiskup Želimir Puljić zahvalio je svom predšasniku Ivanu Prendi koji je inicirao održavanje tog Simpozija, podsjetivši na riječi bl. pape Ivana Pavla II. da narod koji ne poznaje svoju prošlost, nema ni svoje budućnosti.

Vodič na hrvatskom, engleskom, njemačkom i talijanskom jeziku na devedeset stranica, uz stručnost, nije pisan samo stilom suhoparnih podataka, nego se vidi kako mons. Peričić živi za svoj grad i sve je ispričano s ljubavlju, istaknuli su mons. Puljić i Abramović. „Mons. Peričić povezao je povijest s vjerom. Nijedne te crkve, kipa, slike ili moćnika ne bi bilo bez

velike vjere onih koji su ovdje živjeli prije nas. Mons. Peričić nas je na to plemenito podsjetio. Dajemo vodič gostima na čitanje, ali još više i sebi samima, da nikad ne zaboravimo gdje i zašto živimo“ rekla je Abramović. Sv. Stošija, Krševan, Šime, Zoilo, Donat i bl. Jakov Zadranin zaštitnici su Zadra u kojem su vidljivi spomenici od prapovijesti do danas. U njemu su profana i sakralna zdanja svih razdoblja, istaknuo je Peričić.

U dijelu ‘Bogata spomenička baština’ opisano je dvadeset zdanja: crkve, samostani, umjetničke zbirke. U poglavljju ‘Značajne kulturne i obrazovne ustanove’ opisano je devet institucija, poput Sveučilišta u Zadru, prvog hrvatskog sveučilišta koje su u 14. st. osnovali dominikanci, nekadašnje Centralno-bogoslovno

sjemenište ili sadašnji jedinstveni Muzej antičkog stakla. U poglavlju 'Gradska spomenička baština' opisano je devetnaest trgova, palača, perivoja. U zaključnom tekstu 'Ima se čime Zadar dičiti' Peričić ističe da se na zadarskom forumu kao dječak igrao papa Ivan IV. Dalmatinac Zadranin koji je uspostavio prve odnose s pristiglim Hrvatima, a u samostanu sv. Frane svoju prvu redovničku formaciju dobiva kasniji papa Nikola IV.

ZNANSTVENI SKUP O PAPI IVANU PAVLU II. (1)

Veliki Europljanin, zauzeti čovjek svoga vremena kojem dugujemo puno toga što imamo i što jesmo – opisao je papu Ivana Pavla II. zadarski nadbiskup Želimir Puljić na početku znanstvenog skupa održanog u srijedu 27. studenog u svečanoj dvorani Sveučilišta u Zadru u organizaciji Zadarske nadbiskupije i zadarskog sveučilišta. Skup koji je okupio 12 predavača je središnji dio manifestacije 'Dani Ivana Pavla II.' organizirane povodom desete obljetnice pohoda Zadru pape koji je obilježio svijet na prijelazu 20./21. st.i prvi je papa koji je u bazilici sv. Petra služio misu na hrvatskom jeziku. Dr. Ante Uglešić, rektor zadarskog sveučilišta, istaknuo je aktualnost Wojtilinihtema o slobodi i odgovornosti, iskreno služenje slobodom, sloboda je ljubav. Često je govorio o domovini, naciji, državi i Europi. Slobodase često zloupotrebljava, a u njoj mora biti etičnost. „I kad govoriti o povijesti, papa govoriti o slobodi, pa kaže: slobodu neprestano valja osvajati. Nije je mogućetek posjedovati. Dolazi kao dar, održava se hrvanjem. Dar i hrvanje upisuju se u skrivene, te toliko javne karte“ rekao je Uglešić. Dr. Zvonimir Vrančić, zamjenik zadarskog gradaonačelnika, rekao je da je 27-godišnji pontifikat Wojtilebiou vrijeme raspada zločinačkog komunističkog sustava. „Bogom je dano da je Wojtila bio papa u to vrijeme. S obzirom na njegovo porijeklo, najbolje je razumio procese u komunističkom sustavu, i s obzirom na želju milijuna ljudi za novom slobodom, demokracijom i pravdom. Ivan Pavao II. je značajno sudjelovao u tome. U njegovo doba je nastala i samostalna hrvatska država“ rekao je Vran-

čić, istaknuvši vječnu zahvalnost prema Ivanu Pavlu II. čiji je posjet Zadru bio izuzetno dobro organiziran i u trajnoj memoriji grada. Poznavali smo sveca, naslovio je izlaganje o 'drugačijem papi' fra Anton Badurina koji je papu dva puta osobno susreo: 1988. g. za biskupske redjena njegovog brata Srećka Badurine i prigodom 107. kapitula Trećeg samostanskog reda u Rimu, a u Zadru je bio u komisiji pripreme njegovog dolaska. Poljska i Rim dva su zemljopisno-duhovna stožera viđenja svijeta tog župnika svega svijeta i pastira svega čovječanstva, kako su ga zvali. Njegova tri životna boravišna mjesta su Wadovice, Krakow i Rim, a geografija njegova srca puno je šira. U Wadovicama je rođen i tu je živio prvih 18 godina. Zarana počinje čitati knjige koje nadvisuju njegovu dob. Predstavnik je svoje generacije kao govornik na akademijama. Ljubav prema dramskoj književnosti i kazalištu u njemu je izgradila osjećaj za važnost i ozbiljnost misterija riječi i geste. Krakow je grad njegove mladosti i tridesetogodišnje pastirske službe. Wojtila je dugo mislio da je njegov poziv biti angažirani katolik u društvenom i kulturnom životu. God. 1942. u tajnosti počinje studirati bogosloviju, a 1946. za svećenika ga je zaredio krakovski nadbiskup Adam Stjepan Sapieha, simbol nacionalnog otpora i dostojanstva u vrijeme rata. Koliko je bio 'opasan' svjetskim krugovima potvrđuje atentat na njega u Rimu i još deset pokušaja atentata, od Fatime do Sarajeva. Utemeljio je dva instituta: Ivan Pavao II. i Populorum progressio za narode Južne Amerike; dvije papinske akademije, za život i društvene znanosti. Ustanovio je Svjetski dan bolesnika i Svjetski dan mladih. S papom se susrelo više od 300 milijuna ljudi, proglašio je 1338 blaženika. „Papa je demokratizirao svetost jer je beatificirao i kanonizirao najviše uzornih vjernika, osobito mučenika 20. st. Od svih papa, otkrio je i Hrvatskoj da je postojbina svetaca i prinosio je svetost na jednostavan i svakodnevni način: biti to što jesi, makar i papa, s darovima koje imaš, na Božju čast i dobro ljudi“ rekao je Badurina.

U izlaganju 'Pape i hrvatski narod, posjet pape Aleksandra Zadru 1177. i 'zadarski' pape', mons. dr. Eduard Peričić je rekao da je papa

IZ ŽIVOTA ZADARSKE CRKVE

Ivan IV. bio Zadranin, o čemu svjedoči ploča koju su Zadrani 1828. g. postavili u kapeli sv. Stošije, na kojoj piše: Ivanu IV. Zadraninu, vrhovnom svećeniku koji od barbara što su puštošili Dalmacijom zemljake svoje zarobljene silnom plemenitošću otkupi i tjelesa svetih u Rim prenese i u Lateran položi, građaninu i rođaku preljubljene domovine. Prije nego je postao papom, Nikola IV. je bio provincijal Franjevačke provincije sv. Jeronima u Zadru koja je obuhvaćala cijelu Hrvatsku. Kad je 1177. g. papa Aleksandar III. pohodio Zadar, bio je prvi papa koji je bio u nekoj slavenskoj zemlji. Bonifacije IX. moli zadarskog nadbiskupa da štiti hrvatskog blaženika Augustina Kažotića. Benedikt XIII. podržao je osnivanje zadarskog glagoljaškog sjemeništa ‘Zmajević’ i stavlja ga pod direktnu zaštitu sv. Stolice, čuvajući naš vjerski i nacionalni identitet. Peričić je susreo Ivana Pavla II. jedanaest puta. God. 1984. papa je primio 50 zadarskih studenata u svoju kapelicu na misu i u biblioteku na jednosatni razgovor. Tada je svima s osobnom posvetom poklonio monografiju ‘Sveta godina u Rimu’ i rekao im: ‘Recite mladima u Hrvatskoj da ćešće dođu u Rim, da papa nauči bolje Hrvatski’. Peričić ga je upitao mogu li već na ljeto doći u Castelgandolfo. Papa je rekao ‘Dodite, dodite’. Pa su studenti 25. srpnja 1985. g. pred papom u Castelgandolfu izveli recital ‘Bijelom Ocu iz Bijele Hrvatske.’ „Pitali smo ga hoće li pratiti tekst na poljskom ili hrvatskom. Rekao je: ‘Da vidimo, hoće li papa Hrvat znati govoriti hrvatski’ i nastavio je govoriti hrvatski. Papa nas doista voli. Oči su mu suzile kad je na jednom susretuu Rimu slušao kako pjevamo ‘Bože čuvaj Hrvatsku’ rekao je Peričić. Istaknuo je da je za Branimirovu godinu u monografiju svojom rukom na hrvatskom jeziku napisao poruku: „Dragi moji Hrvati: uspomena slavlja Branimirove godine neka vam bude poticaj na vjernost Isusu Kristu, Gospu i Crkvi. Sjećajući se prošlosti, buditezauzeti graditelji vedre kršćanske budućnosti, kako pojedinac, tako obitelji i sav Božji narod. S apostolskim blagoslovom, Vatikanski grad, 20. studenoga 1980. Ivan Pavao II.“ U izlaganju ‘Karol Wojtyla ‘Božji putnik’, dr. Josip Faričić rekao je da je papina putovanja moguće razmatrati s vjerskog i geografskog

motrišta. Moguće je govoriti o duhovnoj i teološkoj dimenziji geografije putovanja Ivana Pavla II. „Kršćanstvo je bitno povezano s putovanjima, prenošenjem Radosne vijesti naroda svijeta, a njegova su putovanja svjedočenje apostolskog poslanja, oplemenjivanje globaliziranog svijeta. Ivan Pavao II. je do posljednjeg daha nastojao ostvarivati neposredan dodir s ljudima i prirodom. Njegova su putovanja imala obilježje pastirskog pohoda, hodočašća, državničkog posjeta, ali su i motivirana potrebom kontemplacije, šetnje i drugih sportskih aktivnosti u prirodi. Putovao je pastirskim i planinarskim štapom“ rekao je Faričić. Ivan Pavao II. je obišao zemlju trideset puta. Njegove su ključne riječi khatolikos u značenju sveopći, univerzalni i oikoumene u značenju nastanjeni svijet. „Ivana Pavla II. se može nazvati apostolom Pavlom naših dana. Kao što je Pavao u zanosu navještanja Krista proputovao starovjekovni sredozemni svijet, tako je Ivan Pavao II., pavlovski, proputovao cijelu zemlju“ rekao je Faričić, istakнуvši da jenjegovo prvo putovanje izvan Italije bila Latinska Amerika gdje živi najviše katolika. „Na primjeru pohoda Hrvatskoj vidi se njegova želja da posjeti različite gradove i regije, ne samo glavna politička sjedišta država. Znakovito je da je treći pohod Hrvatskoj bilo ujedno i stoto papino putovanje. To nije slučajan odabir, jer slučajnost nije varijabla Wojtilinogsvetog života“ rekao je Faričić, istaknuvši da je posljednje pohodio svetišta u Lourdesu i Loretu 2004. g. Njegova putovanja zbivala su se pod znakom M i motom Totustuu. „Apostol i hodočasnik, taj je Božji putnik bio prijatelj svih ljudi, uključujući i one s kojima se nije slagao i nije dijelio ista uvjerenja. Uvažavajući stav drugoga, nikad se nije bojao jasno pokazati i živjeti svoj stav te je navještao otajstvo ljubavi koja ide do kraja. To nam je izvrsna poruka u sadašnjem vremenu, kad se pod izlikom slobodarskih demokratskih ideja kršćane omalovažava i u zemljama u kojima su većina, pa im se nameću društveni eksperimenti protivni kršćanskim vrijednostima“ zaključio je Faričić.

ZNANSTVENI SKUP O PAPI IVANU PAVLU II. NA SVEUČILIŠTU U ZADRU (2)

Personalistička etika Ivana Pavla II. naziv je izlaganja prof. dr. Iris Tićac koja je na znanstvenom skupu o papi Ivanu Pavlu II. u srijedu 27. studenog u svečanoj dvorani Sveučilišta u Zadru izazvala osobitu pažnju i čestitke. Tićac je istaknula ključne kategorije Wojtiline antropologije koje otvaraju dostojanstvo ljudske osobe. To su samoodređenje, transcedencija, sloboda u službi istine. Samo osoba može svoju slobodu staviti u službu istine i ljubavi. Temeljni princip je osoba, a na razinu norme Wojtila je uzdigao ljubav. Ljubav u Wojtile nije svedena samo na osjećaj, nego je to odgovorni etički čin, rekla je Tićac. „Danas raspravljamo o dostojanstvu osobe. Postoje bioetičke rasprave kome se može pripisati status osobe. Ne može se nekome pripisati status osobe. Jer to nije obilježje. Biti osoba nije obilježje nečega drugoga. Mogu komunicirati jer već jesam osoba. I u tome je ontološko dostojanstvo. Personalistička etika je i danas jako dobro metodološko oruđe za kritiku svih situacija u kojima vršimo nasilje nad istinom o osobi. Govorimo o nasilju, a zaboravljamo na bitno nasilje – to je nasilje nad istinom o osobi. Zar mi nemamo snage prihvati tu veličinu, istinu o sebi“ upitala je Tićac, istaknuvši Wojtiline riječi za njegovog trećeg pohoda Poljskoj na filozofskom fakultetu katoličkog sveučilišta u Lublinu gdje je počeo kao mladi docent etike: „Sveučilište, služi istini! Kada služiš čovjeku i naciji, tada služiš životu“. Tićac je istaknula novost Wojtiline misli: on ne polazi od norme, kriterija s kojim valja uskladiti čin da bi bio moralno dobar. On polazi od čovjeka kao osobe. Kaže da u svakom činu htijenja i odluke čovjek ne odlučuje samo o nekom predmetu, izboru vrijednosti – on odlučuje o samome sebi. Polazeći od iskustvene činjenice ‘Ja djelujem’, Wojtila naglašava sposobnost izabrati dobro i promišlja kako u zajedničkom socijalnom i interpersonalnom djelovanju čovjek može potvrditi sebe. „Čovjek i u zajedničkom djelovanju s drugim mora moći ostvariti sebe. Wojtila je predobro znao kako mnogi totalitarizmi mogu izokrenuti. Individualizmi su značili poništenje i degradaciju osobe. Učinili

su nemogućim da se osoba realizira. Isticanje socijalne dimenzije personalizma kod Wojtile je važno i za nas. Npr., u globalizaciji mnogi ljudi ne osjećaju se dobitnicima nego gubitnicima globalizacije, kao oni koji u njoj ne mogu sudjelovati. A Wojtila u djelu ‘Osoba i čin’ uvodi kategoriju sudjelovanje, udioništvo. Pokazuje da naši sustavi, od političkih nadalje, moraju biti tako strukturirani da omogućuju čovjekovo sudjelovanje. Sudjelovanje je personalistički shvaćeno kod Wojtile. Ono označuje vlastitost osobe, da i u zajedničkom djelovanju čovjek da osobni biljeg. To čovjeku trebaju omogućiti strukture“ istaknula je Tićac.

Mons. Ivan Mustać, koji je bio predsjednik Organizacionog odbora za papin pohod Zadru, u temi ‘Ivan Pavao II. u Zadru 2003. – poruka mladima i hrvatskom narodu’ opisao je kontekst papina dolaska, tadašnju atmosferu i ambijent na Forumu. U izlaganju ‘Uloga laika u Crkvi i javnom životu’ dr. Neven Šimac je istaknuo da se time bave dokumenti Ivana Pavla II., pobudnica ‘Kristu vjerni laici’ objavljena 1988. g. Upozorava na rascjep između vjere i života ljudi te ističe neophodnost povjeravanja pojedinih službi laicima, rast novih pokreta u Crkvi i druge oblike laičkog udruživanja, ulogu žene u Crkvi i društvu. Laici su Crkva i pripadaju Crkvi i njenom otajstvu. Pobudnica naglašava da laici ne mogu odustati od sudjelovanja u politici i njenim ekonomskim, socijalnim, zakonodavnim, upravnim i kulturnim dimenzijama. Potiče Crkvu da pomognu integralno obrazovanje laika, čemu mogu pomoći katoličke škole i sveučilišta. Apostolsko pismo ‘Ususret trećem tisućljeću’ objavljeno 1994. g., kad se Crkva pripremala za Jubilej novog tisuć-

ljeća, kaže da ta priprema treba biti suočavanje sa sekularizmom i dijalog s drugim religijama, izbjegavajući sinkretizam. U izlaganju „Konvergentnost vjere i razuma u svjetlu antropologije čina pape Ivana Pavla II.“ dr. Marko Vučetić je rekao da je taj problem dijelom svediv na problem konvergentnosti između filozofije i teologije. Ivan Pavao II. encikliku ‘Fides et ratio’ posvećuje odnosu vjere i razuma tj. odnosu filozofije i teologije. Poziva na prožimanje vjere razumom i razuma vjerom. „Teologija je autonomna u odnosu na filozofiju i obrnuto, ali među njima ne vlada isključivost. Filozofija i teologija usmjerene su prema mudrosti, a mudrost je spoznaja svijeta pod vidom istine. Teološka istina je razumska. Teologija i razum ne dolaze posredstvom filozofije, nego je razum uključen u teološku spekulaciju“ rekao je Vučetić.

O temi ‘Marijan Oblak i Karol Wojtyla na Drugom vatikanskom saboru’ govorio je dr. Ante Uglešić. Kao nećak mons. Oblaka, prenio je trenutke susreta koje mu je Oblak opisao iz susreta s Wojtilom. Zajednička tema njihovih razgovara bila je činjenica da je papa rano izgubio majku, a Oblak je rano izgubio oca. Wojtila je bio najmlađi zaređeni biskup Poljske, a i Oblak je bio najmlađi biskup u tadašnjoj Jugoslaviji. Obojica su bili pomoćni biskupi. Kad je Oblak rekao papi na Koncilu odakle je, papa mu je rekao: „I ja sam Hrvat. Ja sam bijeli Hrvat. Želim više znati o Hrvatskoj“. Često su raspravljali o Europi. „Volio je Hrvatsku jer se smatrao bijelim Hrvatom. Zaintrigirao ga je i Zadar. Wojtila je znao na temelju svojih prethodnika Ivana XXIII., Pavla VI., što je Zadar i koje značenje ima. Kad se mons. Oblak predstavio papi na njegovom odlasku iz Zadra, papa mu je rekao: Što se predstavljaš, stari prijatelju? Pa jel' se mi znamo“. Nadbiskupu Prendi, kad bi došao u Rim, papa bi rekao ‘A gdje je stari? Što nje-ga ne dovedete?’. Uvijek se zanimalo za stanje u Zadru kad je Prendi bio u Vatikanu“ rekao je Uglešić. Kad je Uglešić upitao mons. Oblaka ima li njegove zasluge u dodatnom poticaju Svetom Ocu da ipak dode u Zadar, Oblak mu je odgovorio: ‘Sveti Otac zna što je Zadar. O tome mu nisam trebao dodatno, posebno utjecajno govoriti’.

ZNANSTVENI SKUP O PAPI IVANU PAVLU II. (3)

Na znanstvenom skupu o papi Ivanu Pavlu II. u svečanoj dvorani Sveučilišta u Zadru u srijedu 27. studenog zadarski nadbiskup mons. dr. Želimir Puljić izlagao je o temi “Europa u spisima Ivana Pavla II.” Govorio je o Europi s kojom se Wojtila suočio kad je došao na čelo Katoličke crkve – to je Jaltska podjela, podjela Europe na istočni i zapadni blok koja je izbrisala centralnu Europu. Željezna zavjesa Berlinskog zida simbol je razdijeljenosti duha, pameti i srca Europe i njenog korpusa, s dva imperija na rubovima, Rusijom i Amerikom. Prva povreda Jalte zbila se 1978. g. izborom za papu sveopće Crkve građanina Poljske iz istočnog bloka. „To nije bila politika, već djelo Duha Svetoga. Taj izbor je pokazao da Crkva nadilazi sve podjele i ne da se ušančiti ni u kakve kalupe. Od 16. listopada 1978. g. Europa i svijet nisu mogli ostati isti. Toga dana pokopan je duh Jalte. S granice istočnog carstva u centar kršćanstva i Europe stigao je čovjek koji ima osjećaj za povijest, koji vraća povjerenje u ljude i budi nostalgiju za izgubljenim jedinstvom“ rekao je mons. Puljić, podsjetivši na Wojtilinu misao da je kršćanstvo krstilo Europu, a europske nacije u svojoj različitosti uobličile su kršćansku egzistenciju. Europa je sad premrežena struama i ideologijama koje ne žele vezu s vjerom. Nadbiskup je istaknuo Wojtilin poziv Europsi u Santigao de Composteli, kao sina poljskog naroda koji se smatra europskim po porijeklu, tradiciji, kulturi i životnim odnosima, da se vrati korijenima i autentično živi vrijednosti koje su učinile slavnom prošlost Europe. „Izborom Wojtile za papu Duh Sveti je prekršio propise Jalte o nepovrednosti utjecajne sfere i ograničenog suvereniteta, a Europa ponovo stječe centar svoje moći; ali ne ekonomске, političke ili strateške, nego duhovne koja ističe važnost čovjeka i obitelji“ rekao je mons. Puljić. Istaknuo je da se papa suočio s opakim ideologijama: pozitivizmom koji temelji sve na znanju, liberalizmom koji se temelji na imanju, marksizmom na moći države, partije i politike te genderizmom koji nijeće ljudsku narav koju čovjek dobiva rođenjem. „Zahvalni smo mu što

se odvažno uhvatio u koštač sa suvremenim ideologijama koje su zavodile čovjeka i stvarale krvu sliku o njegovoj budućnosti. Bio je otac koji skrbi o svojoj djeci, voli ih i štiti. Ali i mudri otac koji savjetuje, opominje i potiče. Ljutio se što je grijeh stekao pravo građanstva, a otpisivanje Boga ušlo u program umovanja. Zato je bio kritičan prema zastranjnjima, odvažan u susretima sa svjetskim moćnicima, apostolski zagrijan za navještaj istine, neustrašiv i nepopustljiv prema svim vrstama lažnih ideologija i zavodenja ljudi“ rekao je mons. Puljić.

U izlaganju „Ivan Pavao II. protiv bezbožnih ideologija i totalitarnih sustava“ dr. Zlatko Begonja je rekao da je papa živio u doba jednog od najdugovječnijih totalitarizama, komunizmu, a preživio je i fašizam i nacionalsocijalizam. Wojtila je spoznao teškoće življenja pod tim ideologijama. To je utjecalo na njegovo oblikovanje nazora na svijet, i u odnosu prema razarajućim posljedicama tih totalitarizama. Verbalnim istupima, podupirući demokratske snage u zatvorenim društvima, izravno je pomagao sklanjanje komunizma. Novi oblik totalitarizma koji napada obitelj da je obezvrijedi i rasloji je liberalni kapitalizam. Svojom apostolskom pobudnicom ‘Obiteljska zajednica’ i od Svetе Stolice predloženom Poveljom o pravima obitelji, papa je ukazivao na potrebu očuvanja obitelji kao zajednice osoba na načelima ljubavi. Promičući kulturu života, afirmirao je brak i obitelj, prigovarao na remećenje prirodnog reda. Papa je isticao društvenu ulogu obitelji koja bi trebala imati zavidnu poziciju i u političkom posredovanju. Smatrao je da se obitelji moraju prve založiti da zakoni i ustanove ne

vrijedaju, nego podržavaju obitelj, istaknuo je Begonja. Obiteljska politika treba preobraziti društvo jer bi u protivnom obitelji postale žrtve kulture smrti.

U izlaganju ‘Sukladnost vjere i novijih znanstvenih spoznaja’ dr. Vuko Brigljević, koji je kao student susreo papu, istaknuo je da se papa puno angažirao u povezivanju znanosti i vjere. Bio je na CERN-u i pomogao je vidjeti vrijednost toga što su radili, a temeljno je potraga za истinom. „Vjera i razum prihvataju nešto što je dano, što čovjek ne stvara. Vjera i razum su stavovi divljenja prema stvarnosti. Ako imate prijatelja koji je umjetnik i stvara izvrsna djela, je li ga vrijeda ako odete na njegovu izložbu i divite joj se. Kako može biti vrijedanje Boga proučavati i diviti se ljepoti stvorenog svijeta. U prirodnim znanostima otkrivamo još dublju ljepotu iza velikog broja pojava koje vidimo“ rekao je Brigljević, istaknuvši da se papa nije bojao otvarati pitanja. Hrabrio je da se nastavlja rad u području mudrosti i bude svjestan da ta metoda ne iscrpljuje ono što možemo reći o svijetu. U izlaganju ‘Hrvatski narod u zajednici europskih naroda u mislima Ivana Pavla II.’ admiral Davor Domazet Lošo rekao je da se europski narodi suočavaju sa sekularizmom. Posljedica toga je kulturna hegemonija militantnog liberalizma. „Sekularizam proskibira domoljublje a državu rastavlja na proste fakture: na čovjeka jedinku kojeg hoće dovesti do toga da više nema uporište ni u obitelji, ni u državi ni u vjeri. Danas vlada dekompozicija čovjeka na sliku Božju“ upozorio je Lošo, istaknuvši kako je usprkos tome što je kršćanstvo temeljni identitet Europe, militantni liberalizam doveo do prekida odnosa s Bogom. Lošo je istaknuo da vlada borba za čovjeka, obitelj, domovinu i vjeru otaca. Podsetio je na riječ pape Hrvatima da više vjeruju u sebe. „Mi više ne vjerujemo sebi. Svakome ćemo povjerovati, a ne sebi, ono što mi jesmo. Naša zemlja ima snagu i posjeduje sve što je potrebno da bi se suočila s izazovima trenutka. Novi svjetski redak papa vidi kao suptilniji oblik ropstva od onih u prošlosti. Ne radi se o fizičkom, nego o duhovnom ropstvu da se rastroji čovjek, slika Božja. Ivan Pavao II. je na hrvatski narod gle-

dao kao na narod koji je potrebniji Evropi nego Europa njemu“ zaključio je Lošo.

U zaključnoj riječi nadbiskup Puljić je zahvalio svima na doprinosu upoznavanja papine bogate ličnosti koju je Bog u određenom vremenu poslao u vidu određene strategije: „Svjesni i zahvalni Bogu da sudjelujemo u toj Božjoj strategiji, upoznali smo sveca koji je kročio svijetom. Bio je graditelj boljeg svijeta. Shvatio je da je u nama naša budućnost, u obliku idealja, obveza, zadataka, ciljeva i poslanja. Wojtila se sprijateljio s čovjekom, obitelji i narodom. To njegovo prijateljstvo se očitovalo u borbi za ljudsko dostojanstvo i njegova prava, u borbi za obiteljska, narodna i prava malih naroda. Po ta tri stupa svoje antropologije, čovjek, obitelj, narod, htio je obnoviti Evropu i svijet. Za otvarenje tih idealja ponudio je dva kolosijeka: ponovno otvoriti vrata Kristu, u svijet ekonomije, politike, škole i razvoja unijeti etiku te uspostaviti vezu između vjere i života, vjere i kulture“.

LITERARNO – LIKOVNA IZLOŽBA „PAPA U SRCU“ ZADARSKIH OSMOŠKOLACA I SREDNJOŠKOLACA

Bogato literarno-likovno stvaralaštvo o Ivanu Pavlu II. povezalo je sve zadarske školarce, a plod toga rada je likovno-literarna priredba ‘Papa u srcu’ održana u četvrtak 28. studenog u Osnovnoj školi ‘Petar Preradović’ u Zadru. Na njoj su predstavljeni izabrani radovi o papi Ivanu Pavlu II. iz devetnaest osnovnih i šest srednjih zadarskih škola, pod vodstvom koordinatorice tog projekta s. Viktorije Gadža. Radovi prikazuju veliku maštovitost i talentiranost učenika koji su ljubav prema Ivanu Pavlu II. iskazivali na najdomišljatije načine: npr., kako u košarkaškom Zadru na igralištu dvorane bacaju loptu prema košu, uz autentični prikaz tribina, ili je pak njegov lik usred zemljopisnog oblika Hrvatske izrađenog od morskih kamenčića. Na dopis Katehetskog ureda Zadarske nadbiskupije osnovnim i srednjim školama Zadarske županije da se učenici u školskim i izvanškolskim aktivnostima likovno i literarno izraze o

Ivanu Pavlu II. povodom desete obljetnice njegova pohoda Zadru, između 450 likovnih i stotinu literarnih radova Prosudbena povjerenstva odabrala su četrdesetak radova u raznim tehnikama izloženih na priredbi, uz recitacije nagrađenih stihova i tekstova. Radovi opisuju i prikazuju Ivana Pavla II. kao brižnog pastira svoga stada, molitelja, pjesnika, čovjeka dijaloga, neumornog navjestitelja Evandželja, ljubitelja hrvatske zemlje i naroda.

Matea Kaleb je napisala: „Sjećam se dana kad sam pitala mamu tko je papa? Odgovor je bio čudan, za mene neshvatljiv. Mama mi je rekla: ‘Papa je ljubav’. Kao djetetu, ljubav je za mene imala širi smisao: ljubav prema mami, sestri, igrački, prijatelju, Stvoritelju. Nedugo zatim u kući se vodila priča kako papa dolazi u Zadar. Proletjelo mi je umom više puta: kako ljubav može doći u Zadar? Toga dana papa je dobio novo ime: Ivan Pavao II. Došao je taj dan, 9. lipnja 2003. g. Zapanjeno sam promatrala njegovo milo lice i slušala njegove nježne riječi. Shvatila sam da mama nije lagala. Pa on je doista utjelovljenje same ljubavi“.

Osmoškolci nagrađeni za likovni rad o papi su: Anna Tesla (3.r.) iz Starigrada-Paklenice, škole koja se velikim brojem radova osobito uključila u projekt stvaranja djela o papi te su zato dobili posebno priznanje. Drugonagrađena je Lorenna Knežević (5.a) iz Posedarja a trećenagrađena Iva Zekić (8.d) iz Bartula Kašića Zadar. Nagrađeni literarni radovi učenika osnovnih škola su: Zadru za dar, Martin Kranjčec (8.b) Krune Krstića Zadar, drugo mjesto osvojila je Anđela Škara (4.r.) iz Škabrnje za pjesmu Iva-

ne Pavle II. a trećenagrađeni su Roko Marčina (5.c) iz Bartula Kašića za pjesmu Ivan Pavao II. i Nicole Šimunić (8.b) iz Bibinja za pjesmu Sva tvoja, Marijo. Nagrađeni likovni radovi srednjoškolaca su Lorena Bubičić iz Medicinske škole (2.r.), drugonagrađena je Josipa Knežević (4.a) iz Klasične gimnazije Ivan Pavao II. Zadar a treće mjesto osvojila je Katarina Nakić (2.b) iz gimnazije Jurja Barakovića. Nagrađeni tekstovi srednjoškolaca naslovljeni 'Papa u srcu' su: prvo mjesto Klara Kalcina (4.a) iz Klasične gimnazije Ivan Pavao II., druga je Petra Zrilić (3.r) iz Srednje škole kneza Branimira Benkovac a treća Matea Caleb (1.a) iz Klasične gimnazije Ivan Pavao II. Zadar.

„Nema ljepše nego kad dijete kaže svom ocu i majci 'Hvala vam'. Naš Sveti Otac Ivan Pavao II. zaistaje zasluzio ime otac. Ta lijepa priredba je znak zahvalnosti prema ocu“ rekao je zadarski nadbiskup Želimir Puljić, čestitavši svima na sudjelovanju i marljivom radu. Uz domaćina ravnatelja škole Milu Marasovića, događaj su pohodili ravnatelji škola i učenici, a u programu su sudjelovali zbor i plesna skupina OŠ Petra Preradovića, Tea Laszowski na violinu i recitatori, maturanti Klasične gimnazije Ivan Pavao II. Ana Tesla iz Starigradaje rekla: „Nacrtala sam papu u bijeloj haljini pred puno ljudi. Zato što sam ga htjelanacrtati od srca. Papa je duboko u mom srcu i želim ga otkriti. To znači da će pomagati drugima i da će biti dobra prema svima kao prema papi“. Povjerenstvo za likovne radove činili su profesori Andjela Ćurković Petković, Mateo Kaćunić, Jelena Marasović Štefančić i Jelena Mičić, a za literarne radove Andjela Ćurković Petković, Elvira Katić i Meri Popović.

PREDSTAVLJEN DOKUMENTARNI FILM O MILANSKOM EDIKTU

‘Prijevodni dan za kršćanstvo – priča o Milanskom ediktu’ naziv je tridesetominutnog dokumentarnog filma scenarista i redatelja Jerka Bana koji je predstavljen u četvrtak 28. studenog u dvorani sjemeništa ‘Zmajević’ u Zadru. U produkciji Galerije hrvatske sakralne umjetnosti Laudato, film je snimljem povodom ovogodišnje 1700. godišnjice objave povijesnog dokumenta o slobodi javnog djelovanja kršćana u Rimskom carstvu. Film potiče na promišljanje o ulozi Crkve u svijetu i o našoj ulozi u Crkvi.

„Osobito je važno podsjetiti na kršćanske korištene danas, kad se oni dovode u pitanje. Dok se europski narodi ujedinjuju, sve su glasniji zahtjevi da se baš ti kršćanski temelji Europe izbrišu i zaborave. Nažalost, mnogi ni danas nisu spremni vjernicima dozvoliti da mirno žive svoji na svome“ rekla je producentica filma Ksenija Abramović, dodavši da potiskivanje i prešućivanje Crkve podsjeća na to da i naša sloboda nije jednom zauvijek osvojena. Milanski edikt cara Konstantina ostavio je neizmjeran trag na povijesti. Dotad su kršćani bili progonjeni, a 313. g. u Rimskom Carstvu zbio se dramatičan obrat i progoni su prekinuti.

„Zadnjih stoljeća progoni Crkve su se vratili i Crkva je ponovno morala davati mučenice i mučenike. Crkva može biti ponosna na svoj doprinos u povijesti. Sveučilišta, bolnice, nebrojena umjetnička djela – sve to i još mnogo drugoga neprolazna je baština koju su vjerni-

IZ ŽIVOTA ZADARSKE CRKVE

ci stvorili kroz stoljeća“ poručila je Abramović, istaknuvši da su promišljanja govornika u filmu o mučeništvu, vjeri i vlasti aktualna za svakog tko kao kršćanin traži svoje mjesto u svijetu.

Inicijator ideje da se snimi film o toj temi je akademski slikar Josip Botreri Dini. U prigodnoj riječi je podsjetio na Isusove riječi ‘Ne boj se, malo stado’. „Moramo biti sigurni i mirni kao kršćani, u svakom vremenu. ‘Gdje su dvojica ili trojica u moje ime, ja sam s njima’. Obnova svijeta počinje u nama. Kad se mi nađemo u Njegovo ime, svijet je u našim rukama, u duhovnom i transcendentnom smislu. Gospodin se nalazi među nama, On tako želi“ rekao je Dini, dodavši da se i danas izruguju s onima koji žele pružiti kršćanski model života. Upi-tao je kako bi izgledali naši gradovi da nije bilo kršćanstva i možemo li zamisliti hrvatsku kulturu bez spomenika. To je hrvatski katolički, kršćanski identitet, dragocjenosti u kojima je upisana naša vjera, križ s kojim pobjeđujemo u svakom izazovu Crkve i naroda“ rekao je Dini, istaknuvši da je povijest kršćanstva obilježena krvlju mučenika koji su davali život do najnovijih vremena.

Zadarski nadbiskup Želimir Puljić čestitao je Laudatu na uspješnoj realizaciji, rekavši da u kulturi potiče hrvatske umjetnike, osobito kršćanske inspiracije, da stvaraju, da se okupljuju i svjedoče što kultura može, na najbolji način, dati kao svjedočanstvo u ovom vremenu. Nadbiskup je pohvalio redatelja Bana rekavši da film obiluje vrhunskim izričajima izvrsno didaktički povezanima. „Film poučava na jednostavan ali uvjerljiv način. Trebaju nam takvi didaktički materijali, koji će nam posvijetiti ono što jesmo. Ivan Pavao II. rječu i primjerom uvjerljivo je govorio, svjedočio i poticao da svjedočimo. Nošen misijskim zanosom, išao je svima. Srca gore, budimo radosni navjestitelji onoga što smo primili. Ne treba se bojati križa, patnje i ne treba dramatizirati. Ali treba se boriti za Radosnu vijest i biti je spreman svjedočiti“ poručio je mons. Puljić. Snimanje i montažu filma koji govori o nastanku moderne kršćanske Europe potpisuje HD

studio, a glazbeni urednik je Adrian Vinković Rangel. U filmu govore vrhunski stručnjaci za povijest i arheologiju: mons. dr. Juraj Kolarić, akademik Nenad Cambi, rektor Hrvatskog katoličkog sveučilišta Željko Tanjić i prorektor dr. Gordan Črpica, dr. Ivan Bodrožić s KBF-a u Zagrebu, stručnjak za povijest kršćanstva Ivića Musa, povjesničar Ivo Banac, dr. Siniša Bilić Dujmušić sa Sveučilišta u Zadru, Ankica Babin, ravnateljica Muzeja grada Kaštela. Predstavljanjem tog filma zaključena je uspješna manifestacija ‘Dani Ivana Pavla II.’ u Zadarskoj nadbiskupiji.

MEĐUNARODNI DAN VOLONTERA U ZADARSKOM CARITASU

„Sve važne akcije i poduzimanja župe, biskupije, grada, županije i društva uistinu će dobro funkcionirati ako ima dovoljan broj volontera“ rekao je zadarski nadbiskup Želimir Puljić u Pučkoj kuhinji caritasa Zadarske nadbiskupije u četvrtak 5. prosinca gdje je obilježen međunarodni Dan volontera.

Nadbiskup Puljić, zadarski gradonačelnik i župan Božidar Kalmeta i Stipe Zrilić sa suradnicima korisnicima su davali obroke. „Dobro je da postoji taj dan i da ima volontera. Malo sam kritičan prema hrvatskoj stvarnosti, u usporedbi s Italijom i nekim drugim zemljama gdje je volontерstvo razvijeno na visokoj razini, gdje župe i neke druge organizacije, poput caritasa, praktički ne mogu funkcionirati bez volontera. I kod nas se ta svijest pomalo budi, osobito

dolaskom demokracije“ rekao je mons. Puljić, podsjetivši i na iznimani doprinos volontera na nacionalnom susretu mladih u Zadru.

Zahvalio je volonterima u caritasu i gradu koji svojom aktivnošću i prisutnošću doprinose nečemu velikome, što plaćeni rad ne može učiniti. „U tome je ljepota volonterstva. Volonterstvo ne traži nagradu, ali se daruje, pomaže, pritječe gdje treba. Važno je da ljudi dolaze, da imaju što primiti, da ih se može nečim obdariti. Uvijek se potresem, nije lako doći u pučku kuhinju. Zaista može doći samo čovjek u nevolji. Zato mi je draga da caritas, grad i županija u tome zajednički surađuju, kako nitko ne bi bio gladan i bez krova nad glavom. To je veliko i u tom pogledu podržavam i blagoslivljam tu akciju. Uvijek me potresu lica ljudi koji traže pomoć, a još me više potrese i kad ljudi imaju osjećaj za te potrebne“ rekao je nadbiskup Puljić.

U pučkoj kuhinji dnevno se podijeli 320 obroka. Kuhinja je počela sa sto obroka prije deset godina, godinama je nudila 200 obroka. Radi svaki dan, i subotom, kad se preuzima obrok za nedjelju. Na Badnjak će korisnici dobiti obrok za Božić i za blagdan sv. Stjepana. Na blagdan sv. Ivana jedan čovjek iz Švicarske će donirati janjetinu, da i korisnici osjete drugačijim božićno vrijeme.

U kuhinju dolazi više mlađe, radno sposobne populacije koja je ostala bez posla, dobila ovrhе, pa ne mogu priskrbiti za obitelj. Ravnatelj zadarskog caritasa don Ivica Jurišić potaknuo je zainteresirane da dođu volontirati. Mogu

doći u pučku kuhinju po obrok i odnijeti ga nekom kući, provesti s nekim pola sata, pomoći počistiti u obitelji u koju dođu. To su uglavnom staračke i invalidne obitelji. Sad to obavlja jedna osoba u programu kućne njege caritasa. Neki studenti u prostoru caritasa pomažu djeci u učenju, dodatno ih poučavaju u rješavanju zadaća.

VODIČ ‘ZADARSKI SVETI ZAŠTITINICI’ DOBITNIK NAGRADA ‘NASMIJEŠENO SUNCE’

Vodič ‘Zadarski sveti zaštitnici i bogata spomenička baština’ kojeg su na četiri svjetska jezika izdali Zadarska nadbiskupija i Laudato, a predio ga je mons. dr. Eduard Peričić, nagrađen je posebnim priznanjem za iznimani doprinos uspješnom odvijanju turističke sezone 2013. g. u Zadru. U petak 6. prosinca na 11. svečanosti dodjele u Koncertnoj dvorani Kneževe palače u Zadru priznanje je uručeno don Šimunu Šindići, voditelju nadbiskupijskog Ureda za izdavaštvo i direktorici Laudata Kseniji Abramović. „Vodič nas upoznaje s jedinstvenim spomenicima koji Zadar, star više od tri tisuće godina, svrstavaju u vrh kršćanske europske vjerske i kulturne baštine. Ukratko upoznaje čitatelje i posjetitelje s bogatom vjersko-kulturnom baštinom gradana koju smo ponosni. Od dolaska na ovo tlo, tu se udomio Hrvat kojeg nikoa nepriateljska sila nije uspjela ukloniti“ rečeno je na dodjeli nagrade.

Svečanost je prvi put održana u prostoru Kneževe palače, dijelom obnovljenoj od stradanja u Domovinskom ratu. Branko Ganzulić, zamjenik direktora zadarske Turističke zajednice, izrazio je dirnutost boravkom u tom vjekovnom prostoru koju je srbijanski agresor pokušao uništiti. „Tu se nekad čula glazba, neki su pokušali to omesti, a mi nikad nećemo odustati od toga da tu bude ljepota svega što taj prostor znači. Dobre duše tri tisuće godina starog grada su omogućili da se u tom prostoru opet čuje glazba. Činjenica da se tu nalazimo pokazuje da je duh grada neuništiv i nikad neće uzmaknuti, ni pred kakvom navalom barbara.

Samo je jedan način da sačuvamo naš grad – to su dobre duše koje su nagrađene i koje Zadar čine puno boljim, toplijim, zbog kojih će naš grad imati budućnost i biti uvijek mlad. Priče o baštini Zadra treba ispričati, gosti ih cijene. Te istinite priče su dio naše povijesti. Pokušavamo istinom obogatiti ono što možemo dati“ rekao je Ganzulić.

„Zahvalna sam dragom Bogu i svima koji su u ime Grada dali nagradu. Bitno je da smo zajedno i da sve činimo na slavu Boga i za dobrobit čovjeka“ rekla je Abramović. ‘Nasmiješeno sunce’ dobili su zaslužni pojedinci, tvrtke i udruge u raznim službama i djelatnostima značajnima u razvoju turizma.

AKCIJA ‘VUKOVARU ZADAR’

Konvoj s paketima pomoći ovogodišnje akcije ‘Vukovaru ZaDar’ stigao je u ponедjeljak 9. prosinca u prostor vukovarskog caritasa, u pratnji dva autobusa hodočasnika iz Zadra predvođenih s. Melhiorom Biošić, predsjednikom ‘Hrvatske katoličke udruge medicinskih sestara i tehničara – Zadar’ koja je i inicijator te velike akcije. Zadrani su donosili pakete pomoći u dvoranu OŠ Šimuna Kožičića Benje u Zadru.

Središnji dio akcije s prigodnim programom u kojem je nastupilo 26 izvođača, pjevača, zborova i KUD-ova, održan je u subotu 7. prosinca na Narodnom trgu u Zadru. Prikupljeno je i 30 320 kn novčane pomoći. U Vukovaru su Zadrani susreli vukovarskog gvardijana sv. Filipa i Jakova fra Gordana Propadala, ravnatelja vukovarskog caritasa fra Vjenceslava Janjića, dr. Vesnu Bosanac i vukovarsko-srijemskog župana Božu Galića.

Ove je godine povodom posvete vukovarske crkve, HKUMST-u Zadar dodijeljeno zahvalno priznanje za sve akcije pomoći tom gradu prošlih godina. „Žele zahvaliti svima koji su uključeni u akciju. Tužno je kad dođemo u vukovarski caritas, ta velika hladna prostorija obično bude prazna. To je strašno. Čim čuju da mi dolazimo iz Zadra, to je posebna radost. Kad treba iskravati, svi bi se uključili u iskravanje. Oni to pravedno dijele, postoji popis

ljudi u kartoteci. Više od 3000 ljudi redovito dobiva pomoć, a mnogi dolaze pred blagdane, Božić i Uskrs. Velika je potreba i finansijska pomoć. U ove dane došlo im je više od dvadeset obitelji kojima trebaju drva, ogrjev, platiti struju, lijekove“ rekla je s. Melhiora, zadovoljna odazivom Zadrana među kojima su također potrebni, a ipak izdvajaju.

„Potresno je kad umirovljenici svojim hladnim rukama koje se tresu vade zadnji novčić kad je u pitanju Vukovar. Ni nemaju novčanika, iz džepa izvade i stave u kutiju“ rekla je s. Melhiora. Ove je godine potaknula i vrtiće u kojima su djeca i tete, uz uključenost roditelja, izradili radove koji su se prodavali na Trgu, od čega je prihod išao Vukovaru. Na Trgu su se ove godine prvi put prodavale porcije bakalara, jedna gospođa je ispekla veliku tortu, u zadarskom Domu umirovljenika žene su izradile čarape, rukavice, i prodajom svega pomognuti su Vukovarci.

„Tako se širi istina o Vukovaru, svatko na svoj način može pridonijeti ublažiti boli i danas prisutne u Vukovaru, da radosnije dočekaju Božić. Uvijek nam kažu ‘Sestro, ne tražimo slatkiše, igračke, nikakav luksuz. Nego najosnovnije: brašno, rižu, šećer, ulje, higijenske potrepštine, najnužnije. Njima nije do luksuza, samo do najpotrebnijeg. Fra Vjenceslav kaže da smo mi njima postali uzor. S obzirom da im ne dolazi pomoć niotkud, usmjerili suse na same sebe. U svojim župama su pokrenuli akciju, u školama i vrtićima, onaj tko je u mogućnosti da pomogne onima u većoj potrebi. Pokrenuli su i akciju ‘Kruh sv. Elizabete’ u koju su uključeni članovi Franjevačkog svjetovnog reda po cije-

loj Hrvatskoj“ rekla je s. Melhiora, istaknuvši da su u Vukovaru mnoge obiteljs puno djece, te jebolno kad mlade obitelji moraju napuštati grad jer nemaju od čega živjeti.

„Ako ćemo zaustaviti jednu obitelj da ostane u tom napačenom gradu gdje je proliveno toliko krvi, suza i znoja, hvale je vrijedno sve žrtve u pripremi i realizaciji akcije. Ustrajali smo. Sve smo jači. U Labinu jedan invalid nije mogao ostati ravnodušan na to što činimo i potrebe Vukovara, pa je on pokrenuo u svojoj sredini akciju ‘Labin – Vukovaru ZaDar’, po uzoru na nas, te se trudi okupiti ljudi u doniranju paketa osnovnih živežnih namirnica i higijenskih potrepština za Vukovar“ zaključila je s. Melhiora Biošić.

USPJEŠNA AKCIJA ZADARSKIH STUDENATA ZA POMOĆ CARITASU

Petodnevna humanitarna akcija pod geslom ‘Sreća drugih je i u tvojim rukama’ za potrebe pučke kuhinje zadarskog caritasa uspješno je zaključena u subotu 14. prosinca. Prvi put takvu su akciju samoinicijativno pokrenuli i sami organizirali studenti treće godine Odjela za tu-

rizam i komunikacijske znanosti Sveučilišta u Zadru čija se zgrada nalazi u neposrednoj blizini zadarskog caritasa. Prizori ljudi koje svakodnevno vide u dolascima u Pučku kuhinju i Prenoćište, dok pohađaju Novi kampus Sveučilišta, potaknuli su ih dati vlastiti doprinos i pomoći tim potrebnima. Studentice Anabela Memišević, Iva Ivanac i profesorica marketinga Božena Krce Miočić animirali su skupinu od

oko četrdeset studenata koji nisu mogli ostati ravnodušni na potrebe sugrađana te su se od 10. do 14. prosinca u Zadru na lokacijama Narodni trg, kod studentske menze ispred Doma hrvatske mladeži, tržnica u City Galleriji te Novi kampus, od 9 do 13 sati izmjenjivali za štandovima i prikupljali pakete. Studenti su iznenadjeni i jako zadovoljni odazivom.

Prikupljeno je 200 kilograma brašna, 100 litara ulja, 80 kilograma šećera, 45 kilograma riže, 50 kilograma soli i drugih prehrabnenih namirnica, higijenskih potrepština, odjeće, posteljine, ručnika, jastuka, raznog posuđa i pribora za jelo. Dostavljenom pomoći koju su svakodnevno odnosili u caritas studenti nisu samo pomogli potrebe Pučke kuhinje, nego i Prenoćište za beskućnike, gdje su dostavili higijenske potrepštine, ručnike i jorgane. Studenti su dirnuti kako su priloge davali i oni koji nemaju dovoljno, osobito umirovljenici, netko bi u košaru stavio barem i mlječni namaz kojeg ima. Vrijednost akcije je i što su se studenti osobno izložili tražeći pomoć te su sami posjećivali kafiće i tvrtke moleći za podršku. Copy centar “Grafos” im je tiskao letke i plakate, od kafića Back door, Leggiero, Novi caffè, Mala vala, Me gusta, dobili su čaše, tanjure, pakete s hranom i higijenskim potrepštinama, biogradski hotel “Adria” donirao je posteljinu, ručnike, jorgane; stand na Narodnom trgu donijeli su s gradske tržnice, na Relji su uzeli stol iz kafića “Storia”, a za punktove kod DHM-a i u kampusu stolove su uzeli iz učionica. Mesnica “Ikić” darovala je 47 kilograma jetrice i 22 kg tripica, što se toga dana pripremilo kao obrok u Pučkoj kuhinji. „Maraska“ je donirala 72 litre soka sirupa. „Hvala malim i velikim darovateljima na otvorenom srcu, što su dobrovoljnim prilogom uljepšali božićno vrijeme onima kojima je pomoć potrebna. Pokazali smo da ih nismo zaboravili. Kad druge darujemo i sami se bolje osjećamo, a i kao grupa na trećoj godini smo se više povezali i upoznali“ poručili su studenti treće godine Odjela za turizam i komunikacijske znanosti, dodavši da se ta akcija može vidjeti i u svjetlu njihovog zvanja, u smislu da su uspješno odkomunicirali i animirali sugrađane da konkretno iskažu svoju pažnju potrebama bližnjih.

**FRAMAŠI ‘SVJETILJKAMA LJUBAVI’
POMOGLI DJECU S POSEBNIM
POTREBAMA OŠ VOŠTARNICA, ZADAR**

Humanitarno-zabavna akcija ‘Svjetiljke ljubavi’ u organizaciji Framaša iz zadarskog predjela Arbanasi, čiji je cilj bio prikupiti pomoć za djecu s teškoćama u razvoju OŠ Voštarnica-Zadar, održana je u subotu i nedjelju, 14. i 15. prosinca, u dvorani samostana školskih sestara franjevki u Arbanasima u Zadru. Prvu večer nastupile su klape Kontrada, Vir, Krešimir Perović, Glumačka sekacija HKUMST-a, učenici OŠ Smiljevac, a talent su pokazali i učenici škole Voštarnica izvedbom vlastitog glazbeno-scenskog prikaza. Kupovinom ulaznice u iznosu od 20 kn, koja je bila i srećka za sudjelovanje u Tomboli, više stotine posjetitelja omogućili su kupovinu potrebnih sredstava za opremu te škole: televiziju, monitore za računala, fotoaparat, trampulin, strunjače i ostalo.

Drugu večer posjetitelji su ostavljali prilog koliko žele, a glumačka skupina ‘Tau’ izvela je predstavu s elementima mjuzikla, Sv. Filip Neri, pokazavši život sveca iz 16. st. koji je ute-meljitelj oratorija i osobito je okupljaо mlade. „Jedino dobrotom i ljubavlju možemo mijenjati sebe, a onda i svijet oko sebe. Filip Neri nas poziva da budemo dobri. Odgovorimo dobrotom, darujmo pomoć tako da svatko bude svjetiljka ljubavi“ rekla je koordinatorica projekta ‘Svjetiljke ljubavi’, s. Rita Maržić.

Nerija je odglumio Renato Pizek, ujedno i redatelj predstave za koju su scenarij preuzeli iz filma o Neriju. Glumačka skupina ‘Tau’ od 17 članova djeluje više od godinu dana, a u pro-

storu samostana sv. Frane u Zadru okuplja studente i mladež od devet do 34 godine. Prva njihova predstava bila je Franjo i Klara, zatim Legenda o četvrtom kralju, sv. Ante Padovanski; pripremaju i Don Bosca, Sv. Ritu, ususret kanonizaciji i predstavu Ivan Pavao II. U klaustru sv. Frane premijerno izvedu predstavu, potom gostuju u župama zadarske nadbiskupije.

Ideja za pomoć OŠ Voštarnica došla je od framašica iz Arbanasa među kojima su studentice pedagogije. Ivana Vinac se za vrijeme posjeta školi oduševila susretom s tom djecom i predložila da ‘Svjetiljke ljubavi’ ove godine njih pomognu. Djeca iz škole Voštarnica sa svojim učiteljicama izvela su skeč, TV program, plesali su Lindo, u ambijentu drvenih kućica, stiliziranih križića, vijenaca i ukrasa kao dijelu bogatog assortimenta kojeg su sami izradili učenici i profesori škole. „Dosada se prikupljala pomoć za našu djecu, ali nikad djeca nisu bila uključena u sam program akcije. Ovo je prvi put da su djeca uključena. Ovo im je najljepši Božić koji će imati. Mislimo da uvijek možemo više i bolje. U našim učenicima nastojimo tražiti snage a ne slabosti i osposobiti ih za što samostalniji rad“ rekla je ravnateljica škole Irena Dukić, potvrđujući darovitost i kreativnost učenika te škole koja je prošle godine proslavila 35 godina djelovanja. U školi izlazi školski list “Mendula”, provode projekt “Običaja starih smo čuvari”, u školi djelujuju sportski klub “Leptirić”, Učenička zadruga “Mocire”, keramička, likovna i druge sekcije. Učenici te škole su uspješni i u sportu, plivanju i atletici. Njihova učenica Lucija Mijolović je na Prvenstvu Hrvatske za osobe s invaliditetom osvojila osam zlatnih medalja. U zadnjih pet godina porastao je broj učenika s 50 na približno 80, a povećao se i broj razrednih odjeljenja, s devet na sedamnaest. Prošle godine Framaši iz Arbanasa su organizirajući ‘Svjetiljke ljubavi’ prikupili pomoć za beskućnike u Prenoćištu zadarskog Caritasa.

SUSRET ZADARSKOG NADBISKUPA I RAVNATELJA OSNOVNIH I SREDNJIH ŠKOLA

Božićni susret zadarskog nadbiskupa Želimira Puljića i ravnatelja osnovnih i srednjih škola Zadarske županije održan je u ponedjeljak 16. prosinca u salonu Nadbiskupskog sjemeništa ‘Zmajević’ u Zadru. Mons. Puljić je zahvalio ravnateljima na svemu dobromu što čine u odgoju i na uspješnoj integraciji u Zadarskoj nadbiskupiji gdje se na vjeronauk ne gleda kao na nešto strano, nego kao na sastavno u odgoju djece. Zahvalio je ravnateljima na stvaranju atmosfere i prostora da se vjeronauk uspješno ostvaruje kao sastavni dio odgojnog procesa.

Mons. Puljić je podsjetio da je bio član Komisije koja je stvarala ugovore između Svetе Stolice i RH, a sada ih neki opet dovode u pitanje. „Ništa nije nepromjenjivo. I ugovori se mogu promijeniti. Ali ‘divim se’ onima koji se usuđuju nešto predlagati bez konkretne podloge“ rekao je nadbiskup, istaknuvši da je u tadašnjoj

raspravi o vjeronauku, kad se privodio kraju ugovor o kulturi i odgoju, član Komisije, šibenski biskup Srećko Badurina rekao: „Ovdje bi trebalo nešto staviti, ne da je to tako. Nego, da je to na temelju nečega. Ili, da se može na temelju nečega promijeniti“. I ušlo je u početni dio ugovora, ‘Budući da su veliki dio naših roditelja vjernici i zahvaljujući njihovom stavu, njihovom opredjeljenju, uvodimo vjeronauk’. Ali, tek kada roditelji potpišu i kažu ‘Mi želimo vjeronauk’. To je izvrsna klauzula koja i danas vrijedi. Dok roditelji to žele, Crkva je dužna

naći one koji će vjeronauk predavati, a škola je dužna stvoriti prostor i vrijeme. Mislim da je to sasvim demokratski. Dok roditelji žele, mi ćemo se držati toga uputstva“ rekao je nadbiskup Puljić.

Poželjevši da se svijet opredijeli za moralne vrednote usađene u biće čovjeka, podsjetio je na Ivana Pavla II. kojeg su svi poštivali jer je radio ono u što je uvjeren. Čovjeku treba pomoći na ovom svijetu da ostvari ono što mu je u genima zapisano: svoje dostojanstvo, obiteljsko i dostojanstvo naroda.

Nadbiskup je istaknuo da su ravnatelji obiteljski članovi, ali su i u službi obitelji funkcijom koju vrše, pomažući u odgoju djece. Zahvalio im je što čine u odgoju djece i pomaganju obiteljima. Božić je obiteljski blagdan i dan roditelja, kad i djeca roditelja Spasitelju trebaju reći ‘Hvala što si mi dao roditelje koji su mi usadili uvjerenje da je čovjek vrijedan poštovanja i da je obitelj svetište života’, rekao je mons. Puljić. Upozorio je na gender ideologiju koja vrši atentat na obitelj koju čine otac, majka i djeca, podsjetivši na misao Benedikta XVI. da u igri nije samo obitelj, nego i čovjek. Ako nema dvojnosti muškarca i žene kao djelo Boga stvoritelja, više nema ni obitelji.

„Otajstvo Božića povezuje nebo i zemlju, Boga i čovjeka. Bog se rodio u obitelji i time posvetio svaku obitelj. Obitelj je svetište za koje se borimo i spašavamo njegovu originalnu svetost. Obitelj je božanska institucija. Među glavnim zadacima i ciljevima pastoralna Crkve je služiti i pomagati obiteljima. Crkva drži to bitnim zadatkom. Neka vam obitelj iz Nazareta pomogne ostvarivati poslanje koje ste prihvatali sklapanjem žendibe i službom koju vršite za obitelji, neka vas prati zaštitom i zagоворom“ poručio je mons. Puljić ravnateljima, ohrabrivši ih da podrže antropologiju i svetost obitelji. Tumačeći otajstvo Božića, nadbiskup je opisao reakcije Heroda, pismoznanaca i kraljeva, mudraca koji su došli izdaleka i tražili mjesto gdje će se roditi kralj. „Zanimljivo je promišljati te reakcije, da nisam ja među njima. Jesam li kralj Herod koji je pokazao veliki interes za Isusom; rekao je kraljevima da potraže Dijete, da mu jave gdje je, da mu se pokloni. Ali lagao je. Nije mu se htio pokloniti nego ga ubiti. Pismoznan-

ci su proučavali Pismo, znali su detalje gdje se to ima znanstveno, stručno, svetopisamski dogoditi, ali nisu pošli. Ništa ih nije pokretalo da podu u Betlehem, da se poklone djetetu, prihvate ga i prime. Jedini pravi bili su mudraci – pitali su i pošli za zvijezdom, došli, poklonili se i prinijeli svoje darove. Volio bih da se u Božiću nađemo u ulozi tih tragatelja istine koji su, kad su otkrili gdje je Novorođeni kralj, predali mu svoje srce i prinijeli svoje darove. To je pravi Božić“ rekao je mons. Puljić, zaključivši da je na Božić na zemlju sišla velika svjetlost, a u rođenom djetetu Isusu dogodio se Božji poklon, dar zemlji, svim ljudima, vremenima i narodima. U Isusu je Bog ušao u obitelji i osobnu povijest, te je nadbiskup poželio dobrodošlicu Isusu u obitelji, naselja i škole.

U razmjeni božićne i novogodišnje čestitke, u ime ravnatelja riječ je uputio Rade Šimičević, ravnatelj gimnazije Vladimira Nazora u Zadru. Zahvalio je za prijem u te prostore gdje su smisao postojanja ljubav, dobrota i briga za ljude u potrebi i gdje se prenosi Božja riječ. „Hvala što poštujete posao kojim se bavimo. Nije lagano baviti se odgojem i obrazovanjem u teška vremena kad su liberalizam, konzumerizam i pseudovrijednosti ispred čovjekoljublja i domoljublja. Čovjek se izgubio i treba ga tražiti. Nadam se da će moral i ljudske vrijednosti doći svijesti i da će naša napačena domovina biti poželjno mjesto za život, ne samo Hrvata, nego i svih koji prihvaćaju domovinu s vrijednostima i tradicijom hrvatskog čovjeka“ rekao je Šimičević.

Prigodnu riječ uputio je i predstojnik nadbiskupijskog Katehetskog ureda mr. don Gašpar Dodić. „U vjerskom odgoju Crkva ne smije svoje sadržaje posredovati bez odnosa sa svijetom, nego u svijetu i kroz svijet. Zadaća vjeronauka u školi je posredničko služenje u dijalogu s drugim predmetima koji bi trebao voditi do cjelovitog odgoja i obrazovanja“ rekao je mr. Dodić, istaknuvši da vjeronauk u školi nije pored nekog predmeta, nego je kao predmet u obrazovnom sustavu prostorni i vremenski dio stvarnosti koje živimo. Time vjeronauk ima mogućnost voditi dijalog s raznim područjima svijeta, pridonoseći izgradnji novog čovjeka i društva općenito.

BOŽIĆNI SUSRET ZADARSKOG NADBISKUPA I LOKALNIH VLASTI

Zadarski nadbiskup Želimir Puljić pohodio je u utorak 17. prosinca zadarskog župana Stipu Zrilića i zadarskog gradonačelnika Božidara Kalmetu u vijećnicama Županije odnosno Grada gdje ih je susreo s njihovim suradnicima. „Ako postoji program, volja, zajednička suradnja, podržavam dobar i odgovoran pristup. Opće dobro nas treba voditi. Grad i županija dobro surađuju“ rekao je mons. Puljić, zahvalivši Zriliću i Kalmeti na svemu što čine za dobro građana.

Dio sredstava iz proračuna županije i Grada usmjereni su prema Caritasu, Crvenom križu i Centru za socijalnu skrb, pomažući potrebe ugroženih kroz program međugeneracijske solidarnosti.

Župan Zrilić je upoznao nadbiskupa s pripremom razvojnih projekata koji bi se finansirali iz europskih fondova. To su projekti plavo – zeleni centar u Bibinjama, koji podrazumijeva ribarstvo i poljoprivredu; 62 % marikulture uzgoja sve ribe u Hrvatskoj događa se u Zadru, a za to je zauzeto samo 1 % mora. Centar nove tehnologije u Murvici obuhvaćao bi metalopregrađivačku industriju i kreativni centar na Relji u Zadru, područje turizma, kulture, dizajna.

„Ako ljudi ne osjete uspješnost kroz zaposlenost i plaću, ne možemo reći da smo uspješni, koliko god to bili“ rekao je župan Zrilić, dodavši da je prednost Zadra što je turistička destinacija. Istaknuo je da je Zračna luka u Zemuniku prije 2001. g. trebala biti zatvorena, a od tadašnjih 30 000 putnika sad je ostvarila pri-

bližno pola milijuna putnika. Izrazio je nadu u novo zapošljavanje, ukupni pojedinačni prihod i dohodak za ljude.

Županijski sustav s Općom bolnicom, koja je sad izuzeta, obuhvaćao je 5000 ljudi. „Treba postojati elementarno suglasje oko strategija razvoja i obnavljati zemlju, funkcionirati za napredak i prosperitet“ rekao je mons. Puljić, pohvalivši nastojanje Županije u poticanju mlađih i na primjeru najave osnivanja Poljoprivredne škole u Zemuniku gdje bi se i praktično valorizirao potencijal tog okoliša. Nadbiskup potiče vlastitu proizvodnju s prirodno danim resursima, istaknuvši da zalaganje u provedbi programa razvoja turizma, okoliša i ostalog treba nadići partikularne interese. Podržava mogućnost razvoja hrvatskih županija i zdravu decentralizaciju; Zagreb je uvijek bio središte Hrvata i simbol hrvatske države prema kojem je usmjeren pogled, no središnjica treba poticati i razvoj provincije, rekao je mons. Puljić. Naglasio je potrebu harmonije između Crkve i države, na način da se ne klerikalizira društvo, niti profanira crkvena stvarnost.

U vremenu kada se preispituju mnoge vrijednosti, Crkva ima veliku ulogu u društvenom životu, rečeno je na susretima, pri čemu je istaknut doprinos u različitim područjima Ivana Pavla II., Benedikta XVI. i pape Franje koji svojom bliskošću ljudima daje optimizam i vjeru. Nakon susreta s nadbiskupom, župan Zrilić je primio dvadeset najugroženijih obitelji po izboru Caritasa. To je tradicionalni susret zadarskog nadbiskupa i predstavnika lokalnih vlasti koji se svake godine uoči Božića, naizmjenice, održi u zgradici Županije, Grada odnosno Nadbiskupije. Izmijene se prigodni darovi, božićna i novogodišnja čestitka te potvrđi potreba daljnje suradnje tih triju institucija u osjetljivosti za konkretnе socijalne potrebe čovjeka.

BOŽIĆNA ČESTITKA ZADARSKOG NADBISKUPA ŽELIMIRA PULJIĆA

Isus je svojim rođenjem u obitelji posvetio ljudsku obitelj, tema je božićne čestitke zadarskog nadbiskupa Želimira Puljića koji se uz ovogodišnji Božić i blagdan Svetе Obitelji na osobit način obraća roditeljima, jer Božić je obiteljski blagdan. Božansko utjelovljenje je usko povezano s obitelji. Isus i ove godine želi susresti sve obitelji. Kao intimna zajednica života i ljubavi, obitelj treba obnoviti i učvrstiti svoje zajedništvo, poručuje mons. Puljić, potičući

na razmišljanje o Kristovom ulasku u obitelj. „Potičem vas i pozivam, dragi roditelji, buditte svjesni svog obiteljskog zvanja i milosnog stanja kojeg ste baštinili sakramentom svete ženidbe. Svojim bračnim životom pozvani ste svjedočiti obiteljske vrjednote i unositi novu svježinu i polet u župne zajednice gdje živate i gdje se okupljate na svetim misama. Svojom aktivnom nazočnošću u društvu pozvani ste stvarati ozračje u kojem će se poštivati život i promicati društvene vrline koje se rađaju u obiteljskom odgoju. Vi na taj način najbolje pridonosite općoj obnovi Crkve i društva o čemu osobito govori papa Franjo. Ta nam je obnova sada toliko potrebna. Ona započinje s obnovom obitelji i osobnim posvećenjem svakog njezinog člana. Jer, povijest čovjeka kao i povijest ljudskog spasenja ide preko obitelji. Stoga je obitelj u središtu Božje pozornosti. Treba biti i u središtu društvene i crkvene briže i skrbi. Neka vam sveta Obitelj iz Nazareta pomogne ostvariti poslanje koje ste prihvatali sklapanjem ženidbenog saveza, neka vas prati

svojom zaštitom i nebeskim zagovorom“ poručuje mons. Puljić, ističući da je među glavnim zadacima i ciljevima pastoralna Crkve služiti i pomagati obiteljima.

U trogodišnjem razdoblju promišljanja sadržaja Godine vjere u Zadarskoj nadbiskupiji, u ovoj godini posvećenoj obitelji, nadbiskup potiče bračne parove da obilježe godišnjicu svog vjenčanja i danih obećanja te da obitelji budu svjesne kako su osnovna stanica župne zajednice. „Svetim ženidbenim vezom postale su prvom životnom stanicom društva i prvom školom društvenih vrlina. Zato im valja rječju i primjerom svjedočiti vjeru te zauzeto i aktivno sudjelovati u društvenom životu i poslanju Crkve“ poručuje mons. Puljić, ističući: kao što je Bog savezom ljubavi i vjernosti prišao svom narodu, tako u činu vjenčanja Spasitelj i Zaručnik Crkve dolazi u susret supruzima i obnavlja prvtotni naum koji je Stvoritelj upisao u srce muža i žene. Mons. Puljić ističe da je Božić Božji rođendan čijom smo zaslugom i mi postali Božja djeca. U riječi Božić sabrana je i pohranjena stoljetna vjera i nada brojnih generacija koje su znale i vjerovale da ih ta čežnja vodi k izvoru sreće i života. Ljudskim umom je nedokuciv razlog Božjeg dolaska u našu dolinu suza. Slutimo da je Bog odlučio postati čovjekom jer je volio čovjeka. Mons. Puljić podsjeća na misao bl. Ivana Pavla II. da se Bog utjelovio u ljudskoj povijesti jer se raduje čovjeku. „Lijepo je i utješno da se Bog raduje čovjeku, da se u djetetu Isusu ostvarilo što su proroci davno navijestili, a pokoljenja s nestrpljenjem iščekivala. Sin Božji se svojim utjelovljenjem sjedinio sa svakim čovjekom i sa svakom obitelji. Rođenjem od Marije postao je jedan od nas. Radio je ljudskim rukama i ljubio ljudskim srcem. Veliki dio života proveo je u u nazaretskoj skrovitoj obitelji, gdje je poslušan roditeljima rastao, jačao se i napunjao mudrošću i milošću Božjom koja je bila u njemu“ poručuje nadbiskup Puljić, poželjevši svima mirom blagosloviju Novu godinu.

PORUKA NADBISKUPA PULJIĆA MEDIJSKIM DJELATNICIMA, ISELJENICIMA I POMORCIMA

„Želim vam čestite božićne blagdane i blagoslovljenu novu godinu, sa željom da budete dobri izvjestitelji, dobrih vijesti“ poručio je zadarski nadbiskup Želimir Puljić medijskim djelatnicima koje je susreo u srijedu 18. prosinca u salunu Nadbiskupskog doma u Zadru, za vrijeme snimanja svoje božićne čestitke. Nadbiskup je zavalio novinarima za požrtvovni rad i vijesti koje su pratili i prenosili, za što su zaduženi po svojoj funkciji i poslanju. „Vjesnik ili onaj koji nosi vijest na grčkom se kaže anđeo – angelos. U božićnom vremenu pastira, kraljeva i drugih

aktera uključenih u izvješće Isusovog rođenja, prvenstvena će biti i uloga anđela. Najprije kod Isusove najave da će Marija roditi, a onda i kod glasa pastirima ‘Podite i poklonite mu se’. Poželio bih da i vi, djelatnici medija, kao vijesnici koji ste zaduženi po službi i poslanju donositi vijesti, ne donosite samo tzv. žute, negativne vijesti, nego i pozitivne. U životu postoji jedno i drugo i treba sve prenositi, preslikavati stvarnost, ali bio bih radostan kad bih čitao što više pozitivnih vijesti, pozitivnih događaja, stavova

i informacija“ rekao je mons. Puljić. Na poseban način obratio se i Hrvatima u inozemstvu te pomorcima koji su za Božić zbog svog rada odsutni od doma i domovine. „Dok budete razmišljali o božićnim običajima i nalazili se pred jaslama, u mislima čete se vratiti u svoj rodni kraj i sjetiti se divnih običaja koje ste ponijeli sa sobom. Siguran sam da ih ne zaboravljate ni u tuđini. Božić razgali ljudska srca da se toga dana ne osjećamo kod kuće samo s obitelji, nego i sa svim ljudima dobre volje, osobito s našim zemljacima. Prisjećamo se kako nam je nekada bilo lijepo za božićne dane u domovini. No, povezani smo! Isus je došao za to, da sve ljude poveže – da bude veza između neba i zemlje i da donese mir. Zato vam, dragi Hrvatice i Hrvati diljem svijeta, daleko od vaše domovine, i dragi pomorci, želim svaki Božji blagoslov, mir srca, duše i mir u međusobnim odnosima, na kojem god kontinentu se nalazite“ poručio je mons. Puljić.

‘VEČER U KNJIŽARI’ – PROF. DR. IRIS TIĆAC

„Svi žele cijeloviti smisao. Čini se da smo najsmisleniji kad smo sposobni ljubiti, u smislu djelotvornog, odgovornog, etičkog čina i angažmana. Tada ćemo probuditi nadu i drugima“ poručila je humanistkinja prof. dr. Iris Tićac, predavačica kolegija Etike na Odjelu za filozofiju Sveučilišta u Zadru i na Teologiji u Rijeci, na susretu ‘Večer u knjižari’ u knjižari Verbum u Zadru u srijedu 18. prosinca. Kada čovjek nešto spozna, postoji zahtjev da prijeđe na činjenje istine; da s antropologijske slike čovjeka prijeđe na čovjeka kao djelatno, čudoredno biće, koje je sposobno za solidarnost, angažirati se, sudjelovati u čovječnosti drugoga, rekla je Tićac, istaknuvši da postoje različiti morali, jer čovjek pripada različitim kulturama, vremenima, društvima. „Ali ne znači da je moral i etičan. Treba razlikovati etiku i moral. Važna je utemeljenost moralnih normi, je li nešto zaista dobro. To treba biti argumentirano. Može se reći, ‘To je dobro jer je odobreno od društva’. No, to je pogrešno, jer nije sve što odobrava društvo i etički dobro. I totalistički susta-

vi su mislili da imaju neko dobro, pa nije bilo tako. Dolaze trenuci u životu čovjeka, kad će, ako je dosljedan barem na logičkoj razini, priznati da nešto vrijedi univerzalno“ istaknula je Tićac, naglasivši da zalaganje za nešto ne treba biti usmjeren protiv nečega.

„Valjda čovjek ima dovoljno snage, umnosti, razboritosti, da za ono što mu je vrijedno, nađe argument. Ne moram nešto uviziti, na način da drugoga ponizim. Referendum je oblik onoga na što Karol Wojtila poziva kad kaže da je sudjelovanje vlastitost osobe, da čovjek i u zajedničkom djelovanju i življenu s drugima mora dati svoj personalistički biljeg. Uvijek treba braniti čovjeka da govoriti i brani ono što smatra vrijednim. Kako ću se zauzeti za dobrostanstvo ljudske osobe, ako se ne zalažem i ne vidim istinu o dostojanstvu svake osobe. Moram imati jasni princip, da nešto priznajem kao istinu o čovjeku. Ako toga nema, neću drugoga tolerirati ako mi se pruži prilika, ili mi to iz pragmatičnih razloga odgovara. Neću voditi računa o njegovom dostojanstvu i povrijedit ću ga. Biti osobom poziva ne poniziti drugoga, i kad govoriti ono što mi se ne sviđa“ rekla je Tićac.

Upozorila je da se izvitoperilo izvorno značenje pojma politike. Politika nije bila svedena samo na upravljanje, proceduru, igru moći; polis je značio sudjelovanje, da zajednica bude nutarnje smislena, da čovjek čini za što je kompetentan. „Da ne prepustimo važna i temeljna pitanja samo izglasavanju u parlamentu. Kad netko poziva ‘Postignimo oko toga konsenzus’ – oko čega? Ljudi mogu postići konsenzus oko

IZ ŽIVOTA ZADARSKE CRKVE

gluposti. Konsenzus se postizao i oko zabluda. Trebamo vidjeti što nam je vrijedno, pa čemo onda ustrajati u dijalogu oko konsenzusa, oko toga što je vrijedno“ istaknula je Tićac, poručivši da čovjek treba biti svrha, ne sredstvo, premda se u odnosima pokušava drugoga svesti na sredstvo svog probitka do karijere, zgrtanja bogatstva. „To nažalost rezultira uvjerenjem da je poštenje neisplativo ili da čovjek ne može uspjeti na pošten način“ istaknula je Tićac, dodavši da razni -izmi znače osiromašenje, redukciju. „Individualizam zatvara osobu, čini je da brine samo za svoje interes. Onemožuće čovjekovo sudjelovanje u zajednici – individualizam je izokrenuti totalitarizam. Jer i jedan i drugi su antipersonalistički, protiv individualiteta u smislu razvijanja osobe. Čovjek je pozvan čuvati svoj individualitet i štititi ga, a ne upasti u individualizam. Individualitet je posebnost, jedinstvenost. Čovjek je društveno, biće zajedništva. Tek osobe individualiteti mogu graditi zajedništvo. Totalitarizam niječe osobu kad joj ne dopušta pravo na vlastito mišljenje. Nema vlastitog mišljenja bez individualiteta; moramo misliti kako svi misle – znači, ne misliti“ upozorila je Tićac.

Istaknula je značaj kvalitativnog dostojanstva koje čovjek zadobiva onim kakav je, je li plamenit, hrabar. „Čovjek je osoba, ali osobnošću postajemo, aktualizirajući se moralnim i činima ljubavi, solidarnosti. I totalitarizam i individualizam niječu individualitet tj. onemogućuju osobi da raste do osobnosti – jer ne može sudjelovati u zajedništvu, ne može odgovorno oblikovati zajednicu“ rekla je Tićac. Važno je da u svakoj vrsti zajedništva gdje djelujemo ne izgubimo sebe; moramo imati mogućnost i zajedničkom djelovanju dati osobni biljeg. „To je personalističko opće dobro, u kojem se stvaraju uvjeti gdje svaki čovjek može personalnim djelovanjem obogatiti zajednicu. Ako vidi da zajednica na pogrešan način shvaća zajedničko dobro, ima pravo prosvjedovati, jer proturječje nije znak nesolidarnosti, nego je vezano s tim. To je govorio i Wojtila. Zato je govorio da je dijalog težak, jer on nije nešto pragmatično, ‘Hajdemo stišati razlike’, nego dijalog uvek uključuje napetost“ rekla je Tićac. Napetost se

javlja i između naravnog i pozitivnog prava, jer pozitivno pravo bi trebalo slijediti iz naravnog prava. „Prava koja proizlaze iz dostojanstva su naravna prava. Teško je naravno pravo prereći u pozitivno pravo. Postoji razlika etičkog i juridičkog reda. Po juridičkom redu, nekad vas mogu osuditi i oslobođiti, a da to nije baš i moralno“ rekla je Tićac.

Zaključno, na susretu koji je moderirala Ines Grbić, poručila je kako neće samo ekonomija riješiti probleme. „Ističemo da je netko siromašan, osamljen, bolestan. Gledajmo osobu koju je pogodilo sve to. Kad su neki odlazili u siromašne krajeve, mislili su da idu s nekom porukom, oni će drugome nešto dati. A rekli su, ‘Mi smo više primili. Vidjeli smo radost, zahvalnost’. Zahvalnost za koji dar – za dar pozornosti. To je personalistički, wojtilijanski, ljudski pogled. Nije siromaštvo samo u odsustvu materijalnih dobara. Siromaštvo je kad si sam, a nemaš kome reći da si sam. Kada ljudi mimo tebe prolaze, a ne vide te kao osobu. Biti blizu. Ne izbjegavati, kako to činimo prigodno, u božićnim danima kad smo svi tome skloni“ istaknula je Tićac, poželjevši da pružimo utemeljenu nadu kako je ova stvarnost ipak dobra: „Nećemo nikad posve iskorijeniti siromaštvo, nepravdu. Ali ima smisla. Ima smisla svako naše zalaganje u obitelji, na poslu, studiju. Ima smisla respektirati, ne prolaziti mimo, i svakom čovjeku na putu, tragatelju istine, dati razloge nade“.

BOŽIĆNI POHOD NADBISKUPA PULJIĆA CARITASU ZADARSKE NADBISKUPIJE

Zadarski nadbiskup Želimir Puljić pohodio je u četvrtak 19. prosinca Caritas zadarske nadbiskupije kad je susreo suradnike i djelatnike Caritasa predvođene njihovim ravnateljem don Ivicom Jurišićem. Susreo je beskućnike ‘Prenočišta sv. Vinka Paulskog’ čiji je kapacitet jedanaest osoba, zahvalnih da mogu mirno spavati, da noću ne moraju na ulicu. „Lijepo je da Crkva, kao produženi Isusov život na zemlji, može tako nešto ponuditi i dati zaštitu. Papa Franjo inzistira na svjedočanstvu. Za nje-

ga je radost Evanđelja stati na stranu siromašnih, pomoći siromahu. Papa kaže da želi Crkvu siromaha i Crkvu uz siromahе“ rekao je mons. Puljić, zahvalivši djelatnicima caritasa na sve-mu što čine u ime Crkve. Izrazio je radost što s njima može podijeliti važnost svjedočanstva koje svijet treba u duhu Franjine karizme, zahtjeva, poruka i pouka.

Roditeljima poginulih hrvatskih branitelja je rekao: „Živote djece i muževa koje ste izgubili nitko vam ne može vratiti. Molitva i sakramenti su najbolja i najefikasnija terapija, utjeha. Gubitak kojeg vam nitko ne može nadoknaditi treba osmisliti kao dar. To nije lako. Ako otkrijemo smisao, onda nam je lakše. Božić neka vam bude utjeha“. Nadbiskup je upoznat s načinom odvijanja pojedinih programa. Nova ponuda caritasa je kućna njega za petnaest osoba: mlada medicinska sestra Marija Begonja u kuću pohodi stare, nemoćne i samce. Sve više ljudi pita kako da se prijave da i njih pohodi. Ide s njima u bolnicu na pregled, po lijeckove, presvuče ih, udijeli obrok, plati račune. Mala škola je prestala djelovati, pa su ta sredstva prenamjenjena za njen rad. Kao primalja

obilazi i trudnice iz programa Pro vita.

Socijalni radnik Zlatko Lovrić predstavio je zajednicu ‘Papa Ivan XXIII.’ osnovanu u Italiji prije više od trideset godina. Djeluju u 31 zemlji na svim kontinentima. U Hrvatskoj su od 1992. g., rade s ovisinicima. Postoje četiri terapijske zajednice: dvije pokraj Sinja, po jedna u Vrgorcu i pokraj Metkovića; savjetovališta u Splitu, Metkoviću i Pločama te Ured pri Carita-

su u Zadru gdje se priprema ulazak korisnika u zajednicu. Djevojke i mladići okupljaju se dva puta tjedno. Važan je tretman, ali i prevencija. Organiziraju kamp života, predavanja u školi, resocijalizaciju rehabilitiranih ovisnika, idu u tzv. desertu, duhovnu obnovu. Akademski slikar Igor Gluić, profesor u školi, voditelj je likovno/obrtne radionice pri Caritasu koja djeluje osam godina uz visoko ostvareni doseg. Petna-

est osoba okuplja se dva sata jedanput tjedno. Sprijateljili su se, brinu jedni za druge. „Vezani su uz nas u caritasu, mi smo njihovi liječnici, mentorji, prijatelji. Napustio ih je Odjel za psihijatriju, a trebaju se resocijalizirati. Poželjno bi bilo imati mentora koji će bilježiti promjene te da u radionice dolaze i ljudi bez poteškoća, oni žele razgovarati. Kad su ljudi otpušteni s psihijatrije nemaju gdje ići, čime se baviti. Ovo im je pravi dom“ rekao je Gluić. Nadbiskup je pohvalio Gluića kako je umjetnost povezao s egzistencijalnim životom.

Djelatnik Obiteljskog savjetovališta u Caritasu Mladen Klanac najavio je osnivanje socijalne zadruge koja bi povezala zajedničko djelovanje Caritasa, Doma sv. Frane i Psihijatrijske bolnice na Ugljanu. To bi značilo proširenje postojećeg kapaciteta, kada bi korisnici u kvalitetnijem programu imali kontakt s psihijatrima i mogući posao. Taj projekt vrijedi 200 000 eura i visoko je ocijenjen u aplikaciji za sredstva iz EU fondova. U Italiji takvi ljudi mogu dnevno doći u prostor caritasa.

Psihologinja Ana Uranija istaknula je potrebu edukacije za rad u Obiteljskom savjetovalištu. Sada to nalažu zakon i struka. Osnovana je Psi-

IZ ŽIVOTA ZADARSKE CRKVE

hološka komora koja izdaje dopusnicu za rad, a mjerilo će biti pohađanje dodatne edukacije, supervizije, konferencija. Država traži izvješća o radu savjetovališta, a ne doprinosi njegovom funkcioniranju. Nemaju podršku države, a vanjski suradnici su skupi. „Nastojimo da svi koji dođu ne dođu na zatvorena vrata. Mi smo zadnja instanca za spas. Državne institucije se drže zakonske regulative. U Caritas dolaze ljudi s kojima nitko ne radi. Ljudi vole indiskrekciju. U Caritasu imaju sigurnost da su zaštićeni, sigurni, da se ono što povjeri djelatnicima neće nikome reći. U pravnom sustavu se teže povjeračaju, jer sve rečeno mora se prosljediti daljnijim instancama, npr. sudu. U Caritas dolazi sve više ljudi jer su u državnim ustanovama izgubili pravo“ rekla su Uranija i zamjenica ravnatelja caritasa, Mirjana Tadić. Ljudi kažu: „Na što sam spao, kad sam tu došao“. Nadbiskup je rekao da treba biti hrabar pa moliti za pomoć. To nije lako, a caritas znači diskrekciju i neutralnost. U caritas dolaze i ljudi koji nisu katoliči, Pučku kuhinju u Benkovcu pohode i ljudi srpske nacionalnosti. U dvije kuhinje, u Benkovcu i Zadru, dnevno se priredi 400 obroka. Martina Jelinek je mlada volonterka u Pučkoj kuhinji. Sve više ljudi donira, i mladi.

„Činiti dobro ljudima u potrebi je velika pomoć, utjeha i veliko svjedočanstvo vremena. Crkva se bori da obrani svetost života i svetost obitelji. Božić je prigoda posvijestiti značenje obitelji. To treba čuvati, braniti i učiniti da bude sveto“ rekao je mons. Puljić. Podržao je mišljenje caritasove djelatnice Martine Šimunić kako je važno preventivno reagirati i osposobiti stručni kadar koji i znanstveno zna obraniti temeljne antropološke postavke. Nadbiskup je susreo i majke Silviju Spano i

Grozdanu Uhodu te mladiće Davora Jurića i Željka Plepelića iz Cenacola koji u Jankolovici okuplja 27 mladića. S Cenacolom caritas razmjenjuje dobra za pučku kuhinju, a najnovije je u caritasu počela priprema za odlazak u Cenacolo. Mons. Puljić je pohvalio otvorenost životu i novim izazovima suradnika caritasa. „Vaša otvorenost za dobro i pomoć nije samo za sebe, nego da pomognete i drugima. Papa Franjo nas tjera da se ne centriramo na sebe. Crkva nije svrha sama sebi. Pozvani smo uvjerenja ponuditi svijetu. Vi svjedočite misijsku ulogu Crkve. To što živate je prodor u najrubitnije, najpotrebnije. To je divno svjedočanstvo i divno iskustvo. Zahvaljujem Bogu što postojite. Idemo na ulice, ne se povlačiti. Mi smo poslani. Dobili smo zadatak. Idemo ponuditi Krista svijetu, onima koji ga traže. Budite i dajte svojim opredijeljenjem žive jaslice“ rekao je mons. Puljić djelatnicima caritasa, pohvalivši njihovu suradnju s Gradom i Županijom; to je primjer kako se zajedno može činiti za zajedničko dobro.

Od teškoća koje trebaju riješiti je potreba novog prostora za caritas. Imaju preko dvadeset invalidskih kreveta i drugih pomagala po kućama koje bi trebalo vratiti, a nemaju skladište gdje ih smjestiti. Također, novi prostor bi značio i razvijanje postojećih programa u još veće projekte za ljude u potrebi.

FRITULIJADA ZA OBITELJI IZ PROGRAMA CARITASA

Fritulijada za pomoć obiteljima u potrebi u programu Caritasa zadarske nadbiskupije održana je u subotu 21. prosinca na Narodnom trgu u Zadru. Tu su inicijativu podržali i Dom umirovljenika Zemunik, Dom sv. Frane u Zadru, Dom umirovljenika u Zadru te učenici Ekonomsko- birotehničke i Poljoprivredne, prehrambene i veterinarske škole Stanka Ožanića.

Učenici Hotelijersko-turističke i ugostiteljske škole s mentorom Renatom Kraljevom na trgu su pekli fritule čija se porcija prodavala za deset kuna.

Fritulijada je održana i prošle godine, kad su prikupljena sredstva za kupovinu kotla za Pučku kuhinju zadarskog caritasa. „Kotao je kupljen i sad dva kotla svakodnevno kuhaju, nažalost; bolje bi bilo da je samo jedan potreban. Zahvaljujemo ljudima dobre volje koji su rado izdvojili novac za pomoć sugrađana. Ove godine pridružili su nam se i brojni volonteri, studenti, čak su u prodaji prigodnih artikala koje je izradila volonterka caritasa Božica Knez sudjelovali i djelatnici iz DM-a“ rekla je zamjenica ravnatelja zadarskog caritasa Mirjana Tadić. Fritulijada je održana i u subotu 14. prosinca, a u zaključnoj akciji na Narodnom trgu 21. prosinca sudjelovao je i zadarski nadbiskup Želimir Puljić. Pohvalio je kulinariku vještinu mladih ugostitelja učenika u pripravi fritula i njihovu želju da tako pomognu obitelji, njihov osjećaj da daruju svoje vrijeme i sposobnosti te zajedništvo raznih subjekata, domova i mladih koji su se udružili u pomoći obiteljima u programu caritasa.

BOŽIĆNO ČESTITANJE ZADARSKOM NADBISKUPU

Božićno čestitanje zadarskog nadbiskupa Želimira Puljića, svećenika, redovništva i djelatnika nadbiskupijskih ustanova priređeno je u subotu 21. prosinca u Salonu Nadbiskupskog doma u Zadru. U prigodnoj riječi mons. Puljić je naznačio poruke pape Franje iz njegove apostolske pobudnice ‘Radost evanđelja’, jer Božić je radosni događaj i poruka. Nadbiskup je istaknuo papin poticaj da reforma Crkve bude misionarska, ne cilj samoj sebi. Crkva treba biti prema svijetu. Misije se ne tiču samo biskupa, svećenika, redovništva, nego cijelog Božjeg naroda. Cijela Crkva je pozvana u svijetu navještati, evangelizirati. Reforma Crkve treba biti u duhu misija i trajnog pastoralnog obraćenja. Crkva ne treba biti samo nazočna,

nego se trajno obnavljati i evangelizirati. Papa potiče svećenike da propovijedi ne budu samo moralne, dogmatske, nego poticaj na promjenu života, pune elana; ne poput konferencije i predavanja, nego kratka razmišljanja kadra zapaliti srca, bez velikog moraliziranja i dogmatiziranja; intonirana pozitivno, ne sa zastrašivanjem.

“Objašnjavajući povezanost evangelizacije i ljudskog promaknuća, papa traži da se prizna pravo pastirima izricati mišljenje i stavove o svemu što se tiče života ljudi. To je važno, jer živimo u vremenu kad se očekuje da Crkva ide u sakristiju i da ne smije govoriti u društvu. Crkva ima društvenu ulogu i mora biti svjedok. Zato joj se ne smije uskratiti pravo reći svoje

prosudbe i sve što se tiče javnog života” rekao je mons. Puljić. U govoru o miru i socijalnom dijalogu, nadbiskup je istaknuo papine sadržajne i oštре riječi o stanju društva. “Pobudnica je poziv svim krštenima da izbjegavaju opasnost zarobljavanja Krista u svoje uske krugove, do sadne sheme i okvire.

Opasnost je centriranja na samog sebe. Crkva je radi svijeta i treba iznijeti Krista na periferije. Papi je draža i prljava Crkva koja je izašla na ulicu pa se uprljala, nego kad je obuzeta mišlju o samoj sebi” rekao je mons. Puljić, istaknuvši i papin poticaj o važnosti angažiranja laika u odgovornosti Crkve i proširenju prostora djelovanja u Crkvi i za žene. Ekonomsko stanje u svijetu papa Franjo opisuje kao nepravedno u svojim korijenima jer vlada zakon jačega. U tiraniji tržišta vladaju financijska špekualcija, razgranata korupcija i sebična fiksizacija.

“Papa poziva da se vodi briga o najranjivijima u društvu. To su beskućnici, ovisnici, proganici, stari, napušteni, selioci, žene koje trpe zbog nasilja i zlostavljanja, nerođena djeca. Ta jednostavna i programtska pobudnica će biti nadahnuće i našem razmišljanju i radu” rekao je mons. Puljić. Zahvalio je prisutnima u djelovanju za dobro Crkve, poželio da ih ispune te papine misli za Božić i donesu ploda zauzetom radom u području gdje jesu. U ime svećenstva, redovništva i djelatnika laika, čestitku nadbiskupu uputio je generalni vikar Zadarske nad-

biskupije don Milivoj Bolobanić. Uz spomen svećeničkog ređenja Marina Batura i Damira Šehića, te đakonskog Zvonimira Mikulića, rekao je da je nova godina izazov u nastavku izgradnje Božjeg kraljevstva te je nadbiskupu poželio mudrost, razboritost, odvažnost i puninu duhovne božićne radosti.

BOŽIĆNA ČESTITKA PREDSJEDNIKA RH IVE JOSIPOVIĆA PREDSJEDNIKU HBK PULJIĆU

Predsjednik RH, Ivo Josipović, uputio je božićnu čestitku predsjedniku HBK, zadarskom nadbiskupu Želimiru Puljiću, koja glasi:

“Božić je blagdan nade i svake godine obnavlja mogućnost novog početka, mogućnost novog zalaganja za bolju i spokojniju budućnost. Univerzalnost duhovne i etičke poruke Božića čini je prihvatljivom svim ljudima na svijetu, pa tako i svim građankama i građanima Hrvatske, bez obzira na njihovo vjersko i svjetonazorsko opredjeljenje. Želja mi je da i ove godine poruka Božića dodatno potakne nastojanja na izgradnji sigurnijeg, pravednijeg i solidarnijeg društva, te kvalitetnijeg života i dobre perspektive za sve građane naše domovine”.

BOŽIĆNA ČESTITKA PAPI FRANJI

Evo dana spasenja, mira i pomirenja
koji Crkva odvijeka svečano slavi.
(Sveti Karlo Boromejski)

Sveti Oče,

Koristim prigodu božićnog vremena, kojeg «Crkva odvijeka svečano slavi.. », da Vam u ime svećenika, redovnica i redovnika, i vjernog Božjeg puka moje Zadarske nadbiskupije izrazim iskrene božićne čestitke. S radošću i zahvalnošću sjećam se mog nedavnog susreta s Vama, Sveti Oče, u prigodi opće audijencije na Trgu Svetog Petra, 13. studenog 2013. Smatram to osobitom milošću i velikom radošću što sam Vas osobno mogao pozdraviti i izraziti dobre želje za Vašu uzvišenu službu koju ste preuzeli tijekom Godine vjere koja je izvor evanđeoskog poslanja.

Uz srdačne pozdrave u ime svećenika, redovnica i redovnika, te na osobiti način vjernoga Božjeg puka iz moje Zadarske nadbiskupije izričem Vam i iskrene čestitke za Vaš 77. rođendan. Na mnogaja ljeta, Sveti Oče Franjo! Neka Vam «Riječ koja je uzela ljudsku narav», Novorođeni Isus Krist dadne snage u svetom služenju onima koje Vam je Providnost povjerila. I mi ćemo žarko moliti Krista, nazočnoga u Euharistiji neka po Vama zasja današnjim ljudima svjetlo Krista, jedinog Otkupitelja čovjeka.

Od srca Vam zahvaljujem za apostolsku pobudnicu «Radost Evanđelja», kao i za poruku u povodu Svjetskog dana mira, 1. siječnja 2014. «Bratstvo je temelj i put mira». Moleći Vaš blagoslov za moju nadbiskupiju izričem još jednom srdačne čestitke za rođendan i molim «neka Vas Otac Nebeski obdari dobrim duhovnim i tjelesnim zdravljem i svakim nebeskim blagoslovom»!

U zajedništvu Svemogućega Otca odani,

† Želimir Puljić, nadbiskup zadarski

**DON ELVIS RAŽOV USPJEŠNO OBRANIO
DOKTORSKU DISERTACIJU -
ČESTITAMO!**

Don Elvis Ražov je uspješno obranio doktorsku disertaciju na temu "Simboličko spasenjsko posredovanje Božje prisutnosti i dijalektička struktura Isusova bogočovještva u djelu Rogera Haigta", na Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Doktorski rad izradio je pod vodstvom prof. dr. sc. Ivana Karlića, a obranio pred povjerenstvom koje su činili: prof. dr. sc. Ivica Raguž, doc. dr. sc. Marija Pehar i prof. dr. sc. Ivan Karlić, 18. prosinca 2013. u Zagrebu.

Haughtova tvrdnja da je Isus simbol Božji u središtu je njegove kristologije koja, generičkom metodom kritičke korelacije i konverzacije, treba unutar kristološkog pluralizma novoavjetnih kristologija najbolje prenijeti središnju poruku za postmoderno vrijeme, da je Isus svojim simboličkim spasenjskim posredovanjem Božje prisutnosti donositelj Božjeg spasenja. Tu poruku moguće je prenijeti postmodernoj kulturi po reinterpretaciji temeljnih kršćanskih religioznih simbola koji bi bili razumljivi i smisleni u njezinom kulturnom kontekstu, a kojom bi se izbjegao tradicionalizam ili fundamentalizam, te radikalni liberalizam s krajnjim ciljem da vjera preuzme oblik kulture u kojoj se implementira. U isto vrijeme, ta reinterpretacija trebala bi ostati vjerna tradiciji i osnažiti vjernički život kršćanske zajednice.

Cilj rada je prezentacija, analiza i kritičko vrednovanje značenja religioznog simbola u Haigtovoj teologiji, a napose identifikacije Isusa kao Božjeg simbola kroz čiju se dijalektičku strukturu izražava njegovo bogočovještvo.

Preferirajući pneumatološku kristologiju koja izbjegava hipostatizaciju Boga kao Riječi u ivanovskoj Logos kristologiji i omogućuje adekvatnije izricanje Božjeg djelovanja u svijetu kroz simbol Boga kao Duha, Haight u svojoj kristologiji polazi "odozdo" od egzistencijalno-povijesnog Isusa iz Nazareta koji je dostupan svih ljudima kroz iskustvo Isusa kao individualne i partikularne ljudske osobe, koja kao religiozni simbol posreduje Božju spasenjsku prisutnost. U tom smislu, Haight želi reinterpretirati Nicejski i Kalcedonski nauk na način da je Isus bio ljudska osoba s integralnom ljudskom naravi, u kojem je "nitko manji od Boga", dakle, božanska narav, bio na djelu.

Prenaglašavanjem simbolizma u Isusovom spasenjskom posredništvu (jer simbol posreduje nešto različito od sebe) i njegove dijalektičke strukture (da se u isto vrijeme može tvrditi da Isus jest i nije Bog), Haight pokazuje samo soteriološki interes, bez ontološkoga kristološkog pitanja, tko je Isus u sebi i u odnosu prema Bogu. Njegov pokušaj odgovora svodi se na kvantitativno razlikovanje Božje prisutnosti u Isusu i drugim ljudima, gdje je Bog bio na superlativan način prisutan u Isusu, a da istovremeno, uz jasno potvrđivanje Isusova čovještva i konsupstancijalnosti s ljudima, izostaje izravno afirmiranje njegove božanske naravi. Razdvajanje soteriologije od kristologije ima za posljedicu to da kristocentrizam ustupa mjesto Haughtovom teocentrizmu koji omogućuje druga i jednak valjana spasenjska posredovanja izvan Krista i kršćanstva, što ponovno afirmira "deiktičku" teoriju božanskog posredovanja, bez jasne identifikacije Riječi s jednim istinskim Bogom.

IZ ŽIVOTA SJEMENIŠTA

SVEČANOST BEZGREŠNE U SJEMENIŠTU ‘ZMAJEVIĆ’ – SCENSKI PRIKAZ, BL. MIROSLAV BULEŠIĆ

U čast Bezgrešnoj kao zaštitnici Nadbiskupskog sjemeništa ‘Zmajević’ u Zadru, sjemeništarci su na svečanosti povodom svetkovine Bezgrešnog začeća BDM u nedjelju 8. prosinca u dvorani Sjemeništa izveli scenski prikaz „Blaženi don Miroslav Bulešić – Svećenik“ prema tekstu prefekta sjemeništa don Rolanda Jelića.

U sedam činova prikazali su ulomke iz Bulešićevog života: njegov susret sa župljanima, razgovore u biskupskom ordinarijatu, Pazinskom sjemeništu, sastanak Partije, krizma u Buzetu, župni ured u Lanišću. Istaknute su riječi iz pisma zagrebačkog nadbiskupa Alojzija Stepinca kako ubojstvo tog idealnog mladog svećenika neće donijeti blagoslova ubojicama, a prikaz završava odgovorom biskupa na pitanje hoće li prava istina o tom činu ikad izaći na vidjelo: „Zar sumnjaš u to? Istina uvijek pobjeđuje! Čekaju nas teška vremena, ovo je samo početak. Ali tješe me riječi mons. Hurlyja, papinskog pronuncija, koji kaže da smo smrću don Miroslava puno više dobili nego izgubili, jer smo dobili sveca, mučenika. Don Miro, moli za nas!“.

Komad su priredili sami sjemeništarci, a glazbenim ulomcima ih je pratio sjemeništarac Mate Žilić za klavirom. Nakon igrokaza, sjemeništarci su premijerno pokazali svoje glazbeno umijeće s tamburicama i mandolinama koje su savladali u svega dva mjeseca. Naime, od ovog listopada sjemeništarci u sviranju tamburica poučava glazbenik Ivica Kinda, te su izveli skladbu ‘Zdravo Djevo’. Susret je okupio prijatelje i roditelje sjemeništaraca koji su toga dana imali i susret s upravom Sjemeništa, rektorom don Čedomilom Šuprahom, prefektom Jelićem i duhovnikom sjemeništaraca don Stanislavom Wielinskim.

Na predstavi je sjemeništarcima čestitao zadarski nadbiskup Želimir Puljić. Rekao je kako je prvi put za Bulešića čuo kao mladi biskup. „Bilo je vrijeme kad se o njemu nije moglo govoriti. Proces koji je bio počet u Istri bio je zaustavljen i prenesen u Rim. Dolaskom demokracije 1990-ih, biskup Ivan Milovan je počeo biskupijski proces. Na HBK nam je donio list, kad smo počeli upoznavati tog divnog mladića“ rekao je mons. Puljić, izražavajući radost da su sjemeništarci u mlađim danima upoznali tog divnog uzora čije svjedočanstvo dira. Rekao je da su predstavom podsjetili kako imamo pravo biti ponosni zbog takvog svećenika koji ostaje inspiracija mlađim generacijama. „Drago mi je da uz školske obveze sjemeništarci imaju prigodu pripremiti nešto što će im ostati u osobitom sjećanju – doživljaji, sjećanja, druženja, stvaralačko djelo i aktivnosti koje su učinili u sjemeništu“ zaključio je mons. Puljić.

IZ ŽIVOTA SJEMENIŠTA

„Crkva je od svojih početaka odgajala i školovala mlade iz svog naroda, to čini i sada. Ponosni smo na ono što je zadarska Crkva kroz povijest po 265 godina starom Zavodu učinila. Izazvani smo prilikama da dalje razmišljamo“ rekao je rektor Šupraha, izražavajući svijest kako postoji otvoreni sukob svjetova i sve više smišljenih opasnosti za čovjeka. „Među ljudima je sve više straha i nezadovoljstva, kao da je zamračena budućnost za mlade. To sve više osjećamo i u stavu mlađih. U odgoju im možemo ponuditi evanđeoske vrednote koje su ljudske i Božje, to znači naravne i vječne. Taj opći strah za budućnost je za kršćane nova šansa“ rekao je rektor, dodavši da svake godine na svetkovinu Bezgrešne skupljaju duhovnu snagu i posvešćuju kako Bog s njima ima plan. Šupraha je poželio da im Bog otvorí srca da znaju razaznati njegovu volju, da mladim dušama koje dolaze u sjemenište puni plemenite znatiželje i očekivanja odgojitelji podare oduševljenje za Kristovo Kraljevstvo.

U svečanosti su sudjelovali i djelatnici Klasične gimnazije Ivan Pavao II. Zadar s ravnateljem mons. Josom Kokićem, djelatnici Strukovne škole Vice Vlatkovića s ravnateljem Tihomirom Tomčićem, članovi Družbe Braće hrvatskog zmaja s predsjednikom dr. Zlatkom Begonjom. U sjemeništu živi dvadeset mlađica. Djeluju trojica odgojitelja, trojica vanjskih suradnika za duhovnu pomoć svećenika iz Svećeničkog doma, četvero profesora za pouku iz glazbe, talijanskog i njemačkog jezika te još šest zaposlenika.

MISNO SLAVLJE NA SVETKOVINU BEZGREŠNE U SJEMENIŠTU ‘ZMAJEVIĆ’

Zadarski nadbiskup Želimir Puljić predvodio je na svetkovinu Bezgrešnog začeća BDM u ponedjeljak 9. prosinca u kapeli Sjemeništa ‘Zmajević’ u Zadru misno slavlje u zajedništvu s rektorm sjemeništa don Čedomilom Šuprahom i još sedmoricom svećenika. U slavlju su sudjelovali sjemenistarci koji Bezgrešnu slave kao svoju zaštitnicu.

„Svetkovina Bezgrešne je povelja o ljudskoj časti i dostojanstvu. Neka je blagoslovljena Marija koja je spremno suradivala u djelu spasenja, pa i nama omogućila zaslugom njenog Sina postati djeicom Božjom“ rekao je nadbiskup, istaknuvši kako je navješteni susret Marije i arkandela Gabrijela koji u ozračju radosti i pohvale prenosi poruku neba, prekrasna slika molitvenog stava, početak raja u dolini suza. Podsjetio je na povijesna događanja vezana uz blagdan Bezgrešnog Začeća.

Prvi se zbio prije otprilike 2050 godina, u vrijeme tzv. 'Pax Romana', kad se u obitelji poodmakle dobi Joakima i Ane rodila kć koju su roditelji nazvali Mirjam, a znači od Boga blagoslovljena. Devet mjeseci prije toga dogodilo se čudo: za razliku od sve ostale djece, koja od začeća baštine iskonski Adamov grijeh, Marija je bila od njega očuvana, već u tom trenutku u milosti i svetosti. „Jedinstveno čudo i neponovljiv Božji dar. Bog ju je očuvaо od istočnog grijehа koji se nama opаšta na krštenju“ rekao je nadbiskup, podsjetivši i na događaj u Lourdesu kad se djevojčici Bernardetti nebeska pojava predstavila riječima: Ja sam Bezgrešno začeće! Bilo je to u vrijeme kad je u Europi vladao pozitivizam koji je kršćansko umovanje smatrao zastarjelim i revolucionarni duh pariške komune koji je zavodio radnike. U takvom okruženju događa se nešto što će utjecati na promjene u Europi i svijetu, rekao je mons. Puljić.

Istaknuvši veličinu duše majki dok rađaju, što čine i kažu zbog radosti što su rodile dijete, nadbiskup je govorio o veličini majke u svjetlu izložbe djela kipara Ivana Meštrovića naslovljene 'Zahvalimo njoj', postavljene u Zadru povodom 130. obljetnice njegovog rođenja. „On svoju majku voli zanosom djetinjeg srca. Na svakom kipu je upečatljivo prikazana ta njegova ljubav. Toliko je volio svoju majku da nisu mogli nasloviti izložbu nego 'Zahvalimo njoj'. Ona je za njega oltar pred kojim se otvara velika duša zahvalnog sina. Ona stoji na vratima kuće i čuva da u njoj ne utrne ognjište ljubavi i Božjeg blagoslova. Njoj, Marti Meštrović koja je imala ogroman utjecaj na njegov život, sin Ivan je isklesao divne kipove i napisao divne stihove koji se mogu primijeniti na Gospu: „Njoj, nepresušnom vrelu, čiji tok sve suše i potresi ne prekinuše. Njoj, stablu jakomu, koga bure ne iščupaše i požari ne izgoriše. Njoj, neka je za sve i na sve vjekove hvala i ljubav naša. Njoj, koju Tvorac za pomagačicu odabra u skrbi oko roda našega“. Nadbiskup je rekao da su te riječi osobito danas aktualne, kad počinje vladati gender ideologija u kojoj nema strahopštovanja pred životom, ne uvažava se kršćanska i sveljudska antropologija, nema više otac i majka, nego roditelj 1 i roditelj 2.

„Neka vas te riječi Meštrovića zgrabe, ne dajte se zavesti od te opake ideologije“ poručio je nadbiskup sjemeništarcima, zahvalivši Joakimu i Ani što su u suradnji s Bogom stvoriteljem odgojili Mirjam-Mariju.

IZ ŽIVOTA GIMNAZIJE

„JA SAM S VAMA“ – KLASIČNA GIMNAZIJA U SJЕĆANJU NA IVANA PAVLA II.

Glazbeno – poetski program „Ja sam s vama“ priredili su učenici Klasične gimnazije Ivan Pavao II. Zadar i madarski učenici katoličke gimnazije koju vodeoci pijaristi u Nagykanizsi u utorak 26. studenog u dvorani Klasične gimnazije u Zadru kao doprinos obilježavanju manifestacije „Dani Ivana Pavla II.“ od strane škole koja s ponosom nosi njegovo ime. „To ne smije biti samo sjećanje na desetu obljetnicu papinog pohoda Zadru, nego treba proniknuti i shvatiti duble sadržaj djela i poruke Ivana Pavla II., čitati njegove poruke u kojima je opisao razloge svoga djelovanja. To je smisao sjećanja na Ivana Pavla II. koji je bio branitelj ljudskog dostojanstva, otac vjernika i nevjernika. U povezanosti s Kristom ljubav i vjera nosile su ga do svakog čovjeka“ rekao je ravnatelj gimnazije mons. Joso Kokić. Govorio je o značenju sjećanja u misli Ivana Pavla, koji je rekao da je sjećanje sposobnost koja oblikuje identitet ljudskog bića na osobnoj i zajedničkoj razini. „Preko oživljavanja sjećanja svaki pojedinac i narod trebaju stići do življe svijesti vlastitog identiteta. Smisao povijesti ide iznad povijesti. Crkva je živo sjećanje otajstava Isusa Krista. Sjećanje omogućava čovjeku da sebe shvati u najdubljim korijenima. Omogućava shvatiti povijest jezika, kulture, svega što je dobro i lijepo“ rekao je mons. Kokić, upozorivši da se nacija i obitelj kao vrijednosti identiteta dovode u pitanje te se relativizira vrijednost identiteta uopće. Identitet predstavljaju pojedinac i organizacija. Papa je propitivao poticaj da malobrojne nacije, ako misle preživjeti, budu apsorbirane od većih struktura. „Identitet nije spomenik za divljenje i puko sjećanje, nego lijek za europsku kulturu koja obolijeva od raznih bolesti“ istaknuo je mons. Kokić.

Izbor iz poezije Ivana Pavla II. koji je priredila Marija Rušev, prof. Hrvatskog jezika u zadarskoj srednjoj školi Stanka Ožanića, otkrio je više Wojtilinih razina pjesništva. Učenici su recitirali stihove o ljubavi prema domovini i patnjama poljskog naroda. U njima se mogu iščitati i višestoljetna hrvatska stradanja. Zatim, ljubav prema majci i majčina ljubav prema Sinu prepoznaje se u odnosu Krista i njegove Majke. Naglašen je i svećenički poziv, čovjekova iskonska usmjerenošć Bogu, čovjekova prolaznost i ljudski kontinuitet. „U dijalogu Oca i Sina naglašeno je Božje povjerenje u čovjeka. Iako nesavršeno biće, čovjek je Božji izbor. Znam gledati u ljudsko srce bez ograda i bez pretvaranja“ podsjetili su na Wojtilin stih klasičari. Na kraju recitala naglasili su partnerstvo Boga i čovjeka te Božji i papin poziv svakom čovjeku da u sebi njeguje i produbljuje najvrijednije vrline koje ga i čine čovjekom, tj. djelom Božje ljubavi. Recital je izveden pod mentor-

stvom s. Mirjam Gadža i prof. Elvire Katić, pedagoginje i knjižničarke Klasične gimnazije. Pjevali su zborovi Klasične gimnazije pod ravnateljem prof. Tomislava Pehara i zbor pijarističke gimnazije pod ravnateljem Cecilie Belle Racz, čiji je mađarski zbor na hrvatskom samostalno izveo pjesmu 'Kao Marija', te zajedno sa zborom klasičara pjesmu 'Krist na žalu', uz ostale pjesme na hrvatskom i mađarskom jeziku. Zamjenik ravnatelja pijarističke gimnazije u Nagykanizsi izradio je zadovoljstvo gostovanjem njihovih učenika u Zadru i zahvalnost što su u višednevnom boravku u Zadru učenici bili smješteni kod obitelji zadarskih klasičara. Osobita radost im je bila sudjelovati u programu o Ivanu Pavlu II. koji je pohodio i njihovu zemlju kad je ohrabrio vjeru tamošnjih katolika pod komunističkim režimom, te je na taj način Ivan Pavao II. povezao mladež dva naroda. „Ja sam s vama“ trajne su i stvarne riječi Ivana Pavla II. kojeg su učenici opisali kao papu filozofa, teologa, pastira, planinara, pjesnika. U programu su sudjelovali i zadarski nadbiskup Želimir Puljić, svećenici i redovnice, te roditelji učenika.

**O stotoj obljetnici smrti Mate Dujma Dvornika
zadarskog nadbiskupa i metropolita Dalmacije
1914. – 2014.**

Mate Dujam Dvornik, nadbiskup i metropolit, rođen je u Splitu 10. travnja 1847. godine. Gimnaziju je pohađao u rodnome gradu a bogosloviju u Zadru i Beču. Za svećenika je zaređen 31. listopada 1869. u Splitu. Od 1870. do 1884. profesor je na bogosloviji u Zadru. Po povratku u Split 1884. godine imenovan je kanonikom splitske katedrale i ravnateljem sjemeništa (1884. – 1888.). Obavlja uz to i niz drugih službi. Godine 1901., nedugo nakon imenovanja za župnika katedrale u Splitu, imenovan je zadarskim nadbiskupom. Za biskupa je posvećen u crkvi Sv. Marije na Trajanovu forumu u Rimu 29. rujna 1901., a ustoličen je u Zadru 20. listopada 1901. godine.

Već godine 1906. nadbiskup Dvornik teško je obolio te više nije mogao obnašati svoje dužnosti. Bio je zato podvrgnut liječenju u Zadru i Beču, ali ono nije donijelo bitnog poboljšanja, te se pod pritskom vlasti i Crkve 20. svibnja 1910. morao odreći svoje službe i povući u mirovinu. Od tada je, zacijelo protiv svoje želje, živio na Sušaku, izvan Dalmacije.

Odatle se u srpnju 1914. uputio na hodočašće u Svetu zemlju, ali mu je na putovanju pozlilo i umro je 14. srpnja 1914. u Carigradu, u austrijskoj bolnici smještenoj u europskoj četvrti Pera. Pokopan je u tamošnjoj biskupskoj grobnici.

Vijest o smrti nadbiskupa Dvornika donio je dnevni tisak u domovini i popratio je zanimljivim komentarima: tjednik Narodna obrana, koji je izlazio u Osijeku, istaknuo je Nadbiskupovo zauzimanje za slavensko bogoslužje i to kao "glavni i jedini razlog, da je morao ići u mir"; List dubrovačke biskupije je naglasio njegovu ljubav prema svim ljudima, osobito prema siromasima: "Oznaka mu je tu bila Charitas Christi urget nos pa se je nje i držao osobito u očinskoj i požrtvovnoj ljubavi prema svakomu, te u obilatoj darežljivosti u nabožne, karitativne i prosvjetne svrhe.;" zagrebački list Hrvatski pokret ukazao je na njegovo veliko rodoljublje a sarajevski Napredak: Hrvatski narodni kalendar na njegovu hrabrost da se odupre državnim vlastima i ostane svoj. Osim tih listova o njegovoj su smrti pisali i Naša sloga iz Pule i Obzor (popodnevni) iz Zagreba.

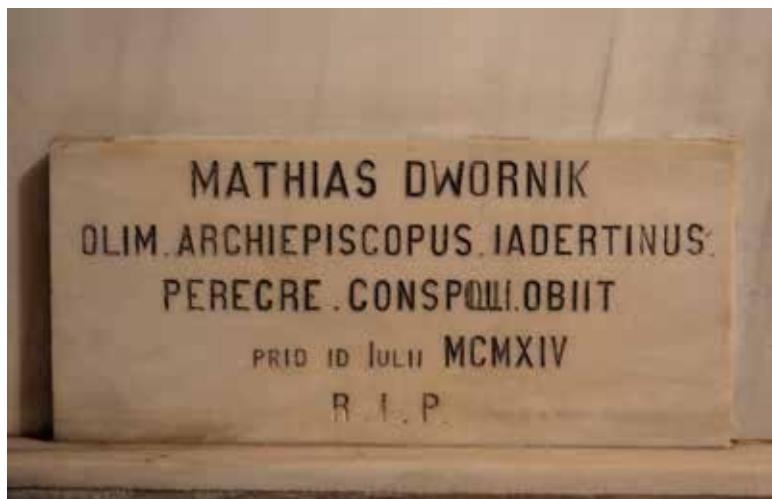
Od tada, koliko mi je poznato, nitko više nije pisao o nadbiskupu Dvorniku niti se službeno zanimalo za njegove posljednje dane i mjesto njegova ukopa. Vjerujem da je tome pridonijela činjenica što je u godini njegove smrti buknuo Prvi svjetski rat, što je Austrijska monarhija rat izgubila, a Italija okupirala Zadar – sijelo metropolije za Dalmaciju. I tako, jednostavno rečeno, nije se imao tko brinuti o Nadbiskupovoj sudbini, jer nestala je i Država i Nadbiskupija čiji je on bio nadbiskup.

Kada sam 2010. godine sa hrvatskim svećenicima-studentima koji borave u Papinskoj hrvatskom zavodu sv. Jeronima u Rimu, bio na hodočašću putovima sv. Pavla, kratko smo se vrijeme zaustavili u Carigradu i u katedrali Sainte Esprit imali sv. Misu. Iskoristio sam tu priliku i pitao tamošnje svećenike znaju li možda za grob nadbiskupa Dvornika. Dobio sam nažalost negativan odgovor. Dakako, u toj prigodi nisam imao vremena za daljnja raspitivanja, ali sam

osjetio snažan poticaj da se u taj grad što prije vratim i pronađem zadnje počivalište našega Nadbiskupa. Donio sam odluku da će to učiniti čim budem mogao.

Godine 2013., uz pomoć dobrotvora, uspio sam ostvariti tu svoju odluku. U pravnji dr. Vjerana Kursara, uglednog turkologa i povjesničara, na blagdan Uzašašća Gospodinova, 9. svibnja, odletio sam prema Carigradu, gdje sam ostao do ponedjeljka, 13. svibnja 2013. godine. Tih dana ostvarili smo čitav niz susreta: posjetili smo hrvatskoga konzula Amira Muharemija, pravoslavnog patrijarha Bartolomeja, nekadašnju austrijsku bolnicu u kojoj je, pretpostavlja se, naš Nadbiskup preminuo, katedralu Sv. Duha, crkvu sv. Ante koja je povjerena brizi oo. konventualaca, crkvu Sv. Marije in Draperis koju vode oo. franjevci – mala braća i crkvu sv. Petra i Pavla u kojoj djeluju oo. dominikanci.

Grob nadbiskupa Mate Dujma Dvornika pronašli smo već u petak, 10. svibnja, u katedrali Sv. Duha. Najprije smo uz pomoć svećenika don Nikole pregledali kroniku župe i u njoj smo pronašli zapis o Nadbiskupovoj smrti pisan francuskim jezikom koji glasi: "Au dessus de la pierre tombale de Mgr. Testa, se trouve celle d'un Eveque Yougoslave, qui de passage à Cons/ ple, mourut subitement à l'hôtel Tokatliyan: "Matthias Dwornik - Olim archiepiscopus Iadertinus - Peregrinus Conspoli obiit - Prid. id. julii MCMXIV- - R.I.P."

Potom smo otišli u kriptu katedrale i u njoj pronašli grob na kojem je kamenom pločom označeno mjesto gdje bi moglo počivati Nadbiskupovo tijelo – u srednjoj grobnoj niši. Na ploči je natpis na latinskom jeziku s Nadbiskupovim imenom: "MATTHIAS DWORNIK - OLIM ARCHIEPISCOPUS IADERTINUS - PEREGRINUS CONSPOLI OBIIT - PRID. ID. JULII MCMXIV- - R.I.P."

Upitao sam tada don Nikolu, kako to da godine 2010., kada sam imao sv. Misu u toj katedrali, nitko od tadašnjih svećenika nije znao za Nadbiskupov grob. Rekao mi je da nisu mogli znati, jer je kripta dugo bila zapuštena i zatrpana nepotrebnim predmetima, te se do groba nije moglo ni doći. Uređenju kripte pristupilo se tek prije godinu dana.

Razgledavši kriptu, uputili smo se s don Nikolom u župni ured pregledati maticu umrlih. Nažalost, u matici umrlih nismo našli spomena o smrti nadbiskupa Dvornika. Zanimao nas je prvenstveno podatak o tome gdje je i kako je umro i koliko je trajalo vrijeme između njegove smrti i ukopa. Ali, ni u katedrali ni u ostalim gore spomenutim crkvama nismo našli ni jednog zapisa vezanog uz Nadbiskupovu smrt. Nadali smo se da ćemo te podatke naći u arhivu austrijske bolnice ili možda u Patrijaršiji. Ali, dobili smo negativan odgovor.

Vratio sam se u Zadar zadovoljan i zahvalan Bogu što sam uspio pronaći zadnje počivalište našega Nadbiskupa i živim u nadi da će se u dogledno vrijeme ipak pronaći podatci o po-

POVIJESNI PRILOG

sljednjim trenutcima njegova života.

Godine 2014., 14. srpnja, stota je obljetnica njegove smrti. Kako obilježiti tu obljetnicu? Upriličiti hodočašće u Carigrad ili nešto drugo? Možda prenijeti njegove posmrtnе ostatke u domovinu koju je toliko ljubio i u sijelo nadbiskupije koju je kratko ali odlučno i dobro vodio i zbog koje je puno prepatio?

don Pavao Kero

Prilog I.

VICARIATO APOSTOLICO
DI
CONSTANTINOPOLI
No. 168/1914.
OGGETTO

Constantinopoli, 15 luglio 1914.

Eccellenza R.ma,

Credo mio dovere di portare a conoscenza dell' E.V. R.ma, che ieri mattina alle 4, è morto improvvisamente nell'Ospedale Austriaco di questa città il Suo R. mo Predecessore Mgr. Mattia Dvornik, che era qui di passaggio all'insaputa di tutti.

Non ho mancato di far rendere gli ultimi onori al defunto Arcivescovo, di cui domani celebreremo il funerale.

Per la sepoltura aspetteremo di conoscere le sue disposizioni testamentarie, e se non ve ne fossero, disporrò che sia tumulato nella cripta di questa Cattedrale.

Offro a V. E. le mie sentite condoglianze e profitto dell' incontro per presentarle i miei omaggi, mentre baciandole le mani mi rassegno

di V.E. R.ma devmo servo + ... arciv.e Del. Ap.

A Sua Eccellenza R.ma
Mgr. Vincenzo Pulisic
Arcivescovo di
Zara

SADRŽAJ

SVETA STOLICA	5
HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA	
Reagiranje Tiskovnog ureda HBK na istup HRT Komunikacija u emisiji Mir i dobro	18
Hrvatski Caritas pokrenuo akciju za pomoć stanovništvu Filipina	19
Priopćenje sa sjednice Odbora HBK za medije	19
Poziv biskupa HBK povodom održavanja ustavotvornog referendumu o braku	21
Ovaj referendum je znak usvojenosti demokracije - msgr. Želimir Puljić	23
Zajednička izjava i zaključci simpozija "Preventivni i kurativni aspekti očuvanja braka i obitelji u Hrvatskoj – Iskustva vjerskih zajednica"	25
Izjava Komisije HBK "Iustitia et pax" o poštivanju braka i zaštiti obitelji, kao i o potrebi dijaloga države s crkvama i zajednicama uvjerenja o etičkim pitanjima od općeg dobra	28
Izjava Komisije HBK "Iustitia et pax" povodom najave donošenja Zakona o životnom partnerstvu te Obiteljskog zakona	30
ZADARSKA NADBISKUPIJA	
Krštenje osmog djeteta	32
Đakonsko ređenje Zvonimira Mikulića	33
Svetkovina Bezgrešne u Sjemeništu 'Zmajević'	35
Susret ravnatelja osnovnih i srednji škola	36
Misa polnočka u katedrali sv. Stošije	39
IMENOVANJA I RAZRJEŠENJA	
ODREDBE	40
KRONIKA	41
IZ ŽIVOTA ZADARSKE CRKVE	54
IZ ŽIVOTA SJEMENIŠTA	56
IZ ŽIVOTA GIMNAZIJE	89
POVIJESNI PRILOG	92
O stotoj obljetnici smrti Mate Dujma Dvornika zadarskog nadbiskupa i metropolita Dalmacije 1914. – 2014.	94